

מבית גילוי דעת קרוב אליך

עבודת ה' ברוח חסידית

במה
מנצחין
ובמה אין
מנצחין

צבי יחזקאלי
מזכיר שהכל
תלוי בנר אחד

בית הספר למכבים
רחל טאוב בסיפור מלחמה

האירו, הדליקו!

דיבורים של אור
וכיסופים מההתוועדות
הגדולה לבני הישיבות
במסגרת אירועי 'צמאה'

שמונה נרות,
שמונה הארות

אורה רבקה ויינגורט
בפרויקט חנוכה דינוכי

אחים אנחנו
דעה אביחיל מתבוננת
ברגישות בסוגיית החטופים

עוד יותר נר ועוד יותר טוב
רחל שירה אזרד

כוחות של חשמונאים
הרב שבתי סלבטיצקי

תפילה להדלקת הנרות
חנה סלם

להעלות את הזכרונות
מיכי יוספי

ירושלים

ראשון • ה' טבת • 5.1 • 20:30

בית העם היכל תרבות, פתיחת דלתות: 20:00

אריאל

רביעי • ח' טבת • 8.1 • 20:30

היכל התרבות אריאל, פתיחת דלתות: 20:00

כרטיסים בטיקצ'אק

ההצגה לנשים בלבד

לא תתאפשר הכנסת תינוקות

תיאטרון לחישה בהצגת הצדעה לנשות העורף

שומדות בשער

חיה הלינגר דור
כתבה ובמו

שמונה נשים, שמונה סיפורים,
הצגה מקורית על העורף, כשהלב נמצא בחזית
ועל הסיפור הישראלי של כולנו

שבוע הגבורה בירושלים

הרשות לזהות לאומית יהודית והרשות לפיתוח ירושלים
מזמינות אתכם לימי השראה וחוויה לכל המשפחה

סיורי מורשת גבורה וקדושה, באתרים הסטוריים ולאומיים

סיורי מורשת גבורה וקדושה, באתרים היסטוריים ולאומיים.
הסיורים מיועדים למשפחות, נוער ומבוגרים מכל רחבי הארץ **ללא עלות!**
הסיורים כוללים: הדרכה, אוטובוסים, ליווי נשק ומגיש עזרה ראשונה וכן ארוחה קלה*

ירושלים עיר הקודש

סיורים של
אמונה וגבורה

ירושלים הלאומית ממלכתית

סיורים לאור
ערכי המורשת
הלאומית והרוח
הממלכתית

ירושלים ההיסטורית

סיורים חווייתיים
בראי ההיסטוריה,
בעקבות דוד
המלך וגיבורי
התנ"ך

האירוע המרכזי ביום חמישי,
יום שמיני של חנוכה,
ב' טבת התשפ"ה (2 בינואר 2025)

דורות לבים, סיפור אחד

אותה הגבורה
בשינוי של תקופה

אירוע מרגש של גבורה יהודית לאורך שרשרת הדורות,
סיפורי הגבורה והמורשת והדלקת לפיד הגבורה

בהשתתפות

שולי רנד | אברהם טל | יונתן רזאל | נועם צוריאלי

היכל הפיס ארנה ירושלים, בשעה 17:00

לפרטים נוספים והרשמה: dorotrabim.co.il

* אוטובוסים וארוחה קלה לקבוצות בהרשמה בלבד. ט.ל.ח.

לזכור ולא לשכוח

חברים יקרים, אנו בעיצומם של ימי החנוכה הנפלאים, בהם אנו זוכים לשבת מול הנרות ולהתבונן בהם. סיפור הניסים בימים ההם בזמן הזה מעורר את הרצון והכוונה להודות עליהם, אבל בשביל להודות צריך להיזכר, ובשביל להיזכר צריך לעורר את הזיכרונות שלעיתים רדומים.

בהזדמנות זו רציתי להזמין אתכם להתבוננות דרך מעשה משבעה קבצנים של רבי נחמן, שהוא הסיפור האחרון שסיפר בימי חייו. הסיפור אמנם ארוך ומפותל, אבל רציתי לדבר על נקודה אחת בסיפור שיש בה כמין פעילות או משחק זיכרון, במסגרתה קבוצת אנשים מתכנסת באיזה מגדל, וענו ואמרו שכל אחד יספר על הזיכרון הראשון שלו - עבודה מיוחדת עם הזיכרון.

דרך אגב, מסופר גם על הבעל שם טוב שהיה פונה לכל תלמיד חדש שהגיע לבית מדרשו בשאלה - מה אתה זוכר? מטרת השאלה הייתה לעורר את הזיכרון הקדום ביותר של האדם, וכך לקשר אותו אל שורש נשמתו. הרב גינזבורג אמר שנראה כי בהשראת המנהג הזה של הבעש"ט, סיפר נינו רבי נחמן את המעשה עם הקבצנים.

נחזור אל הסיפור שלנו, בו שמונה אנשים משתפים בזיכרון הראשון שלהם, והם משתמשים בסמלים שהם מעין קודים, כשאף אחד לא מביין מה הם בדיוק אומרים. הראשון אמר שהוא זוכר שחתכו את התפוח מהענף.

השני אמר שהוא זוכר שהיה נר דולק. השלישי אמר שהוא זוכר כשהתחיל להתרקם הפרי.

הרביעי אמר שהוא זוכר כשהוליקו את הגרעין לנטוע את הפרי.

החמישי אמר שהוא זוכר גם את החכמים שהיו חושבים וממציאים את הפרי.

השמש מסמל ענווה והתבטלות, ומצד שני הוא הכי בולט מבין הנרות. לא בולט במובן של גאווה, אלא בכך שמי שבא לשמש את האחרים ולראות מה הוא יכול לתת לכל מי שלצידו - לעיתים מאיר באור יקר יותר מהאחרים

הכוונה לתקופת העיבור בה היה נר דולק על ראשו, כמאמר חז"ל שכשהתינוק במעי אמו "נר דולק על ראשו ומלמדים אותו את כל התורה כולה".

השלישי שאמר שהוא זוכר את התחלת ריקום הפרי, כוונתו לתחילת שלבי ההיריון והתפתחות העובר.

הרביעי שזכר את הולכת הגרעין לנטוע פרי, כוונתו להמשכת הטיפה בעת הזיווג. החמישי שזכר את החכמים שהיו ממציאים את הגרעין, כוונתו לטיפה הגרעינית בעת שהייתה עדיין במוחין הממציאים אותה.

השישי שזכר את הטעם לפני שנכנס לפרי, זכר את הנפש.

השביעי שזכר את הריח לפני שנכנס בפרי, הכוונה לרוח.

השמיני שזכר את המראה לפני שנכנס בפרי, זו הנשמה.

עכשיו, מהי ההצעה לעשות עם זה? קודם כל, אנחנו מבינים מתוך דבריו של הנשר הגדול - שהוא הצדיק - שהוא אומר לנו שהזיכרונות הללו הם אוצרות, ואם נשוב אליהם יכול להתרחש דבר נפלא ומיוחד בחיינו. וכעת נראה איך אנחנו יכולים לארגן את פיתוח המחשבה וההתבוננות בזיכרונות הללו לפי סדר ימי חנוכה.

לילות של הודיה

בליל נר ראשון של חנוכה אפשר להתבונן ולהיזכר בתהליך הלידה. למרות שמן הסתם אין לנו תמונות בזיכרון, אבל אנחנו יכולים

השישי אמר שהוא זוכר את הטעם של הפרי קודם שנכנס בתוך הפרי.

השביעי אמר שהוא זוכר גם את הריח של הפרי קודם שנכנס בפרי.

השמיני אמר שהוא זוכר גם את המראה של הפרי קודם שנמשך על הפרי הטוב.

התשיעי אמר שהוא זוכר "לאו כלום". מי יכול להסביר את משפטי הקוד הללו? אלא אם כן מישוהו מהמתוועדים עמנו מכיר את הסיפור, שציטטתי ממנו בקיצורי לשון נדרשים... בכל אופן, אני כבר רוצה לשתף אתכם בהצעה - להתבונן בשמונת האנשים הללו ולהקדיש לכל אחד מהם נר באחד מימי חנוכה, כשהתשיעי יהיה השמש.

אוצרות בתאי הזיכרון

לפני שניכנס לפענח את הסמלים הללו, אוסיף ואומר שאחרי הדיבורים האלה מופיע בסיפור אחד המשפטים הכל כך מפורסמים כפתגמים מעצימים מהגותו של רבי נחמן: "בתוך כך בא נשר גדול ודפק על המגדל ואמר להם - חדלו עוד מלהיות עניים, שובו אל האוצרות שלכם והיו משתמשים באוצרות שלכם". ואחר כך, הנשר הגדול מתחיל להסביר לכל אחד ממעלי הזיכרונות למה הוא התכוון בזיכרון שלו.

הראשון שאמר שהוא זוכר שחתכו את התפוח מהענף, כוונתו שהוא זוכר שחתכו את חבל טבורו בשעת הלידה.

השני שאמר שהוא זוכר שהיה נר דולק,

מבצע חנוכה בעסקן

500 ₪ הנחה

על מגוון מכשירי Galaxy

ד.מסמתי.ישראל

בואו בנין לדבר ביתך

בימים של מעוז וגבורה, חולמים את חלום המקדש,
חלום של קודש ותפארה, מול אויב שכולו חושך.
אור הנצח עם תמונת בית מקדש
בכל בית יהודי

10%
הנחה
קוד קופון:
מקדש10

לרכישת תמונת המקדש לבית שלכם
TIFARASHOP.CO.IL

058.6054455 ☎ 072.2415415

להודות על יום הלידה שעבר בשלום, וכך יש לנו תאריך ליום ההולדת בו יצאנו לאוויר העולם למלא את שליחותנו.

יחד עם הנר השני יש לנו הזמנה להתבונן או לנסות לדמיין את המציאות בה שהינו ברחם אמנו, כשנר רוחני דולק מעל ראשנו ומלמדים אותנו את התורה. וכפי שרבי נחמן כותב ש"התינוק במעי אימו מלמדים אותו כל מה שעליו לעשות, לעבוד ולהשיג בזה העולם". ננסה, אם כן, להיות משוחררים ולדמיין את זה.

הנר השלישי קורא לנו להיזכר בימים בהם החל להתפתח תהליך יצירת הגוף, ולהיות בהודיה על כך שאט אט נוצר הגוף על כל אבריו בשלמות כל כך מיוחדת.

בלילה הרביעי אנו באים להודות על המפגש בין ההורים שדרכם באה הנשמה שלי לעולם. ההודיה הזו יכולה להיות גם כלפי הורים גרושים, או גם ביחס לאלו שחוו יחסים לא טובים עם ההורים, כי לצד כל זה יש מקום לעומק ההודיה האומרת: הנה, קיבלתי את הזכות להופיע בעולם דרכם, גם אם במהלך ההיסטוריה היה איזשהו סיפור פחות מאיר ומלבב.

הלילה החמישי יכוון אותנו להיזכר באבא שהביא את חלקו ליצירה ולשורש שלנו, ושוב זו הזמנה גם כלפי אלה שישנם עניינים טעונים בינם לבין האב, ולאור החנוכה אנחנו רוצים להאיר את הנקודה הזו של השורש ולשמוח בה.

הלילה השישי יזכיר לנו את כניסת הנפש - נקרא לזה האגו שעוזר לנו לשרוד בעולם ולהסתדר ולשמור על עצמנו. למרות שאגו לרוב הוא מושג פחות ידידותי, יש כאן הודיה על כניסת הנפש והמהות הבסיסית המוכרת.

את הלילה השביעי נקדיש לרוח שנכנסה בנו. זהו הממד הרוחני היותר עדין בתוכנו, האחראי על ההתפתחות והגדילה הרוחנית.

בלילה השמיני נתכוון להודות על הנשמה שלנו - אותו ממד של אלוקות, "חלק אלוקה ממעל", שמכוחו באנו להאיר את העולם.

כאמור, הקבצן התשיעי שאמר "אני זוכר לאו כלום" זהו בעצם השמש המסמל ענווה והתבטלות, ומצד שני הוא הכי בולט מבין הנרות. לא בולט במובן של גאווה, אלא בכך שמי שבא לשמש את האחרים ולראות מה הוא יכול לתת לכל מי שלצידו - לעיתים מאיר באור יקר יותר מהאחרים, למרות שאין בזה מן הציורוי ומן המצוה.

עם יד על הלב

נחזור עכשיו לדבריו של הבעל שם טוב שהיה שואל "מה אתה זוכר?" קודם כל, אפשר לדמיין שאנחנו שומעים את הבעל שם טוב אומר לנו את זה. יכול להיות שקראתי פעם באיזשהו מקום - או שאני מערבב שני סיפורים שונים - שהבעל שם היה מניח את היד על לבו של העומד מולו ואומר לו: מה אתה זוכר. גם אם טעיתי וזה לא מופיע היכן שהוא, זו הזדמנות לעמוד כביכול מול הבעל שם טוב ולחשוב לעצמי: מה אני זוכר? כשהיד החמה והאור המאיר מקדושת הבעל שם טוב מעוררים בנו את הזיכרונות הללו.

חברים יקרים, יש לנו אוצרות יקרים של זיכרונות טובים, שאם נדע להתחבר אליהם לילה אחר לילה בלילות החנוכה נזכה לפגוש ולהשתמש בהם. גם מי שקורא את הדברים בנר השלישי של חנוכה או בנר הרביעי - אין מאוחר ומוקדם בתורה, ואפשר לעשות את התהליך באופן יצירתי, גמיש וזורם מהרגע בו קראנו את הדברים. לחיים לחיים, שנזכה להתחדש בהלל והודאה ושמחה מתוך הסכמת הלב ומתוך חיבור. לחיים.

ניצחתי ואנצח

לפני כשבועיים, באחד מראיונות הרדיו על מהלכה של המלחמה, בניסיון להבין אם מה שקורה בסוריה, בלבנון ובעזה הוא ניצחון, התווכחו איתי המגישים. בסופו של דבר, החלטתי לסיים בשאלה. שאלתי את אחד המגישים האם בעוד כמה שבועות, כשידליק עם ילדיו חנוכייה (בתקווה שזה יקרה), הוא ירגיש ניצחון?

למרות שדעתו קודם אמרה שלא היה שום ניצחון והממשלה לא הובילה אותנו לשום מקום, הוא אמר: "כן, כשאדליק את הנרות בחנוכה הזה אני ארגיש ניצחון".

האור של חנוכה נוגע לכולם. בעצם זה אור שמבליח כבר יותר מאלפיים שנה, והוא מבשר לנו שהניצחון אפשרי, בטח ובטח בשנה הזו.

מה זה ניצחון? לפי ההגדרה הצבאית באקדמיות ללימודי צבא, ניצחון הוא קודם כל לקיחת שטח. אבל בהגדרה שנייה, הניצחון הוא הרגשת הניצחון.

בואו נשאל את עצמנו האם אנחנו מרגישים מנצחים. די להסתכל על החנוכייה שלנו לפני שאנחנו מדליקים אותה, ולשאול את עצמנו היכן היא התגלגלה עד היום. הרי זו חנוכייה שהייתה כבר אצל התנאים, שעמדה מול הרומאים, ששרדה את פרעות ימי הביניים, שדלקה מול משרפות הנאצים, שהאירה מול הגזירות הקשות של הקומוניסטים, וזו גם חנוכייה שנדלקה בשנה שעברה בעזה והשנה תידלק בלבנון ובסוריה. עצם החנוכייה הוא ניצחון.

זה מחזיר אותי לדיון ברדיו. הניצחון הוא לא של בני אדם אלא של השם יתברך, והניצחון שלנו בחנוכייה הוא לראות את יד השם. וראינו אותה, אוהו כמה שראינו אותה.

כשבועות האחרונים רואים בכירור את הסייעתא דשמיא, או יותר נכון: רואים את הדשמיא יותר מאשר את הסייעתא. רבי נחמן אומר ש"ידוע שמידת הניצחון אינה סובלת את האמת, כי אף אם יראה לעיניים דבר אמת, ידחה אותו מחמת הניצחון". זאת אומרת, שאתה כבן אדם רוצה לנצח, אבל יכול להיות שתדחה את האמת ולא תראה אותה. ולכן אם אתה שואף לניצחון אמיתי, כדאי שתסתכל מה האמת אומרת, מה האמת הפנימית שלך? מה השורש הנשמתי שלך? לאן הוא שייך? הוא ידריך אותך בדרך לניצחון.

חנוכה פירושו גם לחנוך - לחנוך דרך של ניצחון לקדוש ברוך הוא יחד עם האדם הקטן שהולך בשבילים הקטנים של המציאות. אך לא כמידת בשר ודם מידת הקדוש ברוך הוא: הוא יתברך אמת מוחלטת גם בניצחון, ואילו אנו עלולים לטעות בניצחון של שקר. כלומר, הניצחון של האמת הוא רק ביד השם, ואנחנו יכולים פשוט לקחת את הדברים הללו כתמרורי אזהרה ולהתקדם איתם. זה

הכוח של החנוכייה וזה הכוח שלנו כבני אדם - לשאוף לניצחון אמת שיביא השם יתברך, ורק הוא.

הכל הולך אחרי ההתחלה

ניצחון של אמת לא הולך בלי תורה, לא הולך בלי התבודדות, לא הולך בלי כל הזמן לזכור שאני רק בן אדם ויש השם בעולם. אני מדליק חנוכייה שמסמנת לי שניצחון של אלוקות אפשרי בעולם הזה אם רק אבין שהניצחון הוא לא שלי. הוא של השם יתברך ושל מי שנכלל בו. אדם כזה, אומר רבי נחמן, יש לו ענווה בשלמות והוא נמצא באמת האמתית תמיד, ולכן הוא נקי לגמרי גם בניצחונות. הוא תמיד צודק, כי הוא דבוק בהשם יתברך שתמיד צודק, וזאת מחמת האמת ולא מחמת הניצחונות. רק מחמת האמת אנחנו צודקים, לא בגלל שניצחנו. "שכנו לא בזכות הכוח אלא בכוח הזכות", כמילותיו של בגין. כדאי להסתכל על החנוכייה ולראות בה את הסיפור של כל יהודי.

אני משתדל לייקר תמיד את הנר הראשון של חנוכה, כי הרי הנר הראשון יופיע גם בכל שמונת הימים - הוא הנר הבסיסי גם במובן ההלכתי. בין לדעת בית הלל שביום הראשון מדליקים נר אחד ובימים הבאים מוסיפים והולכים, בין לדעת בית שמאי שמדליקים תחילה שמונה נרות ואחר כך הולכים וגורעים, בעצם אנחנו תמיד עומדים על נר אחד. במובן הרעיוני, נר אחד זהו כל אחד מאיתנו שדולקת בו להבה פנימית שהוא לא יכול להסביר אותה. לפעמים הוא מסתתר ממנה, לפעמים הוא לא מודע אליה והוא רץ בעולם ומחפש אותה, אבל כשהוא נקרא למילואים הוא נלחם כתף אל כתף עם כאלו שקצת יותר מודעים לנו שלהם, וכאשר הם מסתכלים ביחד על הנר הראשון של החנוכייה הם מבינים: הנר הזה דולק בראש ובראשונה אצלנו פנימה. זו תחילת החנוכה - לחנוך את האור של הנשמה בתוכנו.

רבי נחמן מסביר בליקוטי הלכות, "וזה פחינת חֲנֻכָּה, שהיא ראשונה מכל השנה, והיא מרמזת על התחלת חנוכה האדם בעבודתו. וזהו לשון 'חֲנֻכָּה', שאדם מתחנך בעבודת השם יתברך, ואי אפשר להתחיל בעבודת השם יתברך כי אם פִּשֵׁשׁ לוֹ מִתְחִילָה מִלְחָמָה לְשִׁבְרַת כַּח הַמְדָמָה כִּנ"ל. וזהו פחינת מלחמת עובדי כוכבים שהיה קדם חֲנֻכָּה, שהיא מלכות עובדי כוכבים הרשעה שרצו להשפית תורת ה' ולהעבירם על חֲקֵי רְצוֹנוֹ, שְׂזָה פְחִינַת כַּח הַמְדָמָה, כַּח הַבְּהֵמִיּוֹת, שִׁמְתַפְשֵׁט עַל הָאָדָם וְרוֹצֵה לְמַנְעוֹ וְלִהְעִבְרוֹ מִתּוֹרַת ה', חֵס וְשִׁלּוֹם... וְאַחַר כֵּן כְּשֶׁזֹּכֶה לְהִתְגַּבֵּר עַל מַלְכוּת הַרְשָׁעָה הַנ"ל וְלִשְׁבֹּר כַּח הַמְדָמָה כִּנ"ל, אָז מִתְחִילִין לְהִדְלִיק נֵר חֲנֻכָּה..."

"ובכל יום מוסיף והולך", כי אסור לעמוד על מדרגה אחת, רק צריך להוסיף קדישה בנפשו בכל יום ויום, ושיהיה שכלו מוסיף והולך בכל יום ויום. וזה שמוסיפין בכל פעם על הנר הראשון והנר הראשון קים בכל הימים, כי כשמדליק בליל שני שני נרות, הם פגגו לילה ראשונה ושנייה, וכן בליל שלישי וכו', נמצא שהנר הראשון של לילה הראשונה הולכת עם כל הנרות של כל הלילות".

חברים, הנר שלנו הולך עכשיו עם כל הנרות של כל הדורות, של כל החיילים

זו חנוכייה שהייתה כבר אצל התנאים, ששרדה את פרעות ימי הביניים, שדלקה מול משרפות הנאצים, שהאירה מול הגזירות הקשות של הקומוניסטים, וזו גם חנוכייה שנדלקה בשנה שעברה בעזה והשנה תידלק בלבנון ובסוריה

ומוריד דמעה, שכואב כאב שמעורר רצון - רצון שמביא לנר אחד מול כל הרוחות, שלא נכבה לעולם. זו אקסיומה, זה מה שהקדוש ברוך הוא אומר לנו: אנחנו רק נוסף ונוסיף, ואת הניצחון יביא בעל הנר הראשון - היחידי שיכול לנצח.

כמה ייאשו אותנו ואמרו לנו שאנחנו לא יכולים לעשות את זה, אבל כמו המשנה למלך בסיפור מבת המלך, כל יהודי יודע את האמת ש"ישנו בוודאי". לא התייאשו מהאפשרות שהשם יתברך יכול לנצח. מעצמנו אולי יש כאלה שקצת התיאשו, אבל אם לא נתייאש, בכוחו של השם הניצחון הוא אפשרי. עובדה. חנוכה שמח.

וכל המתפללים וכל הרוצים וכל הלא-מתייאשים. זה בחינת מה שכתב רבנו ש"כל ההתחלות קשות". רק לזכור כמה היה לנו קשה בתחילת המלחמה לקלוט את המצב ואז לעשות את השינוי, ובכל זאת זאת יצאנו מחושך לאור עם הנו הזה, ואחר כך ככל שהולכים ומתקדשים ומאירים יותר - כל העבודות בכל הימים מקבלות כוח מהנר של ההתחלה.

עזבו אתכם מדמיונות

אחת השאלות שנשאלות לאחרונה היא: מה קרה אחרי שנה שהתחלנו לקצור ניצחונות? אבל האמת שזה היה נראה לנו רק שנה אחת, אבל באמת זו שנה שאמנם התמלאה בתפילות ורצונות שלא היו כמותם, אבל בעצם חיזקו אותה כל הנרות של כל הדורות. בנוסף לנר שלה עצמה, הצטרפו הנרות של השנה שעברה ושל כוח ההתחלה של עם ישראל שהולך עם כל הימים.

"וְזָה בְּחִינַת גְּרוֹת חֲנֻכָּה, שֶׁבְּתַחֲלָה מְדַלֵּקִין נְרֵ א', וְאַחַר כֵּן אב"ג, נִמְצָא שֶׁנֶּר רִאשׁוֹן הוֹלֵקֵת עִם כָּל הַיָּמִים, כִּי כָּל הַיָּמִים מְקַבְּלִין כֹּחַ מִן הַתְּחִלָּת חֲנוּךְ הָעֲבוּדָה שֶׁהִתְחִיל לְעֲלוֹת אֶל הַשָּׁמַיִם שֶׁהוּא נֶר רִאשׁוֹן שֶׁל חֲנֻכָּה. וְאַחַר כֵּן כָּל מֵה שֶׁשָּׁכְּלוּ מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ בְּכָל יוֹם כָּל הַיָּמִים מְקַבְּלִים כֹּחַ מִהַתְּחִלָּה, כִּי כָּל הַהִתְחָלוֹת קְשׁוֹת כַּנִּלְוֵה. וְזָה שְׂאוֹמְרִים הֵלַל בְּחֲנֻכָּה, זֶה בְּחִינַת שֶׁבַח הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כְּדִי לְגַלּוֹת גְּדוּלַת הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, כְּדִי לְהַכְנִיעַ כֹּחַ הַמַּדְמָה שֶׁמְתַפְּשֵׁת בְּכָל פְּעַם שְׂרוּצִין לְעֲלוֹת מִדְּרָגָא לְדְרָגָא."

מה זה "כוח המדמה"? אלה הדמיונות שלנו שאנחנו לא מנצחים, שהעולם אומר לנו שבכלל אנחנו לא טובים ובעיקר לא ראויים. אבל הקדוש ברוך הוא בא ואומר לנו: בואו תעזרו לי לנצח. קחו את החנוכייה הזו, ורק תסתכלו איפה היא הייתה ותבינו כמה שהשם יתברך רוצה אותנו מנצחים, והוא קורא לנו להיכלל בו ולנצח.

העניין הזה שייך לכולם - לכל עם ישראל, ובעיקר לחיילים הגיבורים ולכל מי שתומך בהם בגוף ובנפש, שמתפלל

ישיבה

גדלים יחד בעוז ובהדר

קטנה

"הלימוד בישיבה ברמה גבוהה מתוך דיבוק חברים. החברה מגובשים ויש אווירה חברתית טובה מאוד בישיבה. ללמוד תורה בישיבה, זה הדבר שבונה אותי. רק מחכה לחזור כל פעם לישיבה" (תלמיד מחזור א')

רוצה לגדול בתורה?
רוצה מקום עם יחס אישי ואווירה משפחתית?
רוצה להתמלא בעוצמות ובשאיפות גדולות?
מקומך איתנו בחדרה!

"אין ספק שהלומדים בישיבה בחדרה יצליחו בלימודם, ירוו את הוריהם נחת ויגדילו תורה ויאדירו" מו"ר הרב יעקב אריאל שליט"א

ישיבת "עזו והדר" בחדרה מונה כ-70 תלמידים. בדרך לפתיחת המחזור החמישי! הישיבה הוקמה על ידי ישיבת דרך חיים בשעלבים, בשיתוף מרכז יב"ע.

רמה גבוהה בלימוד בהעמקה ובהיקף משמעת עצמית שמחת חיים וגיבוש חברתי בגרות בשנה אחת

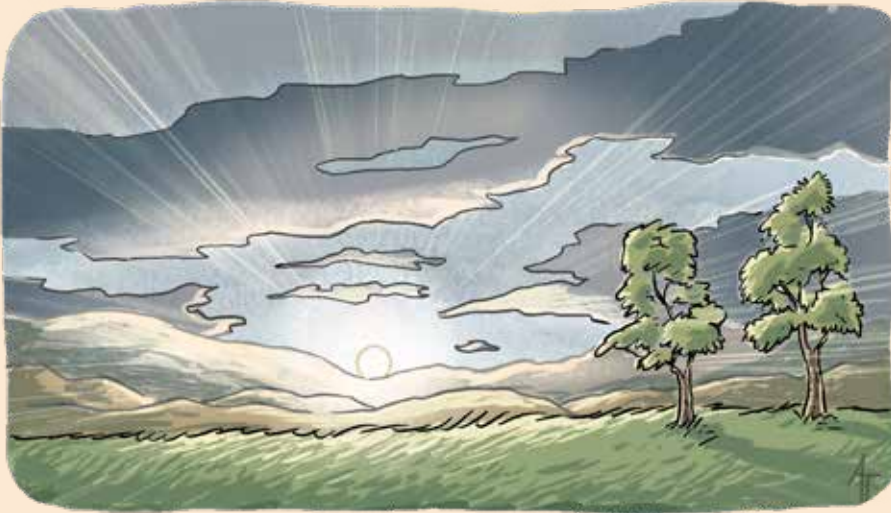

הצטרפו אלינו לשנת תשפ"ו!

לפרטים והרשמה: 052-4045295 | מייל: yhadarhai@gmail.com

הלבושים והיראה

ציור: אהרן טירם

שני רגעים.
שתי מהויות.
לבוש אחד.
לבוש לאחד.

שקט.
לא סמיך כזה, גם לא מאולץ, השקט הנפלא בעולם.
שקט נקי נקי נקי.

לפנות בוקר.
העולם עוד ישן, האוויר צלול. כל המחשבות המיותרות והמבלבלות של העולם עוד לא מסתובבות מסביב. זמן פנוי לחשיבה עמוקה ובהירה. הזדמנות להתכנס פנימה.
הפנים למזרח.
פס דקיק של אור חיוור נוגע-לא נוגע בשמיכת החושך שעוטפת את העולם.
העולם מתחיל להתעורר.

את מה שמתרחש בשמים בשעה הקרובה אין מכחול שיוכל לצייר. גוונים שונים של אדום-כתום-צהוב במינונים שונים צובעים את השמים. אם יש ענני נוצה השמים עוצרי-נשימה. רק לנשום עמוק עמוק ולתת למראות לחלחל פנימה.
ככל שהדקות מתקדמות כבר אפשר להבחין במיקום הכמעט-מדויק בו השמש עתידה לעלות. ציפייה דרוכה מלווה את הרגעים האלו, הכמיהה להתחלה חדשה.
ראז. ברגע אחד. נצנוץ של אור מופיע. נקודה קטנה.
התקווה בהתגלמותה.
התחדשות.
זריחה.

גבעה בודדת באמצע העמק.
האור מפנה את מקומו לחושך לאט לאט.
המולת היום מתכנסת, כמו מסכמת את היום שהיה.
ציפורים מתחילות לחזור לקינים, נמלים במסע חזרה אל הקן, חרקים וחיות מפנים את השטח.
הפנים למערב.
השמים הבהירים והולכים ומתכהים, גווני האפור מחליפים את התכלת הצלולה.
העולם בתנועה פנימה.

רגעי חסד אחרונים. ניסיון נואש להחזיק את העולם מואר.
גווני אדום-כתום עמוקים שוטפים את השמים בגעגוע.
ככל שהדקות מתקדמות השמים הולכים ומתכהים. האור נלחם את מלחמת התקווה האחרונה. שברון לב, צער עדין וכיסופים. ניגון שקט מתנגן בין מיתרי הלב.
השמש הולכת ויורדת אל מרחבי אין קץ.
ראז ברגע אחרון נעלמת.
הגעגוע והכיסופים מפנים את מקומם לתחושת השלמה שקטה.
שקיעה.

שקר מראות העיניים.
עולם נפרד.

'הלא את השמים ואת הארץ אני מלא'.
'לבוש תחליפם ויחלופו'.

השקיעה והזריחה לעצמן חלולות וריקות הן, נטולות את נקודת החיות הפנימית. והתפעלות הלב טוב לה שתהיה מהתוכן ולא מהכיסוי. השמים וצבאם, הארץ וכל אשר עליה רק לבושים הם. לבושים למלך מלכי המלכים.

אין סוף לבושים, אין סוף כיסויים, עד שמופיעים הם כפי שהם נראים לעינינו.

אך מה לנו אם המלך לבוש בלבוש אחד או בלבושים הרבה.
מתחת מעטה הלבושים נמצא המלך.

את האמונה האמיתית והטהורה הנובעת מהמקומות הפנימיים יש לגלות החוצה מתוך אימון והשקעה.

בהתמדת ההתבוננות, ובהתרגלות היחס אל העולם כלבוש, תתמלא הנפש יראה.

'כי את המלך... ראו עיני'.

אין נפלא ומתאים מחנוכה לראות את האור שבחושך, את הגילוי שבהעלם, את הנוכחות שבהסתרה.

הכמיהה הגדולה לבית המקדש היא בקשת ההפשטה שבלבושים. אין זו דרישת הוויתור על העולם המכסה והמסתיר, אלא יכולת ההתייחסות לנפרד כהזמנה לקשר. מציאת הא-לקות מאחורי הצמצום. ובעומק יותר, מציאת הא-לקות בצמצום עצמו. הבלי-גבול שבתוך הגבול.

זמן מלא סתירות הוא חנוכה.

אין שמחה כהתרת הספקות. מותר שיהיו ספקות, ובלבד שיהיו הספקות חדורים בתחושת הוודאות העמוקה בקיומן של תשובות גם אם אינן מתיישבות בשכל, ומעליה בחוויית הנוכחות הברורה והמוחלטת של חי העולמים.

אכן, בחנוכה מוצאים את עומק המבוקש הנמצא גם בפער בין השכל למה שמעליו.

חנוכה מואר ושמח.

השקעות כשרות תוצאות כהלכה

מובילים בהשקעות הוגנות (ESG) ועפ"י ההלכה

אביב
בית השקעות
מוסיפים ערך לכסף

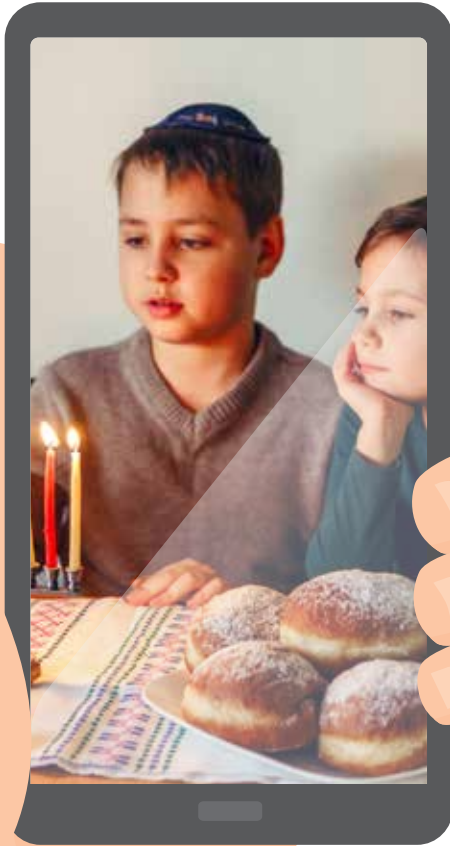
ניהול השקעות ב:
ניהול תיקים
קרנות גידור
קופות גמל (IRA)
קרנות השתלמות (IRA)
קרנות נאמנות

אז צדוק
מנכ"ל
אביב בית השקעות

"מוסיפים ערך לכסף"
זה לא רק הסלוגן שלנו,
אלא גם דרך חיים."

רחל טאוב איזהו גיבור

היה, בשבת
ארגון הוא
לא היה, בערב
אבות ובנים הוא
לא היה, וכבר
נמאס לי לאכול
המבורגרים, אני
רק רוצה שהוא

פשוט יהיה! אז כן, אני יודע איך זה. יודע מאוד! אבל הרגשתי שאם אני אגיד משפט אחד שלם, כל הדמעות שיש לי עכשיו בלב ייצאו החוצה. אז רק אמרתי לו: "אני מבין". אבא המשיך ושאל אם אני רוצה שהוא ישאל אותי קצת שאלות ואמרתי שאני עייף. סיימתי ב"לילה טוב" יבש, ניתקתי את הטלפון והלכתי אל המיטה שלי.

אני לא מבין למה דווקא הפעם לא יכולתי לשלוט על נהר הדמעות שזורם לי על הכרית. בכיתי כמו ילד קטן. ולא, ילד בכיתה ו' הוא לא ילד קטן. תמיד התאכזבתי כשאבא לא הגיע, אבל משהו הפעם שבר אותי לגמרי.

אמא נכנסה אל החדר, ליטפה לי את הראש ולא אמרה מילה. אני כמעט בטוח שגם לה ירדה דמעה. ובאמת מה יש לה להגיד. גם היא רצתה שאבא יגיע לחמש, גם היא רצתה להדליק נרות ולהגיד לו שבת שלום עם העיניים ולא דרך הטלפון, אם בכלל. גם לה קשה עוד שבת לעשות קידוש ולברך על החלות במקומו, וברור שגם הדמעות שלה נשפכות. לפעמים אני רואה ולפעמים היא חושבת שהיא יודעת להסתיר.

חיבקתי את אמא ואמרתי לה: "זה לא פייר, אני ממש רצינית שהוא יגיע, בכלל לא בא לי להיות בחידון עכשיו". אמא מחתה דמעה ואמרה לי: "אני גם עצובה וגם מאוכזבת, לא מתרגלים לזה, רק חושבים על

"כל הכבוד יוני, נראה שאתה ממש מוכן לחידון. ענית על השאלות מעולה! רואים שלמדת המון".

אמא הייתה ממש מרוצה, האמת גם אני, באמת חרשתי לחידון הזה. ואני לא מהגאוני האלה שרק אומרים להם חידון והם ישר קופצים... אני יותר בקטע של כדורגל בדרך כלל. אבל כשהודיעו בבית הספר על החידון, אבא בדיוק חזר מביקור אצל אסף בבית החולים, ואז כשהתלבטתי אם הפעם ללכת על זה ולנסות להתמודד, הוא הציע לי שאלמד לרפואת אסף החבר שלו שכבר מאושפז הרבה זמן והמצב שלו ממש לא טוב...

אני מאוד אוהב את אסף, וגם את הילדים שלו. כשהיינו עושים שבתות בבסיס הוא היה נותן לי תמיד חמצוצים אחרי התפילה והייתי משחק עם הילדים שלו כל השבת. מזל שהם היו, אחרת היה לי ממש משעמם... אני בטוח שמאוד קשה להם עכשיו כשאבא שלהם שוכב ככה בטיפול נמרץ ואי אפשר לדעת מה יהיה איתו.

ברגע שהתחלתי ללמוד את הלכות חנוכה לחידון כשביל שאסף יבריא, פתאום הרגשתי איזה כוח כזה, שאני חייב אבל פשוט חייב ללמוד ממש ברצינות ולהשקיע זמן. במשך שבוע חזרתי מהלימודים ולמדתי במשך שעותיים-שלוש, אפילו כשדניאל דפק אצלי רוצה ללכת למגרש, אמרתי לו שהיום אני לא יכול כי אני חייב ללמוד לחידון. הוא הסתכל עליי במבט של: "יש לך חוס, אחי?" אבל הלך לקרוא ליניב במקום.

עכשיו תבינו, אני יודע שיש הרבה בתי ספר שעושים חידון חנוכה ומחלקים בסוף מטבעות שוקולד ותעודה, אבל אצלנו בבית ספר 'אורות ישראל' זה חתיכת אירוע. יש איזו משפחה מחוץ לארץ שתורמת סכום רציני של כסף כל שנה והפרסים ממש שווים. זה לא בזמן הלימודים, אלא אחר הצהריים באולם החדש של המתנ"ס. המתמודדים עולים על במה כזו מכובדת עם מפות לבנות ופרחים, ואפילו ראש העיר מגיע. (נו, יש תורמים אמרנו...)

עברתי את כל השלבים בהצטיינות והגעתי לשלב הפומבי.

אבא יצא ביום ראשון, עם המדים והתיק הענק שלו, נתן לי נשיקה על המצח ואמר שניפגש ביום חמישי באולם של המתנ"ס. "אני בטוח שתהיה תותח. אתה יודע, סיפרתי ליעל, אשתו של אסף, שאתה לומד לרפואתו והיא ממש התרגשה". הייתה לי בלב שמחה גדולה. הרגשתי סיפוק מתוק כזה שלא הרגשתי הרבה זמן.

ערב לפני החידון, אמא גיהצה לי את החולצה הלבנה, אני עשיתי חזרה אחרונה על החומר, ואבא בדיוק התקשר. ממש יכולתי להרגיש איך הצבע בפנים של אמא התחלף ואיך הקול שלה נעשה פחות צוהל... היא יצאה מהחדר והשאירה את המגהץ דולק ומעלה אדים. כשהיא חזרה, היא נתנה לי את הטלפון. "קח מותק, אבא רוצה לדבר איתך".

"היי אבא, מה קורה?"

"אתה שומע, יוני, אני ממש מצטער, אבל אנחנו מוקפצים מחר למשימה חשובה ואני לא אוכל להגיע לחידון וגם בשבת לא אהיה בבית. מבטיח לך שנלך לאכול המבורגר ביחד כשאני אחזור. ממש רצינית להגיע. אתה יודע איך זה..."

רצינית להגיד לו שברור שאני יודע איך זה. ביום ההולדת שלי הוא לא

הוא בעצם גדול מאוד. בכל עזרה בבית, אתם גדולים מהחיים! וכדי שיהיה לכם מתוק הבאתי לכם סופגניות חמות וטריות". המורה עברה וחילקה לכל הילדים את הסופגניות, ואני ליוויתי את אבא לשער. לקחתי לי גם סופגנייה מפוצצת סוכר שעשתה לי סימן לבן על האף.

לפני שאבא יצא מהשער, אמרתי לו: "תודה אבא, ממש התרגשתי ממה שאמרת. כשתגיע הביתה תסתכל על המקרר, ותבקש מאמא שתראה לך את הסרטונים מהחידון".

"אני עובר אצל אסף קודם בבית החולים, יעל התקשרה לאמא וסיפרה לה שמעבירים את אסף מטיפול נמרץ למחלקה".

"יואו, איזה יופי, איזה נס, אני כל כך שמח לשמוע! תגיד אבא, עד מתי תישאר איתנו? מתי אתה צריך לחזור?"

"תראו מה זה? הבן אדם רק חזר מהצבא, עוד לא דרך בבית וכבר שואלים אותו מתי הוא יוצא שוב? באמת לא מעליב. האמת אני לא יודע. היום נדליק ביחד נרות וזה לא היה ברור בכלל שיקרה, אני מחכה לפקודה בהמשך".

אבא התקדם לעבר הרכב, ושנייה לפני שהוא נכנס צעקתי לו: "הכל טוב, תחזור כשאתה צריך... עם ישראל צריך אותך, ויש פה גיבור שיסדר את העניינים".

הזכות שאבא נלחם בשביל העם שלנו, וזה קשה כי אנחנו רוצים אותו איתנו, אבל עם ישראל צריך אותו עכשיו. אני מקווה שמחר תקום ותמצא את הכוחות להתמודד בכל זאת, ואנחנו נסריט לאבא כדי שיוכל לצפות בכך אחרי שיחזור".

נרדמתי על הכרית הרטובה, אבל בבוקר קמתי, התקלחתי וחשבתי על דוידי שגם מתמודד בחידון. אבא שלו נפל לפני חצי שנה ואי אפשר אפילו לצלם לו ולהראות אחר כך...

החידון היה מדהים. כל הכיתה שלי באה לעודד, גם סבא וסבתא הגיעו, ואני הייתי ממש טוב, הפגנתי ידע רציני. לא כדי לזכות במקום הראשון אמנם, אבל מקום שלישי זה מכובד מאוד. כל המתמודדים קיבלו חנוכייה, ושלושת המקומות הראשונים גם קיבלו פרס. יצאתי מוקף במשפחה ובחברים. ביד אחת החנוכייה, ביד שנייה הרחפן המשוכלל ורק חיכיתי כבר לספר לאבא! למרות שאמא אמרה שהוא לא יהיה זמין כמה ימים... תליתי את התעודה על המקרר עם מגנט, והתפללתי שאולי-אולי אבא פתאום יתקשר, אבל הוא לא התקשר, גם לא לפני שבת. כנראה שזו באמת משימה חשובה, אם הוא לא התקשר לכרך אותנו...

ביום ראשון התעוררתי עם קצת שמחה וקצת עצב. היום מדליקים נר ראשון של חנוכה ואבא לא יהיה בבית, בחג הכי משפחתי בשנה. מצד שני, אמא הזמינה את יעל של אסף עם הילדים ואמרה שנכין ביחד סופגניות, אני אראה להם את הרחפן החדש שלי, ויהיה כיף בסך הכל. אבל אוף. אבא יהיה חסר.

כשהגעתי לבית הספר, לא ידעתי אם אני מדמיין לחשושים או שבאמת משהו קורה פה, ילדים זה לא עם שידוע להסתיר דברים. התקדמתי אל הכיתה וכל הזמן הרגשתי במבטים שעוקבים אחריי. נכנסתי אל הכיתה וגיליתי שעל הכסא שלי יושב... אבא! אני רצתי אליו וחביקתי אותו חזק חזק. אמרתי לא היו מסביב החברים שלי אולי גם הייתי מוריד דמעה, אבל היי, פה זה לא הכרית שלי, אין מצב. אבא חיבק אותי חזק בחזרה, הסתכל לי בעיניים ועוד פעם חיבק אותי, ואז ביקש מכולם לשבת. המורה חיכה ואמרה: "איך המורה המחליפה שסידרתי לכם היום?"

"לא הבנתי אבא, חשבתי באת לחיבוק ואתה חוזר הביתה". "כן, כן, אני תכף אלך, אבל רציתי להגיד לכם משהו לפני כן". כל הילדים התיישבו והקשיבו לאבא. בחיים לא הקשיבו ככה למורה מחליפה.

"נכון שהחודש הזה כולם מדברים איתכם על אור וגבורה, וכולם מספרים על המכבים שהצליחו לנצח את היוונים, הם האמינו שה' איתם ושהוא יעזור להם. והשנה במלחמה, כולם אומרים בצדק שהחיילים שלנו הם ממש גיבורים. הם עוזבים את המשפחה ונלחמים כמו אריות בשביל עם ישראל. אבל אתם יודעים? יש גבורה שהיא באה בשקט-בשקט, לא עם מדים ורובה, לא עם טנק ופצצות, בלי מחיאות כפיים ודרגות על הכתפיים. להיות בבית יום-יום כשאבא לא נמצא, או כשהאח הגדול נלחם ודואגים לו. כל יום שעובר, כל אירוע חשוב, כל שבת וחג, הגעגועים והחוסר מורגשים מאוד. לפעמים דווקא החיילים שנמצאים בלחימה, הם כל היום בתנועה ופחות מרגישים את זה, אבל מי שנשאר מאחור בעורף, מרגיש את זה במלוא העוצמה. אני רוצה להגיד לך יוני: אתה הגיבור שלי!"

הסמקתי כולי. אבא עומד מולי ומצדיע. והוא ממשיך: "וכולכם, ילדים, שעוברים את המלחמה הזו, כל אחד עם הקושי שלו, אין מישהו שלא מתמודד. גם מעשה קטן שלכם,

מתנת חיים
מטרת חיים

הדס חצה להמשיך לחיות!

הדס בת 46, בת זוג של ישי ואמא של עמית ואלון. עובדת בשירות הציבורי כל חייה, ורואה בזה זכות גדולה. הדס מתמודדת עם מחלת כליות גנטית כבר 14 שנה. לאחרונה, מצב הכליות שלה התדרדר, והיא זקוקה בדחיפות להשתלת כליה. מי שמכיר את הדס יודע כמה עוצמה יכולה להיות באישה צעירה, אבל לוחמת!

הדס זקוקה לתורם כליה שיציל את חייה!

אף אחד בסביבתה הקרובה לא נמצא מתאים לתרומה, ולכן אנחנו פונים אליכם:

אולי את או אתה יכולים להציל אותה!?

לכדיקת התאמה
סרקו את הקוד

לפרטים:
hadassvagman@gmail.com | תודה! | 054-6700244

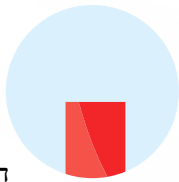
חינוך באור

שמונה נקודות מאירות בחינוך לכבוד ימי החנוכה

אורה רבקה וינגורט, מנהלת ביה"ס היסודי לבנות 'יעלת חן'

נר שני

יכדים של תפילות

לא אחת כשפגשתי מישהי עם ילד שהיה בו משהו מאיר במיוחד, שמעתי מהאמא את ההסבר הבא לייחודו: "זה ילד של תפילות". הכינוי הזה, הסתבר לי עם הזמן, הועד לבני ובנות מועדון אקסקלוסיבי של ילדים שבאו לעולם אחרי שנות ציפייה ארוכות ומייגעות, המון דמעות ואין סוף תפילות. אכן, יש שכר לפעולתכן, חברותי היקרות.

אלא שכאשר חשבתי על העניין, שאלתי את עצמי – האם לא מגיע לכל ילד להיות ילד של תפילות? האם לא ראוי ונכון שכל נשמה תרד לעולם הזה בהזמנה אישית של אמא? מרופד בתחינה שאורו יופיע בעולם, ויקרב אותנו לגאולה האמיתית והשלמה, שכן "אין בן דוד בא, עד שיכלו כל הנשמות שבגוף" (נדה י"ג)? אכן, בתחינות הנשיות של פעם מופיעות תחינות רבות בהן האישה מבקשת להיפקד, ושתיאצל נשמה ממרומים ותתעבר בה. תחינות אלו כדאי שכל אחת תאמר, ותכין בכך כלי לנשמה הבאה שבע"ה ורחיב את המשפחה.

אך בין כך ובין כך, ברור לכולנו שהתפילות לא מסתיימות בלידה. וגם לא בגיל ההתבגרות. וגם לא בדרך לחופה. הן רק הולכות ומתגברות, הולכות ומתעצמות. היכולת שלנו להתפלל על

משימות להתבוננות ולעבודה:

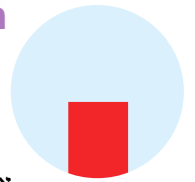
- שאי עכשיו תפילה על אחד או כלל ילדיך. פרק אישי, תפילת השל"ה או כל תפילה אחרת על זרעך.
- כתיבי רצונות שיש לך ביחס לילדים, תסכולים ואפילו אכזבות. המירי והעלי תחושות אלו לתפילות בכתיבה של תפילה אישית בלשונך.

וברחמים. אכן זכות וחובה גדולה היא לנו, להתפלל על זרענו בכל עת רצון. בהדלקת נרות, ובימי הולדת. בערב ר"ח סיון, וגם בסתם בוקר של חול. לבקש שנהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי צאצאינו כולנו יודעי שמך, ולומדי תורתך לשמה. להתחנן שדברי ה' לא ימושו מפינו ומפי זרענו ומפי זרע זרענו, עד עולם. לומר את פרק התהלים האישי של כל אחד, ולכלול את כולם יחד באור פניו יתברך. להתפלל עליהם, ועלינו, שנוכה לגדלם וגם לגדול איתם.

[מקורות השראה: תפילת השל"ה; מנהג זקני החסידים לומר את הפרק של ילדיהם (פרק התהלים לפי השנה אליה נכנסים, כגון פרק י' בגיל תשע), באומרים שזו סגולה שלא יצאו לתרבות רעה – ע"פ תהלים "אהל יוסף יצחק"; "היום יום", כ"ד שבט; הרב ארוש, "חכמות נשים"; דמויות יקרות ורבות בחיי, שהענימינו טעם תפילה]

נר ראשון

לחנך את עצמנו לאהוב את הילדים

אומרים שפעם אנשים אהבו את הילדים, וחינכו את עצמם. היום, אנשים אוהבים את עצמם ומחנכים את הילדים...

נושא חינוך הילדים הוא "טריקי". אנחנו מרגישים אחריות להורות לילדים איך להתנהג, אבל מהר מאוד מגלים שיש לנו מידה קטנה ביותר של שליטה על המציאות. אכן, אחד המפתחות לצמיחה אישית מיטבית הוא "מיקוד שליטה פנימי". לעולם לא נוכל לשנות את הזולת, ולכן האחריות שלנו היא על הבחירות האישיות שלנו בלבד. ההבנה הזו מרחיקה אותנו מהמקום המאשים והביקורתי, ומרכזת את האנרגיות בליקחת אחריות אישית והתגייסות לשינוי. לכן, המפתח לכל תהליך חינוכי צריך להתחיל מהתבוננות אישית. איפה הנושא פוגש אותי? איזו הזמנה אלוקית יש כאן בשבילי על מנת להתפתח? התגייסות אישית יכולה להתבטא במנעד רחב של מופעים, אך המכנה המשותף של כולם הוא שנדרש מאתנו עצמנו איוושהי השקעה או שינוי. זה יכול להיות בבדיקה או דיוק עצמי, אך גם ברכישת מידה או שכלול מיומנות שלא הייתה מפותחת אצלנו עד כה. המדד תמיד יהיה – האם הפעולה דורשת מאתנו מאמץ כלשהו. אם אנחנו מזיעים, סימן שהייתה פה תזווה. אם מורגש אצלנו איזשהו קושי שמלווה לדרישה העצמית, זהו סימן שהתחלנו לצאת מאזור הנוחות ואנחנו כבר בדרך הנכונה בע"ה.

מצד שני, אין הכוונה להוביל אותנו לעודף התעסקות עצמית ולניתוק מן המציאות. מצווה עלינו כהורים וכמחנכים להמשיך את דרכו של אברהם אבינו, "כי ידעתיו למען אשר יצווה את בניו ואת ביתו אחריו ושמר דרך ה'".

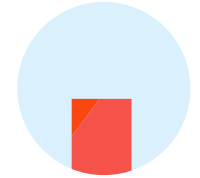
שאלות להתבוננות ולעבודה:

- איזה נושא חינוכי עומד על הפרק מבחינתי?
- שלב ראשון – מה הנושא מעורר אצלי? איזו עבודה פנימית דרושה אצלי סביב העניין הזה?
- איזו הזדמנות אני מזהה אצלי להתפתחות האישית שלי כאמא/כמורה/כאדם?
- שלב שני – מה כדאי שאעשה מול הבת/הבן שלי?
- מה אני צריכה ומוכנה לעשות בשביל לנסות להוביל פה לשינוי?
- מה הפעולה הראשונה שאעשה היום בשביל זה?

[מקור הציטוט בראש הקטע – הרב יחיאל יעקבזון שליט"א, כפי שלמדתי מאחת ממורותיי הגדולות בעבודה פנימית, הגב' מילכה וייס תחי']

נר שלישי

כגוונא – נקודת המבט

אחד הסודות שלומדים בצילום הוא, שמאוד משמעותי מאיזו זווית או כיוון נעשה הצילום. אינה דומה התחושה הניתנת למבט שנעשה ממעוף הציפור, לזו שנולדת מתמונה בעין העדשה הבאה מלמטה. צילום פנורמי נותן משהו אחר לגמרי מהצילום ב'קלוז אפ' הממקד בפרטים ובפרטי הפרטים. על פי מטרת הצילום, התודעה שרוצים לבנות או ההרגשה שרוצים לתת – ייבחרו סגנון ואופי הצילום.

גם על הילדים שלנו ניתן להסתכל בכל כך הרבה דרכים. לפעמים צריך עין בוחנת מקרוב, ולפעמים עדיף קצת להרפות ולהעיף מבט מרחוק. לעתים נדרשת עין חדה בשביל לחשוף את האמת, אך פעמים דווקא שראיית המכלול נותנת את הפרופורציות הנכונות.

כך גיליתי לדוגמה את האפשרות להסתכל על הילדים דווקא בעיניים של סבתא. לעומת הורים שדרוכים בצדק כדי להורות ולכוון, לסבים יש יותר מרחב פשוט ליהנות ולהתמוגג. אז לפעמים כשקצת קשה לי עם מאן דהו, אני מנסה את תרגיל 'עיני הסבתא'. זה יותר להסתכל על הילד כמו פרח ולהשתאות. במבט הזה קל יותר לראות את השובבות כחיות, ואת חוסר הגבולות כהתלהבות.

ויש גם זווית ראייה במפלא אחר לגמרי – על עצמנו ועל

הסובבים אותנו. אפשר להסתכל על אנשים ולראות אותם כמו שה' רואה אותם – אותנו. הקב"ה רואה אותנו ב"גוונא" (בגוון) אחר לחלוטין. הבטה על עצמנו ועל אחרים באופן של ראייה אלוקית זו, נקראת ראיית "פנים". יכולת ראייה פנימית-

אלוקית, הכרחית לכל מי שעוסק בחינוך.

כמה מכונן זה – לראות את הילדות וגם את התלמידות, מעת לעת, באותו אור פנימי. כמה מרענן להסתכל עליהן כפי שהקב"ה רואה אותן. במבט מאמין, שרואה את אין סוף האור שבתוכן. במבט של אהבה, שכל משברי הים לא יוכלו לה ולא יכבוה. במבט שמלא בהמון רחמים וחמלה. מבט שאומר שאולי זה בשגגה ולא במזיד, וגם אם היתה נפילה – יש תשובה. מבט שמוליד אריכות אף וחסד.

זה לא אומר שזה המבט היחיד, ובוודאי יש תועלות נוספות בנקודות מבט אחרות והסתכלויות שונות. יש כאמור הרבה דרכים שונות ויפות להסתכל על כל דבר. אבל המבט הזה הוא הכרחי, מעת לעת, ואולי לא יזיק כלל, שנאמץ אותו קצת יותר. מבט של עיני משיח.

[מקורות השראה: שיעור הרב יצחק גינזבורג, ג' סיון תשפ"ב; ר' שלמה קרליבך, "למען אחי ורעי", "עיני משיח"]

נר רביעי

אפשר גם אחרת

מה עושים כשילד אומר לך, 'לא רוצה'! אפשרות אחת היא פשוט להיאלם דום. להתקפל לנוכח הזאטוט שמתגלה שכוחו לא קטן, ולהיכנע בליה ברירה לאמת הכואבת – את לא מצליחה להכתיב את המציאות או לנהל אותה כפי הבנתך, הצודקת ככל שתהיה. אפשרות אחרת היא, לומר לו משהו בסגנון "לא אומרים 'לא רוצה' לאמא". האפשרות הזו היא בעצם להטיל סמכות ומרות, תוך הבהרה ברורה של כללי המשחק: כשהורה אומר – עושים. כשמבוגר מפקד – מבצעים.

לאפשרות הראשונה יש מחיר כבד כמובן. מחיר של השחתת המידות, וסכנה של התפתחות פרא אדם חסר כל רסן. אך גם לאפשרות השנייה יש מחיר. מחיר של רמיסת הרצון, ביטול הקול האישי והפיכתו ללא רלוונטי בעליל.

האם יש אופציה נוספת?

נראה שיש אפשרות שלישית, ובריאה יותר משתי קודמותיה. האפשרות הזו מתפתחת על רקע הנחת היסוד שאנו אנשים מורכבים, בעלי שתי נפשות לפחות. הנפש האחת היא הנפש הבהמית, הטבעית, שרוצה לחיות את חייה ולבטא את עצמה בפשטות. הנפש השנית היא הנפש האלוקית. זהו הקול הצלול והזך של רצון ה' שמתגלה בקרבנו, ומורה לנו מה טוב ומה נכון.

כאשר אנו ניגשים לילד מתוך הבנה שגם בקרבו יש שתי נפשות, שמתמודדות זו עם זו על הבכורה בתודעה ובהתנהלות האישית, נדמה לי שאנחנו מגיעים לנוסחה חינוכית השלמה יותר לנפש. לפי הנוסחה הזו נכיר בכך שנשמעים בקרב הילד קולות שונים, והוא יכול וצריך לבחור ביניהם, "ובחרת בחיים". לפי הנוסחה הזו ניתן מקום להתמודדות, למאבק. נראה בקושי לא משהו מיצרני לעשיית הטוב, אלא מכשול שהונח במחשבה תחילה על ידי השי"ת כדי לעודד את האדם להתגבר עליו ולגלות בקרבו כוחות על-טבעיים.

אז בפעם הבאה שהבט שלך תאמר לך, 'לא רוצה', אפשר לנסות לאשש לרגע את הרצון שלה (או חוסר הרצון שלה). זה בעצם אומר לשקף את ההרגשה שלה כרגע ולתת לו מקום. זה לא אומר שצריך לתת לתחושה הזו בלעדיות או שלטון. אדרבה. יש מקום לאשש, לשקף ולתת מקום גם לקול השני, לרצון הגבוה והנעלה יותר. והעיקר, לעודד תנועה של בחירה בטוב. של יכולת להתגבר ולעשות מה שראוי, גם כשזה לא נוח ולא מתחשק כלל.

כן, אפשר פשוט לומר לילד, או לנער המתבגר שחווה את ההתנגדויות גם בתוכו: נכון, אתה לא רוצה, והרבה יותר כיף לך כרגע לעשות כך או אחרת. אבל זה רצון ה', וכרגע זה מה שנכון לעשות. בטל רצונך מפני רצונו. לא כי אין לך רצון, יש לך רצון! אך אתה מסוגל להניח אותו כרגע בצד, כדי לעשות את רצון אביך שבשמים.

משימות להתבוננות ולעבודה:

- כאשר את נתקלת בחוסר רצון של ילד או ילדה לעשות משהו, נסי קודם כל להבין איך הוא מרגיש ו'לשיים' (לתת שם) בפניו את הרגש הזה, לפני שאת חוזרת שוב על אמירת הפעולה שצריך לבצע כעת.
- חזקי את הילד בנקודת הבחירה שלו. שקפי ותארי במילים את הערכתך לווייתור שלו על רצונו האישי, על ההתגברות שלו לעשות מה שביקשת או מה שנכון כרגע לעשות, בשביל רצון ה'.

[מקורות השראה: פרקי אבות ב, ד. תניא פרקים א-ב]

נר חמישי חוויות בקדושה

הנפש שלנו מחפשת חוויות. היא מבקשת להתרגש, להתרונן ולהתפעל. החכמה בחינוך יהודי אמיתי היא, לספק לנפש את מאווייה בקדושה. לא רק כתחליף להתעסקויות פחות רצויות, אלא לכתחילה, כדי לתת לנשמה את מה שהיא באמת מבקשת בעולם הזה – להתענג על ה'.
מה מרגש אותנו?

את התשובה לשאלה הזו אנחנו יכולות לקבוע במידה רבה, על ידי סוג החוויות שנעניק לילדינו בגיל הצעיר ביותר (ואולי עוד קודם לכן, בהיותם עוברים). אם נחשוף את התינוק לניגונים עדינים, הוא ילמד להתענג בגן עדן בקדושה (גן עדן = ניגון עדין). כשילד יחווה חוויה מענגת של שמיעת סיפור יהודי עם תוכן עמוק בחיות, הוא יחווה את היכולת לפתח את עולם הדמיון והרגש שלו ללא שום צורך במסכים מרצדים. השאלה כמובן היא קודם כל: מה מענג אותנו? מה גורם לנו להתרגש? כשילד רואה אותנו שמחות באמת בשמחה של הזולת, הוא מפתח בנפשו את העונג שברגישות חברתית. כשילדה שותפה לאמה בעשיית חסד, והיא רואה את העונג שיש לאמה מהעניין (גם אם, ואולי דווקא כאשר, זה כרוך בקושי מסוים), היא לומדת להתענג גם כן מהנתינה ומעשיית טוב לזולת.

יש אין ספור חוויות מובנות בתוך החיים שלנו, שאם רק נשים לב אליהן נוכל להעצימן. הכנות לשבת קודש וכבוד יום טוב. הליכה משפחתית לבריית וחתונה, ונסיעה לצדיק או למקום תפילה. הילדים חווים דרך כל החושים מה חשוב לנו בחיים, ומה מבחינתנו נותן את הטעם לחיים. קוקה קולה או לימוד תורה? גלידה שווה או תפילה?

המסרים עוברים בצורה מילולית וגם לא מילולית. מילולית – בהנחת גודל הזכות/הפלא/ הכיף הסובבים את האירוע. לדוגמה, לדבר על הדבר האדיר הזה שקורה עכשיו, שעוד ילד יהודי נולד, או שזוג מקימים בית חדש בעם ישראל. ולא מילולית – בשדר שאנחנו מעבירים סביב החוויה וההתעסקות בה. במה אנחנו משקיעים את הזמן ואת הכסף שלנו בחיים? סביב אלו דברים יש תכונה ערה? מתי החיוך נראה על פנינו? ילדים שמלבישים אותם בכגדי חתונה בחג השבועות, יפנימו שהקשר עם הקב"ה הוא אמיתי וחי. ילדים שרואים את אמא מתעניינת ונהנית ממה שלמדו היום, יבינו עד כמה התורה שלהם היא זו שמחיה אותה ואת העולם כולו.

הדברים נכונים לא רק בגיל צעיר אלא במשך כל החיים. חז"ל (ויקרא רבה ד, ב) בדרשם את המילים "וְגַם הַנֶּפֶשׁ לֹא תִמָּלֵא" (קוהלתו, ז), מדמים את הנפש לבת מלך שנשאה לכפרי, וכל מיני המאכלים הטובים בעיניו לא יספקו אותה, כי היא רגילה למעדנים אמיתיים. הנפש שלנו, בכל גיל, מחפשת את ה'געשמאק', את התענוג האמיתי. בידינו הדבר לספק אותה.

[מקורות השראה: הוריי הקרים; הרב יצחק גינזבורג בשיחות ומענות שונות; שיחה של הרב יונה גודמן על חינוך לערכי משפחה; הרבנית ימימה מזרחי על אביהן]

נר שישי סוד הצמצום

כשרצה הקב"ה לברוא את העולם, כך מגלים לנו המקובלים, הוא צמצם את אורו האינ-סופי, ובתוך החלל הפנוי משך קו של אור ממנו השתלשל העולם. אמנם, דייקו החסידים, הצמצום אינו כפשוטו, ולית אתר פנוי מיניה, אלא כל הציור הזה הוא 'כביכול'. ועם זאת, מסתבר שבשביל לברוא את העולם היה צורך בהעלמת הנוכחות האלוקית, על מנת לתת קיום לעולם גשמי.

מה שנכון בעולמות, נכון גם בנשמות. על מנת לאפשר מקום ומרחב לילדינו, עלינו לצמצם את אורנו, עוצמתי ומרשים ככל שיהיה. דווקא גילוי האור שלנו, יתר על המידה, יכול 'לכבות' את צאצאינו. לעומת זאת, פינוי המקום מאפשר לתהליכים חדשים לקרות ולעולמות חדשים להתגלות.

לפנות מקום לנוכחות של הילד יכול להתבטא בהמון דרכים. זה אומר לתת לילד מרחב לשאול, לענות, לנסות, לתעות, לטעות, לקום ולשוב. זה בדברים הקטנים, כמו לתת לילדה לשטוף כלים לבד (ובעיקר לא להעיר לה אחר כך, כשהכלים לא ברמת הניקיון שרצינו), אך גם לקבל החלטות הרות גורל, כשמגיעה העת, ובאמת היא כבר חייבת לבחור לבד.

כמה קל ליפול במלכודת הרצון להגן, לשמור, להנחות, לחנך, ולהפסיד את נשמת הילד. כמה מאתגר בשבילנו להרפות, לתת אמון, להביט בעין טובה ובעיקר באורך רוח במה שקורה. אך כל אלו הם מרכיבים חיוניים לאפשר תהליכי אמת של צמיחה, גדילה והתפתחות.

חוסר היכולת שלנו לשחרר, שמתלבש לעתים ברצון עז

מדי לגונן, נובע לפעמים מצורך שלנו בשליטת יתר. הטעות הזו נובעת בעומק מחוסר בטחון בה, וממחשבה שאננו 'מחזיקים' את המציאות. חזיון באמונה ובטחון יכול לעתים לסלול את הדרך גם ליתר אמון בזולתנו ובדרך שעליו לעבור, גם אם היא לפעמים כואבת.

נזכיר שתורת החסידות הדגישה כי הצמצום אינו כפשוטו. גם בענייננו, צמצום הנוכחות ההורית לא אומר שאנחנו נעלמים מהשטח, או גרוע מזה נהיים אדישים ולא אכפתיים למתרחש. מתן המרחב ממולא בנוכחות הסמויה והאוהבת שלנו, בתפילות שאנו נושאים, במחשבות האמון והחזיון שאנחנו משדרים, וברגש החם והעוטף שעובר דרך העין הטובה והאמון העמוק שאנחנו מעניקים.

לדעת מתי לחנך בצורה אקטיבית, ומתי צריך לקחת צעד לאחור. מתי אנחנו נדרשים להעזי ולומר, ומתי דווקא לשתוק ולהמתין. התובנה הזו היא אמנות עדינה עד מאוד, ונדרשת כנות פנימית וסייעתא דשמיא גדולה. אבל את הכלל עלינו לזכור: להיות בשביל הילדים, אומר לפעמים לפנות את הבמה. זהו שלב הכרחי לבניין האישי של הנשמות היקרות שהופקדו בידינו.

[מקורות השראה: פרופ' רוטנברג – פסיכולוגיה יהודית המושתת על סוד הצמצום; לקוטי מוהר"ן רי"ט]

משימות להתבוננות ולעבודה:

- אפשרי לאחד מילדייך לעשות משהו שלא אפשרת לו לעשות עד היום, מתוך אמון שהוא יכול.
- איזה צעד בעמעום הנוכחות שלך תוכלי לעשות בשביל לתת לאחד מילדייך לגלות את עצמו ולפרוח?

משימות להתבוננות ולעבודה:

- שימי לב במהלך היום – מתי את מתרגשת? מה נותן לך חיות? מהי שעת הקורת-רוח והעונג ביומך?
- שימי לב למצווה או חוויה מובנית בסדר היום. איך תוכלי לשדרג אותה? מה תוכלי לתמלל ולהנכיח לילדים סביבה? איפה תוכלי להעצים את ההתעסקות בה, כדי להעצים את העונג סביבה?

נר שביעי

חינוך חסידי

איך נמדד חינוך חסידי? בעוצמת התפילה או שמא במידת השמחה? ביכולת קבלת העול או אולי בחיבור הפנימי למה שעושים? בהזדמנויות שונות ניתנו וניתנות תשובות שונות, אך ברצוני להתמקד כעת בממד פשוט ואפילו נראה לעיני – ביחסי האנוש, או במילים אחרות: ב"אהבת ישראל" שלנו כלפי זולתנו.

לפעמים יש לי תחושה כי בהתעלות הרוחנית שלנו, אנו עלולים לתעות בדמיונות. האם אנו באמת מתקדשים? האם באמת אנו חיים בדבקות? אין לנו היום נבואה ולהבדיל גם לא צרעת על הגוף או על הקיר, שתעיד בפה מלא על מצבנו. אבל יש אנשים מסביבנו. והם יודעים לדבר וגם לצעוק. אם זייפנו – נשמע. ואם חרגנו – נחטוף על הראש. זה גם יכול להיות לטוב כמוכן. כמים הפנים לפני כן לב האדם לאדם. מאוד מהר נבין אם הארת הפנים שלנו כנה ו'עוברת', ואם מילוינו נגעו וחיממו את הלב...

היות וכך, נראה לי שבכל עת שאנו רוצים לבדוק אם באמת התעדנו, ואם באמת הגברנו צורה על החומר – עלינו להעיק מבט ולברוק מה טיב היחסים שלנו. האם רבה השלום? אר-אז אכן השכינה במעוננו. האם מורגשת האהבה? אזי יש לנו סימן שאנחנו אוהבים גם את מי שאוהב את האנשים שסביבנו, הקב"ה.

לתפילת שחרית אנו מקדימים את האמירה "הריני מקבל עלי מצוות עשה של ואהבת לרעך כמוך". טרם העלייה בסולם הדבקות, אנו מביטים על התכלית, וגם על המדד האובייקטיבי והמוחשי ביותר להתקדמותנו – יחסנו עם הסובבים אותנו. כי תכלית הרצוא היא השוב, ותאוותו של הקב"ה שיהיה לו דירה בתחתונים דווקא.

על כן, כשאנחנו רוצות לבדוק האם הילדים שלנו מתקדמים מבחינה רוחנית, האם הם עולים בסולם עבודת ה', כדאי לנו לבדוק מה מצב היחסים שלהם בין אדם לחברו. האם הם הפוכים להיות רגישים יותר? האם המידות שלהם מעודנות יותר? האם הם יותר בתשומת לב למי

סביבם? המדד הבין-אישי הוא לא היחיד, אבל הוא משמעותי ביותר. הלוח הימני בעשרת הדברות משתקף בשמאלי. טיב הקשר של הילדים עם הקב"ה, צריך להשתקף גם באופן ההתקשרות שלהם למי סובבים אותם.

[מקורות השראה: היום יום, ב' תמוז; שיחת שבת פרשת וישב, תשכ"א, אותיות ד"ה; שיעור הרב יצחק גינזבורג, כ"ד סיון התשפ"ב]

נר שמיני

חינוך לשליחות

שמעתי פעם, כי הרבי מלובביץ' לא קרא לבני ובנות השליחים והשליחות "ילדי השלוחים", שכן ילדי המשפחות האלו הם שליחים בעצמם! בכלל, מציינים את התופעה המדהימה הזו, כי למשימות השליחות שלח הרבי דווקא משפחות. לא אנשים כריזמטיים דווקא, ולא יחידות 'סיירת' נבחרות היוו ומהווים את גרעין נושאי משימת השליחות בכל אתר ואתר, אלא יחידות משפחתיות המורכבות מבני זוג, הורים וילדים.

דוגמא מאלפת מוקדמת לכך היא אלקנה אבי שמואל ומשפחתו. על פי חז"ל, אלקנה היה עולה בכל שנה למשכן בשילה, עם אשתו ובניו ובני ביתו, ואף עם אחיו ואחיותיו. בכל שנה הם היו בוחרים במסלול אחר, ולנים ברחובה של עיר חדשה – כשהגברים מתקבצים עם אנשי המקום, הנשים עם הנשים, והגדולים עם הקטנים. כך אלקנה ומשפחתו היו עושים 'רעש' והתרגשות באתרו מקום, ויוצרים התעוררות לאומית נרחבת להצטרף ולעלות למשכן.

מרכיב חשוב בחינוך הילדים – הוא בהכרה בכך שהם נרות להאיר. כיעקב איש תם שהיה יושב אהלים (שניים לפחות...), כל ילד יהודי הוא אור המאיר לעצמו, ואור המאיר לזולתו. חשוב לפתח אצל הילדים את התודעה הכפולה של תיקון המידות ובניין הקומה האישית, בצד חשיבה ופעולה למען הארת הסביבה והטבה עם הסובבים.

תודעת השליחות יכולה להתבטא בסיוע למבוגרים בעשיית מצוות, בגמילות החסדים שלהם וכד'. אפשר גם לחשוב על פרויקטים של עשייה משותפת, בדגש על שיתוף הילדים

בעשייה ואולי גם בחשיבה ובתכנון.

משימות להתבוננות ולעבודה:

- חשבי על משהו טוב שברצונך לעשות (כגון ביקור של חסד, ביטול לילולת, הפצת יהדות) ושתפי אחד או כמה מילדייך במשימה.
- דברי עם הילדים על היכולת שלהם להשאיר 'רושם' על כל אחד שהם פוגשים. בקשי מהם להעלות דוגמאות, איך הם יכולים להיות נרות להאיר בסביבתם כרגע (במשפחה, בכיתה וכו').

הציבורית. ילדים יכולים לחלוק בחינוך החסידי אותו הם סופגים, כגון בשיתוף ברעיון שלמדו או בסיפור נוגע, ואולם, השליחות הגדולה ביותר היא בעצם היותם – בדוגמא בה הם משמשים במידות טובות, בתפילה, ובכל הנהגה טובה.

הרב עדין אבן-ישראל נתן פעם סוג של מצפן לדרך. הוא ביקש שכל אחד ואחת, בכל אינטראקציה שלהם עם מישהו או מישהי, ידאגו שנשאר על אותו איש או אשה 'רושם' מהמפגש. כשאנו מהלכים בעולם נדיבי לב, תוך השארת טביעות אצבע על נשמות הסובבים אותנו, ומחנכים אף את ילדינו לעשות זאת, צועד העולם קדימה – הלוך ואור.

[מקורות השראה: מדור פרקי אבות – "נפלאות" שלח, ושיעור הרב גינזבורג, ב' ניסן תשע"ח; הרב עדין אבן ישראל, בסעודת משיח]

אחינו כל בית ישראל, באמת דעה אביחיל

הנושא על סדר היום, להצמיד לנו לעיניים וללב את הסיפור הכאילורי-רחוק, ולשכנע אותנו שזה היה יכול לקרות גם לנו, ושהיא אפילו לא יודעת מה קרוב משפחה הצביע. זה לא מתחבר בשום צורה למה שאני מרגישה, ולמה שכל סביבתי מרגישה, אבל התפיסה הזו מסבירה לי פתאום את האמוציות העצומות שמבעבעות סביב הנושא הזה: אם הם מבינים שאנחנו לא איתם פשוט כי לא אכפת לנו מהם – זה כואב, נורא!

מאיפה התחושה הזו, ריבוננו של עולם... הרי כל מה שאנחנו חיים ומבטאים הפוך לחלוטין. גם את הנפש אנחנו מוכנים למסור על חילוצם, אז איך אפשר לחשוב ככה...?

לצערי בשבועות שחלפו מאז, ההבנה הזאת רק התחזקה. קראתי על סיור שעשו לאנשי ימין בקיבוצים החריבים. כותבת הפוסט, אשה מסורה, תלתה תקווה בעובדה שאי אפשר להישאר אדישים מול מראות כאלה. ושוב תמהתי: אדישים? איך המילה הזו קשורה לסיפור? האם יש יהודי שיכול להיות אדיש למאה אחים חטופים? האם כל הזמן הזה חשדו בנו שמה שגורם לנו להתנגד

לעסקה מסוכנת הוא בעצם אדישות??

נאלצתי להסיק שהתשובה היא כן, כשקראתי בריאיון זעקה של אבא לחטוף: "איך יכול להיות שלאף אחד מהשרים לא אכפת?" ורציתי לתלוש שערות מעצם העלאת האפשרות על הדעת. אכפת, אכפת!

אחר כך נזכרתי בטענה שעולה לפעמים, שחלילה יש שמחה לאיד בקריאה הנואשת שלנו – אמרנו לכם, הרי אמרנו לפני אוסלו והגירוש... גם היא יוצאת מנקודת הנחה שאנחנו שני צדדים שמתנצחים, ולא בני משפחה. אבל כשהורים מזהירים את הילד שלהם מנפילה, ואז הוא באמת שובר את הרגל – האם ה'אמרת' לך? שלהם מלווה בצהלת ניצחון, או שהוא נובע מכאב משותף של קשר-דם, מתסכול נורא על כך שהדבר היה יכול להימנע, ומתקווה שבעתיד יטו אוזן ואולי ייחסכו צרות נוספות...?

כואבת, ניסיתי למצוא תשובה לשאלה – מאיפה התחושה הזו, ריבוננו של עולם – וגם התייעצתי עם אנשים חכמים. אמנם הסוגיה החשובה והעיקרית היא איך אנחנו מרפאים, אבל גם גילוי השורש הוא חצי תרופה, ועצם הבנת האחים שלנו כבר מתחילה לקרב בינינו.

מהתבוננות במצב, נראה לי שתחושת הריחוק יכולה לנבוע מכמה מקורות:

1. חינוך: בציבור הדתי יש דגש חזק מאוד על הפן הלאומי. מעצם שיוכו של יהודי לעם ישראל – פשוט לנו שהוא אחינו, בלי קשר לדעתו או למעשיו. לעומת זאת, העולם החילוני שאף לקום על חורבות עולם ישן, חלקו אף אימץ אנטי-לאומיות מהקומוניזם, ויש בו התמקדות בפרט מצד אחד ובאוניברסליות מצד שני, בלי מעגלי ביניים. כשגדלים כך, התא בלב השמור לאחוות אחים לאומית – מחכה ריק.
2. חוויה (לפני הכול אבהיר שלהסבר הזה, ששמעתי לפני שנים, אין קשר לקרובת החטוף שזכיתי לשמוע, מכיוון שדווקא סיפורה האישי מעיד על אחווה משפחתית מעוררת השראה. אך הוא יכול לשפוך אור על התופעה אצל אנשים אחרים):

לפני כמה שבועות הייתי בשיחה שהעבירה קרובת משפחה של חטוף. עומדת אשה יקרה, מרקע חילוני-קיבוצניקי, ואולם שלם של חובשי כיפות ומטפחות יושב מולה ומקשיב לסיפור הנורא, דומע וכואב איתה.

היא תיארה את החרדה, השיחות האחרונות, תחושת הפליטות, הציפייה המייסרת, אי-הטעם שיש לאוכל מאז החטיפה, אי-ההנאה שיש ממוזיקה מאותו יום. והיא סיפרה – ובעיקר הדגימה בעצמה – את המסירות למען החטוף ומשפחתו, את העשייה הבלתי-פוסקת ואת התקווה.

בתוך הדברים שאמרה, היו כמה משפטים שהפליאו אותי.

אני זוכרת שהופתעתי ברגע הראשון שבו העירה שאינה יודעת לאיזו מפלגה הצביע החטוף, כי לא הבנתי למה זה קשור. היא הסבירה גם כמה חשוב להם להשאיר את הנושא על סדר היום, באמצעות הפגנות ומיזמים. תהיתי באיזה מצב הנושא הזה לא היה נשאר על סדר היום. לא יכולתי לדמיין מצב שבו כמאתיים יהודים נחטפו מאיתנו, הם מתענים בעזה, והנושא לא נמצא בלב של כל אחד מאיתנו. בדקתי את עצמי: אולי אני טועה, ואם זה

לא היה מתבטא בהפגנות שמקבלות הבלטה בתקשורת היינו שוכחים אותם? לא, אין מצב. אני בטוחה שהיינו ממשיכים להתפלל, לעשות למענם מעשים טובים, לזכור, והאמת היא שכנראה גם להפגין בעד שחרורם – רק באמצעות הכנעת האויב.

שיהיה ברור – אין לי ביקורת על קרובת המשפחה המתייסרת. ראיתי בעיניי איך היא מוסרת את כוחה וזמנה למען החטופים. אני לא מסכימה עם תוכן ההפגנות, אבל כואב לי איתה מאוד, וכך לכל מי שישב איתי באולם. בסוף השיחה ניגשנו אליה, וכל אחת סיפרה והראתה לה איך היא פועלת למענם – משאירה כיסא ריק ליד שולחן שבת, עורכת אירוע לתלמידותיה, מפרישה חלה, מדליקה נר שבת נוסף בעבור חטופות שלא יכולות לעשות זאת... הדוברת התרגשה מאוד, ואולי זיהיתי לא נכון, אבל נראה לי שהיא גם הופתעה קצת מרוחב האמפתיה שהתגלה לה בקבוצת נשים כל כך שונה, שלא פגשה מעולם.

דבריה עוררו אותי לתהות – הרגשתי שהיא מדברת בכנות, ושאני לא מבינה מה מטרת חלק מהמילים שהיא אומרת. משהו לא התיישב לי, ורציתי להבין מה היא מנסה להעביר ועדיין לא קלטתי, ומה עומד מאחורי הפער הזה.

האסימון נפל לי כשהיא הדגישה, בפעם השנייה בשיחתה: "זה קרה לנו, אבל זה יכול היה לקרות לכל אחד. רק במקרה זה קרה לנו". בפעם הראשונה צץ לי סימן שאלה, אבל בפעם השנייה זה פתאום התחדד לי:

היא כנראה חושבת שאנחנו – הציבור הדתי – לא פעיל במחאות, כי רוב החטופים לא 'משלנו'.

זה הכניס לי אגרוף ללב.

יש מצב שזה מה שהיא מרגישה? שזה מה ששאר משפחות החטופים מרגישות?

ניתחתי שוב דברים שאמרה, והכול הסתדר לי, או עשה בלגן בלב: הם באמת ובתמים מרגישים שאנחנו לא בכיכר כי זה לא נוגע לנו. כי בשבילנו הם 'הם'. והיא מנסה לתפוס אותנו, ולטלטל אותנו, לשים לנו את

אותנו! אחרי שנים ארוכות שבהם לא הרגישו כלל שאחד האיברים שלהם בתרדמת – הם מרגישים. הגעגוע מתעורר. זה מצדיק ריקודי הודיה סביב המיטה של עם ישראל...

וסוף סוף, זה גם מאפשר לטפל. כי עכשיו הם לא רק מאמינים למרחק בינינו – הם כבר כואבים אותו; וקרובת החטוף לא רק מסופקת לגבי שותפות הגורל שלנו איתם – אלא רוצה בכל מאורה להרגיש אותה. יש לנו סיכוי לרפא.

ואני רוצה לרפא. לא כי זו אשמתי, אלא פשוט כי אני לא מוותרת על הקרבה עם אחים שלי. וקריטי לי שהם ירגישו זאת.

בסוף הערב ניגשתי אל הדוברת, אחותי היקרה מהקיבוץ, ואזרתי אומץ לשתף אותה: "אמרת כמה פעמים שרק במקרה זה קרה לכם, אבל אני לא מרגישה שזה קרה לכם. זה קרה לנו. כמו שהשואה קרתה לכולנו, גם אם לא היינו שם בגופנו או במוצא שלנו. הטבח לא קרה לכם, הוא קרה לנו. אנחנו אחד."

והאמת? אני מקווה שהמילים שלי לא ישכנעו אותה. אני מקווה שמה שיעשה זאת תהיה החוויה: שמפגש ועוד מפגש (בשמחות!) שבהם אנחנו, אנשים שנראים כל כך רחוקים וזרים, ושלא נצפים בכיכר החטופים, נעטוף אותה ואת שאר המשפחות באהבה, נתעקש עליהן ולא נוותר – יחלחלו ויתגבשו אצלן לחוויית אמת פנימית, מלאת געגוע עמוק שאולי לא ידעו שקיים, כזו שכבר אין שום צורך לדון בה: אנחנו אחים.

לתגובות: deahgi@gmail.com

להצטרפות להוֹנָה פשוט – מפגשי התחברות למהות האשה
(בזום): 054-6580146

חלק מהמשיעיים הצהרות מפורשות שאינם אחים שלנו, ואכן פועלים בהתאם, מתנהגים כך מסיבה פשוטה וכואבת: כשאומרים 'אחוה', הם כנראה לא יודעים על מה מדובר. אחוז לא-פרופורציונלי מתוכם גדל בקיבוצים, בלי הקשר משפחתי של אחים – בבית הילדים כולם היו אחיהם, אבל בעצם אף אחד. כי אחווה לא יכולה להתחיל במעגל החיצוני ביותר – היא מתחילה קודם כול במקור של המילה: עם האחים האמיתיים, בבית. (למעשה, בקום המדינה היו רבים שלא חוו טעם רגיל של משפחה: חבר'ה שעלו לבדם בגיל צעיר, שורדי שואה... הגיוני שזה משפיע.) כך שחלק ממי שאינם מרגישים אחים שלנו – בכלל לא מפנים עורף לאחווה בינינו; הם מראש לא ידעו על קיומה. יש ביניהם שלא מכירים את החומר הזה, שלא טבוע בחוויות הילדות שלהם.

בעצם, אני נזכרת ששמעתי זאת ישירות ממפר חילוני-שמאלני, קיבוצניק לשעבר, ממפגיני קפלן לשהווה. שאלתי אותו אם הוא לא מרגיש יותר אכפתיות כלפי משפחתו, והוא ענה שכלפי ילדיו הוא ודאי מרגיש אחריות כי הביא אותם לעולם. עצם אי הבנת השאלה שלי – כשנושא השיחה היה אחווה לאומית – כבר עורר תהייה. מיקדתי: ומה עם אחים שלך, אין לך יחס מיוחד אליהם לעומת אנשים אחרים? הוא לא ידע על מה אני מדברת, ובשורה התחתונה השיב בשלילה.

כמו אשה שתתקשה להאמין שאוהבים אותה אם לא חשה אהבת הורים מינקות – כך מידה מסוימת מתוך יוצאי הקיבוצים (לא כולם): עשקו להם מתוך סל התחושות את מוצר הצריכה הבסיסי אחווה. לא הם זרקו אותה החוצה – היא נגזלה מהם כבר כשהיו פעוטות. זה לא ניכור מכוון; זה כאב עמוק.

3. חוסר אונים: להיות בן משפחה של חטוף – משמע להיות בחוסר אונים מהגדולים והמייסרים שיש. בהקשרים אישיים, קלים בהרבה, שמת לב שחוסר אונים הוא תחושה בלתי נסבלת, שהנפש שלנו (לאו דווקא בהסכמתנו;) מעדיפה לעשות הרבה כדי לא להרגיש. לדוגמה, הרבה פעמים אנחנו בוחרים – בלי להיות מודעים לכך! – להאשים את עצמנו, גם כשאין לכך כל הצדקה במציאות. ההאשמה העצמית אמנם מסבה לנו סבל, אבל גם רווח משמעותי – היא נותנת לנו כמה להיאחז: הרי אם רק היינו פועלים אחרת – המציאות הייתה משתנה, כך שכביכול יש לנו יכולת לקבוע מה היא תהיה!

לכן, כשאבא של חטוף קורא בכאבו העצום – "איך יכול להיות שלאף אחד מהשרים לא אכפת?" – אני מנסה להבין מה החלופה: אם הוא היה מאמין שלכל השרים כן אכפת, ואפילו מאוד, ואחרי הכול בנו עדיין מתענה בעזה – המשמעות היא שאין לנו שליטה. אז איזו תקווה עוד יש? עדיף, לכאורה, לחשוב שהם ערלי לב ושואם רק נעורר בהם אמפתיה – החטופים כבר יהיו כאן... (כמובן, תחושת חוסר האונים היא איומה, אבל אני מאמינה שבכל זאת טוב ומחזק יותר להרגיש אחווה עם האחים, וחוסר אונים מתרפק מול אבא שבשמים.)

הסיבה הזו – חוסר אונים – קשורה יותר למצוקה בהווה ולא בעבר, אבל גם היא יכולה להישען רק על הנחת יסוד מוקדמת של איך-אחווה.

יהא הרקע לתחושה כזה או אחר; היום, כשאנשי שמאל מתייחסים בחוסר אופן כלפי האחווה שאנחנו מבטאים, וחושדים שהיא מובעת מהפה ולחוך ומתוך אינטרס – אני הולכת ומבינה שלא מדובר בציניות בחירות; יש כאן היעדר אמיתי ונורא של חוויה קיומית.

וכשאני מפגימה שהם אשכרה מאמינים למרחק בינינו, שקרובת החטוף באמת מסופקת לגבי שותפות הגורל שלנו איתם – זה הרבה פחות מקומם, והרבה יותר מכווץ-בטן. לצערנו, הריחוק הזה איננו דבר חדש, אבל שימו לב שהכיוון הנוכחי חדש בהחלט: היום האחים הספקנים שציטטתי למעלה – לא דוחים אותנו; הם מבקשים

אריאל, קדימה ליותר!

לתנועת הנוער אריאל

דרוש מזכ"ל

שיעיד ויוביל

את תנועת אריאל קדימה!

· משנת הפעילות תשפ"ו ·

- ◀ מחובר לערכי התנועה ולדרכה.
- ◀ בעל יכולת להוביל ולהניע צוות עובדים.
- ◀ ניסיון ניהולי של לפחות 3 שנים.

לדרישות התפקיד המפורטות ולהגשת מועמדות נא סרקו את הברקוד <<

הגשת מועמדות עד לתאריך י"ב בטבת תשפ"ה (12.1.25)
*המשרה מיועדת לגברים ולנשים כאחד.

בציפייה לבניין אריאל!

"ודור יקום וחי, ישיר ליפני וחיים, ועדנה בלי די, יינק מטל שמים"

אחד

מה הקשר בין 'מקץ' לחג
החנוכה?
מה עניינה של 'שקיעת
החמה' לתחילת ההדלקה?
ומה זה משנה אם פרעה
עמד 'על' או ב'שפת'
היאור?

'שַׁפְּת' שֶׁקֶר

מִצְוַתָּהּ מִשִּׁשְׁקֵעַ
כָּל הַחֹמֶר וְהַחֲמָה
וְאַחֲרֵי שֶׁתִּפְרָד
וְשׁוֹב לְחֶשְׁכָּה לֹא תִהְיֶה נֹדֵד
הַהֲדַלְקָה שֶׁבָּךְ שׁוֹב
תִּהְיֶה עֹשֶׂה מְצֻוָּה

וְמָה שֶׁחֲשַׁבְתָּ לְיֵאוֹר
לְפִתְעַתְּ תַעֲמַד 'עֲלִי'
וּבְפָנִים עֲמַק תִּזְכֹּר
'שַׁפְּת' לֹא יִדְעֵתִי
וּמֵעֵתָה תִּבְקֶשׁ
בְּאֵלֹקֵי אֲמַת לְבַחֵר

אֲזַ גַּם הַיּוֹסֵף שֶׁבָּךְ
יִלֶּךְ וְיִגְדֹל
וּפְתוּרֹנִים לְחַיֶּיךָ
יְבֹאוּ מִמַּעַל

מול נרות חנוכה

ריבונו של עולם, רציתי להודות לך שזיכית אותנו להדליק גם השנה נר של חנוכה. האמת שאני לא כל כך יודעת ממה להתחיל, בקשות פרטיות וכלליות מתערבבות לי כל כך, מנסה לתפוס רגעים של לב פתוח, בעת רצון, להכניס ברגעים של נצח את כל מה שיש לי לבקש, בפה ובלב.

מכוונת שהאור המוסיף והולך יתן כוח לאסירי עוני וברזל, חושבת על יוסף שירד למצרים מלווה בריח הבשמים, מתפללת שיזכו להרגיש גם שם בעומק הבור, שאתה איתם למרות הכל.

חושבת על החיילים, כהני המלחמה, שזו להם הפעם השנייה שהם מדליקים נרות רחוק מהבית.

תוהה לעצמי אם גם עכשיו הם זוכים להרגיש עד כמה זה מיוחד, כמו הפעם הראשונה שהדליקו נר קטן בחנוכייה פשוטה, מכוונים להמשיך לגרש את החושך, להאיר באפלה. אני חושבת גם על הנשים והילדים, שכבר יותר משנה אף הם באותו הנס, באותה ההקרבה.

מדליקים נרות קצת אחרת, מכוונים מכל הלב להוציא גם את החייל שלהם ידי חובה, נר איש וביתו, גרסת מלחמה.

אני חושבת על כל ניצוצות הגבורה של העם הקדוש הזה, תוהה לעצמי אם בחרת בנו לעם עולם כי ראית שאין עוד עם כזה, או שהבחירה שלך בנו הפכה אותנו לעם שאנחנו.

כך או כך אני חושבת על כל הנחת רוח שיש לך מבניך אהוביך, כבר שנה וקצת מרגיש לי שאנחנו קרובים מתמיד לגיבורי הרוח החשמונאים, אותה הרוח, אותה הגבורה, אותן קריאות קודש לפני היציאה למלחמה, אותה כוונה טהורה ואותו ציור בעיני הרוח ובפאין' על המדים, בית המקדש, משיח גאולת עולמים.

נרות החנוכייה מזכירים לי את הדרך, עוד נר אחד ועוד נר, קמעה קמעה, כמיהה כמיהה. אני מביטה בילדיי, גם הם מתפללים, אני יודעת שזה לא רק על הדברים הרגילים, אני יודעת שהם חושבים על הנתונים בצרה ובשביה, על החיילים, על כל הזקוקים לרפואה, תוהה לעצמי אם הם לא קטנים מדי להתפלל על דברים כאלה, עונה לעצמי שבטוח יש קפיצות גדילה בדור של גאולה.

אני יודעת שהם מתפללים השנה גם על ישיבה טובה ואולפנה שתצמיח, ואני מלווה את תפילתם בתפילה משלי, יודעת שהם מתחילים ללמוד אמונה מה היא, לדעת שיש להם מקום בעולם, מושגח ומדויק, שהכנת וסדרת במיוחד עבורם עוד לפני שנולדו, קצת כמו בשידוכים ובשאר הדברים הדורשים נשימה, בטחון, אמונה.

אני מתפללת שאזכה לשנות כשצריך, להיות גמישה, לגדול עמהם ובשבילם, שאזכה לעין טובה, שנזכה לגדול איתם, לראות גדולתם, גם אם הם משתנים לנגד עינינו, מגלים את עצמם.

מתפללת שנזכה לחנך לשם שמים, לראות את הברכה בגוונים, לדעת שיש כל כך הרבה נתיבים בדרך לקניין תורה ויראת שמים, לדעת שאנחנו מגלים עכשיו כמה נתיבים חדשים, דרך ישנה-חדשה שרק הם סוללים.

מתפללת שנזכה להיות אנשי אמת, שנזכה לדייק, שנפסיק לחשוב שהפחד מגן, שנזכה להרגיש אהבת ה' ויראה, מתוך שפע, מתוך שמחה. שנזכה לזרוח מבלי לכבות אחרים, שנזכה לענווה, שנזכה לברך גם על אורם של אחרים, כי אנחנו חלק מאותו העם, מאותם הניסים.

שיהיה ביתנו מקדש מעט, מרכבה לשכינה, כרובים מעורים, מאירים, פניהם איש אל אחיו, פניהם לבית.

ומכל הנרות שהדלקנו לפניך בפתחי הבתים, מוקפים במצוות, מזוזה מימין חנוכייה משמאל,

ובפתח הפונה לרשות הרבים,

בקור של לבנון, ובבתים בלי גג עם גרפיטי בעזה,

תעשה לנו מנורה שלא תכבה לעולם, עדות לבאי עולם.

תשיב שכינתך בתוכנו, נהיה לך מקדש, ברחמים תהפוך לב האבן, להיות לב כשר.

עשינו לך מנורה, הדלקנו השמנים, אור חדש תאיר על ציון,

אנחנו מוכנים.

דווקא עכשיו

שירות לאומי בחזית האזרחית

ז'-ח' בטבת התשפ"ה
7-8.01.2025
בבנייני האומה, ירושלים

טקס מרכזי 'מרימים את הרוח'
הצדעה לשירות הלאומי

יריד הכוון
לשירות הלאומי
תשפ"ה 2025

- מבחר גדול של מקומות שירות
- הרצאות מעוררות השראה
- שיחות הכוון עם עמותות השירות
- מידע חיוני להכוונה למסלולי השירות הלאומי

חפשו שירות עם שליחות

הכנס מיועד לתלמידות י"ב

לפני

שלם וקח עוד היום אצלך בבית

מיחסני חשמל

הרשת הזולה והמשתלמת בישראל

סוף שנה

חיסול
מלאי
2024

השרות הטוב
בישראל

משלוחי
אקספרס

עוד היום
אצלך בבית

PAYNGO.CO.IL

65 מרכזי
מכירה ושירות
בפריסה ארצית

ברי מים אסיקים

טכנולוגיית מים מתקדמת

הובלה
והתקנה
בחינם!

החל מ-
₪949

מחשבים ניידים

התחייבות למחיר הזול ביותר!!

החל מ-
₪799

אוזניות אלחוטיות
TWS

התחייבות
למחיר הזול ביותר!!

גיימינג

החל מ-
₪69

החל מ-
₪899

קורקינטים חשמליים

החל מ-
₪699

מוצרי חימום
לחורף

החל מ-
₪39

מקררים
4 דלתות

התחייבות
למחיר הזול ביותר!!

מקררים

החל מ-
₪2,399

Haier LG SAMSUNG SHARP
Blomberg gorenje HITACHI SANCOR Hisense

החל מ-
₪399

מייבשי
כביסה

התחייבות
למחיר הזול ביותר!!

מכונות
כביסה

החל מ-
₪690

Miele SAMSUNG LG Haier BOSCH
Blomberg Midea ZANUSSI Whirlpool SIEMENS

החל מ-
₪990

מזגנים

התחייבות
למחיר הזול ביותר!!

מדיחי
כלים

החל מ-
₪899

ELECTRA TADIRAN
ELCO FAMILY TORNADO

החל מ-
₪899

BOSCH SAMSUNG
Blomberg Whirlpool Midea SIEMENS

כיריים

התחייבות
למחיר הזול ביותר!!

תנורי
אפיה

החל מ-
₪299

BOSCH AEG Haier Sauter Electrolux
Midea gorenje DeLonghi ZANUSSI Miele

החל מ-
₪499

מיקרוגלים טוסטרים וקומקומים

החל מ-
₪39

התחייבות למחיר הזול ביותר!!

Sauter LG Midea Haier SAMSUNG

מיקסרים ובלנדרים

החל מ-
₪69

התחייבות למחיר הזול ביותר!!

magimix NINJA kMix DAVO Sauter KitchenAid KENWOOD Haier

שואבי אבק

החל מ-
₪199

התחייבות למחיר הזול ביותר!!

dyson dreame roborock covacs JIMMY tineco

שעות פתיחה: בימים א'-ה': 09:30-22:00 שישי וערב חג: 09:00-15:00 מוצאי שבת וחג: חצי שעה מצאת השבת עד 23:00

PAYNGO.CO.IL

בתוקף עד- 31.12.24 או עד גמר המלאי, המוקדם מביניהם | ט.ל.ח. | מינימום
מלאי 10 יחידות, בכפוף לתקנון המופיע בחנויות | התחייבות למחיר הזול ביותר כנגד
כל הצעת מחיר רשמית על אותו הדגם ובאותם תנאים | אין כפל הנחות ומבצעים

*5018

אם יש ערך בתורה שנלמדת מתוך קושי, אולי היה עדיף שהאדמו"ר הזקן יישאר בכלא?!» מה זו בעצם התוועדות? ואיזו מדרגה רוחנית 'לא רואה בעיניים'? «איך נכנסים לתוך סידור התפילה? ואיזה מבט צריך לסגל על עלה ירוק ועל מי שחתך אותנו בפקק?» «מצוות של נשמה - מה זה הדבר הזה? ולמה השם יתברך שלח אתכם לשבת מולי היום?» «מה עשו שני החסידים כל הלילה לעיני המתוועד הסמוי? איזה שינוי חולל הגירוש מגוש קטיפי? למה החייל הדרוזי לבש ציצית והלך למקווה? מה הביא את ראש העיר העוין לפגישה עם מנהל ביה"ס התורני? ואיך בכלל מצאנו את עצמנו באירוע הזה?

דברים מהתוועדות בני הישיבות כליל י"ט כסלו במסגרת אירועי 'צמאה' בבנייני האומה, ירושלים, עם הרב יהושע שפירא, הרב אייל יעקובוביץ, הרב אייל ורד והרב פרץ איינהורן » מוגש חס, לא נגענו

כתיבה: בניה זית, אחיה מרקוביץ
צילומים: חיים טוויטו

קדושה קונים בפקק

הרב פרץ איינהורן: בעזרת ה' יתברך, אני אפתח בספור. בתחילת המלחמה, לפני הכניסה הראשונה לעזה, הייתי יחד עם חיילים של גולני מגדוד 51. החיילים כל כך חיכו לרגע שיאפשרו להם להיכנס פנימה ולטהר את הבתים בעזה. אתם יודעים, כשנכנסים לבית בלש"ב – כלומר, לוחמה בשטח בנוי (האמת היא שלש"ב זה גם ראשי תיבות למען שמו באהבה...), קוראים לפעולה הזאת "לטהר את הבית". אלא שאצל החיילים הקדושים של גולני, מדובר גם על טהרה רוחנית. מדהים כמה החיילים של גולני 51, שעוד ליוויתי אותם אחר כך עד הכניסה לעזה, כל כך התרגשו מהמעמד!!

לפני הכניסה הם היו בבית ספר באופקים, ובאותו לילה הם התאמנו עד אחת בלילה בערך, וכשהם סיימו את האימון ראיתי שהם יוצאים לאיפשרו עם מגבות על הכתף. שאלתי אותם להיכך הם הולכים, והם ענו לי: "למקווה... שאלתי: "מה, כל גדר 51 הולך למקווה?" אז הם אמרו לי שכל הימים שהם שהו בבית הספר לא היו להם שם מקלחות, אז הם הלכו לשיטבלאך שנמצא ממול, "קיוויתי" שמו, וליד השיטבלאך יש מקווה שבו התקלחו כל החיילים בזמן השעות באופקים.

אחרי כמה זמן, בסביבות אחת וחצי בלילה, תוך כדי שיחה עם הקצין שלהם, בא אחד החיילים של המחלקה ואומר לקצין: "המפקד, כל המחלקה טהורה, כולל הדרוזי!" שאלתי את הקצין מה זאת אומרת "כולל הדרוזי", אז הוא אמר ככה: "תקשיב, בגולני כמו בגולני, כולם ראו את החמישה הראשונים מקלחת פלוס מקווה, אז כולם אחריהם, וגם הדרוזי לא שאל שאלות!" בקיצור, כשהם באו ללחימה בשטח בנוי, "למען שמו באהבה", הם באו טהורים.

גם בפעם השנייה שהם נכנסו לעזה, סיפר לי אחד החיילים שעמד בש"ג של אחד היישובים בעוטף, שהוא ראה חייל רץ במהירות ומחפש מקווה "כי אני נכנס לרפיה...". זה פלא שהחיילים שלנו שנכנסו לרפיה היו במקווה, וממילא כשמהירים בתים בעזה, מטהרים אותם כמו שאנחנו אומרים "טמאים ביד טהורים". אלה עם ישראל הקדושים, שהדעת שלהם בשעת מלחמה טהורה וקדושה.

אספר לכם עוד סיפור: ניגש אלי חייל שמכונה דתל"ש – דהיינו דתי לשעתי... לא הספקתי לחשוב מה הוא ירצה ממני, והוא שואל: "יש לך תפילין?"... אמרתי לו: "רגע, אני אביא לך מהרכב שלי". באמת, זה לא רק חייל אחד וגם לא רק מאה! מדובר באלפים אם לא עשרות אלפים!! אחרי כל כך הרבה ימי מילואים, הלב של החיילים כל כך פתוח וצימאון לה!

אנחנו כאן בהתוועדות של 'צמאה', שנותנת ביטוי לצימאון האדיר הזה כשבאים כאיש אחד בלב אחד להתוועד. אלא שחשוב לומר שיחד עם היחד שיש פה, הנקודה העיקרית בהתוועדות היא כמו שכתוב במסכת תענית על אנשי נינוה, שלא מביטים על השק והתענית אלא על שינוי אמיתי בלב פנימה. צריך לקחת מהתוועדות משהו שאפשר להתחזק בו, כמו באהבת ישראל, אצל כל אחד בין החברים והמשפחה. הנה, למשל מחר זה ערב שבת קודש, תקבל קבלה טובה מהתוועדות להביא מחר פרחים לאמא שלך או לאשתך, או שתיקח את אחותך הקטנה לארוחת בוקר מפנקת. כל אחד יגיד לעצמו בהתוועדות, כשאנחנו כאיש אחד בלב אחד: עליי לדחוף את עצמי עוד קצת לטובת כלל ישראל.

"דירה" זהו מפני שהקדוש ברוך הוא רצה שהעולם שלנו יהיה גם מקום של קרבה יתירה, ש"אין לי אלא אני ואתם" – שכל ההתרחבות לא תפגום בקישור הפנים-פנימי בין הדוד והרעיה השוכנים בדירה. אם כן, באמת ב"דירה" הכוונה לכל מעלת הדירה מצד אחד, אך עם כל מעלת הפלטרין מצד שני.

אנחנו זכינו אחרי המיצר בשמחת תורה להרחבה עצומה: הקב"ה היכה את אויבינו, שלח לחיילים הגיבורים שלנו עצה ותבונה, רוח גבורה ותשובה גדולה. והנה, עכשיו סיפר לנו הרב פרץ שכולם הלכו למקווה לטבול לפני שנכנסו לעזה ולקחו ציציות, אפילו הדרוזים... ממש "אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה'".

קוראים לך, אתה בא?

הרב אייל יעקובוביץ': לחיים לחיים! תראו חברים יקרים, שאלתם מקודם מה זו התוועדות. בהתוועדות יש גם קוגל ולחיים, אבל יש עוד משהו. אתם יודעים, רבי נחמן אומר שאדם צריך לעשות מהתורות תפילות. אם יהודי לומד תורה חשובה הוא צריך – כמו שאמר קודם הרב פרץ – לקחת ממנה משהו. ואחת הדרכים המרכזיות לקחת משהו לעבודת הלב, היא להפוך את התורה לתפילה. ככה מעבירים את הלימוד מהמוח אל הלב – הלב שחי את התורה ומתפלל אותה.

בהתוועדות יש חיידוש נוסף, והוא – לעשות מהתפילות תורות. בהתוועדות אנחנו לוקחים את התפילות שניגנו כאן עכשיו: "יראה אל עבדיך פעלך והדרך על בניהם, ויהי נועם ה' אלוקינו עלינו", ויחד עם הסיפורים על אהבת ישראל, אהבת ה' ומסירות הנפש של החיילים ועם ישראל בכלל, הופכים את הכל

דווקא מזה "צדיק כתמר יפרח", משם הכל יעלה ויפרח. יש מעלה בחושך, שדווקא בו מתגלה "אמונתך בלילות".

אם כן, מהי המעלה הגדולה של הגאולה? הרבי מתרץ תירוץ פשוט מאוד. זהו לא תירוץ, אלא קביעת עובדה של מושכל ראשון: הקב"ה לא רוצה שההתפשטות של החסידות תהיה במקום צר ובמיצר, אלא דווקא בהרחבה ובהתפשטות ללא מעצורים. לכן אחרי הצרות באה הגאולה. כשאנחנו עוברים ומתהפכים מצרות לגאולה – יש שמחה עצומה, מפני שרצון ה' יתברך מתגלה ומופיע ביתר שאת. עם כל העמקות שיש בשעת הצרה – זו רק הכנה, והעיקר הוא שהאור מתפרץ ומתגלה בהרחבה והתפשטות בלא מעצורים דייקא. אז הכוח של הבלתי-גבול מופיע בתוך הגבולות, ומגדיל אותם עד בלי די.

לכן, "האי יומא דקא גרים" שהחסידות התפשטה בלי מעצור, בלי להיות כלוא ובלי מניעות – אדרבה, אפילו הגויים נתנו אישור, 'סטמפלה', שנכון וישר להפיץ אלוקות בכל – זו מעלה עליונה ונשגבה וזו עיקר הכונה האלוקית, גם אם יש עמקות גדולה בשעת החושך!

אנחנו נמצאים כעת בימים של הרחבה גדולה – "כי הרחב ה' לנו". קודם היינו במצור ומצוק, בשמחת תורה לפני שנה, כאשר מצד עבודת ה' "בכל נפשך" התקיים בנו "כל ימי הייתי מצטער מתי יבוא לידי ואקיימנו". כמה וכמה קראו קריאת שמע שם אף על פי שהם רחוקים! לכאורה יש מעלה עליונה בכך! אבל חג הגאולה מלמד שגאולה היא חג של התפשטות והרחבה, והציאה מהמיצרים היא עיקר הכונה האלוקית. כאשר הקב"ה רוצה "להיות לו דירה בתחתונים" אין הכוונה שהוא רוצה לעשות צינוק שבו יש יתרונות בתוך החושך, אלא דווקא שהכל יהיה בהתפשטות והרחבה.

לכן מקשים בחסידות, למה קוראים לך "דירה בתחתונים"?! היה צריך לומר 'פלטרין בתחתונים', ארמון! אלא שבאמת כך היה ראוי, אכן דירה בתחתונים היא פלטרין נפלא עם רחבות עד בלי די. ומה שקוראים לך

אתם יודעים, כתוב "מקווה ישראל ה'". אלה שלושה דברים שמטהרים את האדם – מקווה, עם ישראל והקב"ה. כשאתה נמצא במציאות כזאת, שכלל ישראל כולו במדרגה ובתודעה גדולה, אחרי 430 יום של מלחמה, ה"מקווה ישראל" גורם לאדם הפרטי להבין שהוא יכול לקבל על עצמו יותר.

בי"ט כסלו חסידים אומרים: "לשנה טובה בלימוד החסידות ובדרכי החסידות תיכתבו ותחתמו". מה הכוונה "בדרכי החסידות"? חסידות עניינה "לפנים משורת הדין". למשל, אם משהו צפצף עליך בפקק – תזכור שפק"ק ראשי תיבות: פה קונים קדושה. קדושה לא נמדדת רק בבית המדרש אלא בהתנהגות בפקק. כשהולכים לכל מקום וזוכרים את שם ה', אלה דרכי החסידות.

צאו בחוק!

הרב יהושע שפירא: לחיים! שנה אחת, בי"ט כסלו, הרבי הקשה קושיה: מה המשמעות הגדולה של היציאה מהכלא ושל חג הגאולה? וכי אם אדמו"ר הזקן היה נשאר בכלא והיו גזירות נוראות על גילוי החסידות – לא הייתה חסידות?! עם ישראל לא ידע בתוך עומק הצרות למסור את הנפש על התורה?! הגמרא אומר על הפסוק "אף חכמתי עמדה לי" – תורה שלמדתי באף, היא שעמדה לי! אם כן, לכאורה היה עדיף שלא יהיה חג הגאולה! אדרבה, אם לימוד החסידות יהיה מתוך קושי יש בכך מעלה גדולה!

אומר הרבי: אכן יש מעלה בצרות, וכמו שכאשר הזרע נטמן עמוק-עמוק והקליפות שלו מרקיבות עד שהוא מגיע לנקודה שאחרי האפס הגמור, כך שנשאר בו רק "קיסטא דחיותא", הוא כבר לא יש ועדיין לא אין –

של הנשמה, ממש עד מלכות שבעשיה. עכשיו כל אחד מאתנו, בזמן המיוחד הזה, עומד לפני ה' יתברך ואומר לו: "רבש"ע באתי לכאן, כי אני יודע שבערב הזה פותחים שערים שלא היו ולא נבראו, ואני יכול לזכות לגלות דברים שלא הכרתי בכלל וגם על עצמי, בזכות היום הזה, המקום הזה והציבור הזה". אז גם אנחנו מבקשים מהרב אייל ורד שיעזור לנו לראות את פתיחת השערים בתורת החסידות...

קיר הסטיקרים של הנופש

הרב אייל ורד: לשנה טובה ומתוקה, בתורת החסידות וברכי החסידות נכתב ונחתם! אתם יודעים מה ההבדל בין שיעור לבין התוועדות? הרב אייל דיבר על ההבדל בין לעשות מהתורות תפילות לבין להפוך את התפילות לתורות. באמת זה העניין של התוועדות, אבל יש עוד כמה הבדלים. אחד ההבדלים הוא, שבשיעור אני מדבר על מה שהכנתי לדבר. בהתוועדות, לעומת זאת, אני מגיע עם מחשבה מסוימת, אבל אז שומע את הרב פרץ מדבר על משהו, ואת הרב אייל אומר משהו שני, וממילא עכשיו אני כבר במקום אחר לגמרי. הדברים שאמרתם נגעו בי ושינו אותי, וזאת המטרה שלנו כאן. שנבוא משוחררים ולא תפוסים עם כל מה שכבר חשבנו שאנחנו יודעים, אלא נבוא חדשים ומסוגלים לשמוע דברים חדשים.

הרב פרץ דיבר על הטהרה של המלחמה בגשמיות וברוחניות. השנה במנחה של יום כיפור, התחלתי לחשוב על מה אדבר בבית הכנסת לפני תפילת נעילה. המחשבות רצו, ופתאום האירה לי איזו נקודה - נזכרתי בשיחת טלפון שקיבלתי בערב ראש השנה. זאת הייתה שיחה שלא רק אני קיבלתי אותה, אלא קיבלו אותה עוד אלפים כמוני.

רבותינו המקובלים אומרים שבתפילות יום הכיפורים יש חמש תפילות, שהן כנגד חמשת חלקי הנפש, כשהתפילה החמישית, תפילת נעילה, היא כנגד מדרגת יחידה שבנפש. הרגע העליון הזה של תפילת נעילה, שכידוע אצל הספרדים אומרים "אל נורא עלילה המצא לנו מחילה" ומסיימים בפסוק "קראתי בכל לב עוני ה' חוקיך אצורה", ואצל האשכנזים אומרים "אבינו מלכנו" אחד אחד בזעקה, זה רגע שבו ברור לכולם מי בעל הבית ומה יהודי רוצה להיות באמת. שם הנפש האלוקית שולטת על הנפש הבהמית בבירור. הרגע המזוקק הזה, הוא רגע של היחידה שבנפש. אז נזכרתי בטלפון שקיבלתי בערב ראש השנה יחד עם עוד כמה אלפי אנשים: "שלום! הופעל גיוס חירום ביחידתך, הנך נקרא להתייצב ביחידה!" קיבלנו הוראה להתייצב במדרגה הכי גבוהה - מדרגת היחידה. כמוכן,

הרבי ראה את הנקודה הזאת של ה'יחידה' בכל מקום, ולכן הוא לא התפעל מכל הסממנים החיצוניים. הוא בעצם אמר: 'קח יהודי, תניח לו תפילין, הוא כבר יקבל את הברק החשמלי לנקודה הנכונה, וזה יצית בו את האור של הנשמה'.

דבר יותר עמוק שהוא בבחינת "הגיון ליבי". אנחנו מתוועדים כאן לכבוד י"ט כסלו, שהאדמו"ר הזקן גילה לנו שיש בו זכות גדולה: הקב"ה פותח את השערים, ותורת הנסתר ותורת החסידות מאירות בגילוי. תורת החסידות, שהיו עליה הרבה קטרוגים ובגללם האדמו"ר הזקן ישב במאסר, שופעת היום יותר ויותר.

חסידים אף פעם לא הסתכלו על מה שרואים בעיניים, אלא על מה שמרגישים בלב. החסידים לא חשבו שיש לחסידות בעיה עם כמה מתנגדים שהלשינו על אדמו"ר הזקן, אלא הבינו שיש כאן מאבק שמימי.

באמת קשה להבין - האם היה צריך להסיר קטרוגים מאדמו"ר הזקן, שהיה צדיק יסוד עולם, ברמה האישית? ודאי שלא! מה שהיה צריך להוציא מהמאסר, זהו בעצם שחרור של היהלום הזה שנקרא תורת החסידות, לשחרר אותה להתגלות בארץ. ב"ט כסלו הקב"ה פתח פתח לאור הזה להופיע, משום הצורך הגדול שיש בו להבאת הגאולה.

הדברים הללו נכונים בכל מקום, אבל הם נכונים על אחת כמה וכמה במי שבא להתוועד כאן בירושלים עיר הקודש, בדור של גאולה. בטח ובטח שהקב"ה פותח היום שערים עצומים לכל אחד מאתנו להתקשר לתורת החסידות גם במוח וגם בלב, גם בדיבור וגם במעשה. להתמלא מהאור הזה בכל המדרגות

לתורות. הכוונה בתורות היא לא לדרושים ארוכים. בהתוועדות לא באים כדי לשמוע מה דעתו של הרב בפרשת השבוע. הכוונה היא, כמו שאומרים בשם הרב צבי יהודה, שכמו שבתפילה אנחנו קוראים לקב"ה, אז בתורה הקב"ה קורא לנו.

זה מהלך שהוא פלאי פלאים. בעצם, כשהקב"ה נותן לנו את התורה הוא קורא לנו ואומר לנו: "תבינו אותי, תקשיבו אלי ותלכו איתי ביחד". כמו שאני מבקש מה' בתפילה: "תהיה איתי, אנה ה'!", אז בתורה הקב"ה אומר לנו אותו דבר. בהתוועדות יש לנו הזדמנות לשמוע איך ה' קורא לנו ומדבר אלינו בתורות של חסידות, בפסוקים ובדרושים.

ידוע שבחסידות לקחו הרבה פסוקים וביארו אותם לאור דווקא בדרך הפשוט. אפילו עשו להם כל מיני שינויים ומעין משחקי מילים שדרכם שמעו רעיונות פנימיים יותר. זאת דרך נוספת לשמוע את ה' קורא לי. גם בזה יש דמיון לתפילה - כשאדם מתפלל, הוא לא תמיד אומר את הדברים הנכונים, ובשביל זה מסיימים את התפילה בפסוק: "יהיו לרצון אמרי פי והגיון ליבי לפניך", שגם אם לא אמרתי מה שצריך, הקב"ה ישמע את הגיון הלב. גם בתורה, הקב"ה לפעמים אומר לנו משהו מפורש כמו הלכה ברורה, או פשוט פסוקים, אבל לפעמים הוא אומר לנו בתורה

הבעש"ט אומר לנו שלא רק נאמר את המילים, אלא שנבוא אליהן פנימה. המילים של התפילה הן לא אקט חינוכי, דיבור מבריק או דיבור מועיל. צריך לבוא אל התיבה פנימה, עם כל האישיות שלך. ככה תתפלל, וככה תלמד תורה

לכל התורה כולה. אדמו"ר הזקן מוכיח שצריך לעשות את המצוות בשמחה פשוט מסברה - אם שני אנשים מתאבקים ואחד מהם חסר כוחות פנימיים להתגבר, הוא יפסיד גם אם הוא יהיה יותר חזק מצד כוחות הגוף שלו. מכיוון שיהודי נמצא במאבק מול היצר, הוא צריך את כל הלב. מלחמה חייבת להיות עם כל הכוח הפנימי של הבן אדם. לכן במלחמת מדיין כתוב: "נקום נקמת בני ישראל מאת המדיינים". זאת צריכה להיות נקמה, לשנוא, לצרור ואז להילחם. אי אפשר להילחם אם אתה לא מרגיש בתוכך מלא מהעוצמה של הרצון לנצח.

כמו שהרב אייל אמר, אנחנו עכשיו בתקופה בה אנחנו מלאים במדרגה של החסידות - חסידות במסירות נפש, ומגיעים למדרגה של היחידה, של "אין עוד מלבדו". כמוכן, בתוך הצבא זה מאוד ברור, ואת זה גם ידענו עוד לפני המלחמה. בצבא בן אדם נותן את הזמן שלו ואת החיים שלו בשביל עם ישראל, אלא שצריך לראות איך לוקחים את זה הלאה. מה שהבעש"ט והחסידות באים לומר לנו, זה שלא מספיק שיהיה יהודי שעובד את ה', ושגם יהיה לו לב יהודי; החסידות דורשת הרבה יותר - שלא יהיה מעשה או דיבור שיהודי עושה בלי שכל הלב שלו בפנים! לא רק שמדי פעם

לא עובדים בחצי כוח

הרב יעקובוביץ: פלאי פלאים! יש באמת מצוה שהתורה אומרת עליה שצריך לעשות אותה עם כל הלב. כמוכן יש מצות אהבת ה' - "ואהבת את ה' אלוך, בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך", ויש כמוכן גם "לעבדו בכל לבבכם", שצריך לעבוד את ה' בכל הלב ובשמחה. אבל מעבר לזה, יש עוד מצוה מעשית שהתורה אומרת במפורש שצריך עבודה את הלב של היהודי.

לפני מלחמת מדין, אומר הקב"ה למשה רבנו: "צרור את המדיינים והכיתם אותם!" לא מספיק להכות את המדיינים, אלא צריך לצרור ולשנוא אותם. זאת אומרת שאי אפשר לבוא למלחמה בחצי כוח כזה - כן, לא בטוח, ככה ככה...

אחר כך, מהמצוה הזאת לומדים כבר גם

יחד עם המתייצבים האלה עומדים עוד עשרות אלפים ומאות אלפים של המשפחות שעומדות מאחורי הלוחמים ומתייצבות גם הן ביחידה. ברוך ה' זכינו לחתן בת וכן בחודש אלול, והבן, שהתחתן ביום רביעי, ביום ראשון שאחריו כבר היה שוב בלבנון! ממש "חתן מחדרו", ועבר חודש עד הפעם הבאה שראינו אותו. זאת מדרגת יחידה מופלאה מאוד, שכל עם ישראל שייך אליה עכשיו.

הרבי אומר שתורת החסידות היא בבחינת 'שמן' שמסמל 'דוין דרוין', ששייך למקום הזה של 'יחידה' שבנפש, וזוהי תורתו של משיח. אותיות המילה "משיח" הן אותן אותיות של המילים 'חמישי' ו'משיח', שזאת המדרגה החמישית של 'יחידה'. זאת תורה של גאולה ומשיח, תורה שלא רואה בעיניים. יש בה גודל ועוצמה פנימית, שמאירה מהנקודה הכי פנימית בכל מקום. הרבי ראה את הנקודה הזאת בכל מקום, ולכן הוא לא התפעל מכל הסממנים החיצוניים. הוא בעצם אמר: 'קח יהודי, תניח לו תפילין, הוא כבר יקבל את הברק החשמלי לנקודה הנכונה, וזה יצית בו את האור של הנשמה'.

אמנם גם בשנה שעברה היינו כאן בהתוועדות, אבל עוד היינו די בהלם מכל המלחמה, ועכשיו יש טיפה יותר זמן להתבונן בדברים. בדרך למילואים - עיקר המילואים שלי היו בצפון - עצרתי כמה פעמים ביוקנעם, שם יש תחנת ריענון לחיילים. אני תמיד עוצר שם, גם אם אני לא רעב או צמא או עייף. אני עוצר כי יש שם אנשים טובים, ואני רוצה להגיד להם תודה ולדבר איתם.

ככה היה בהתחלה של המילואים. בפעמים הבאות כשהייתי עוצר שם, הייתי לוקח כוס קפה ועומד להתבונן על קיר שעומד שם, שמילאו אותו משני הצדדים בסטיקרים עם דיבורים של החיילים שנפלו במלחמה. מה יש לומר? כל סטיק - שיעור כללי! הכוונה לשיעור כללי לחיים. כל הקיר מלא מלא סטיקרים, שכל משפט בו הוא אמירה אדירה. אתה קורא ושואל את עצמך - מי אלה האנשים האלה? מאיפה הם באו? אצל מי הם למדו את העומקים האלה? אין ספק שהם קיבלו את הדיבורים שלהם ישר מהמדרגה של 'יחידה' שבנפש שקיימת אצל כל יהודי. את המדרגה הזאת, שתורת החסידות באה לגלות, רואים עכשיו בגלוי מול העיניים. בחודשים וחצי של מילואים, כשכל פעם עברתי שם, לא התחלתי לקלף את ההתחלה של ההתחלה של התובנות שיש שם.

נזכרתי בעוד עניין ששייך לזה - הייתי במוצב 108 וישבתי שם עם איזה חייל צדיק שאמר לי ככה: "הרב, אתה יודע, הארץ עכשיו מלאה שכניה!" שאלתי אותו למה הוא חושב שזה המצב דווקא עכשיו, אז הוא אמר שזה בגלל שכתוב על הקשר בין איש לאישה ש"שכניה ביניהם". הוא אמר לי: "אני פה בצפון, אשתי בכאר שבע, ושכניה בינינו... וכמוני יש עוד אלפים!"

מצוה חמורה היא במובן מסוים הנשמה של המצוות, ולעומתה מצוה קלה היא ענף, אבר של הנשמה הזו.

הרי גם אצל האדם, פשוט שהנשמה היא המחיה את כל האברים כאחד, לעומת האצבע שאם היא נחתכת חלילה אפשר לחיות בלעדיה. כלומר, יש כמה דרגות: יש אברים שאינם חיוניים, יש אברים שהנשמה תלויה בהם, וישנה הנשמה בעצמה שבלעדיה אין חיים כלל. למשל, אם איזה גוף זר מתקרב אל ראש האדם במהירות, באופן מידי הוא מרים את היד כדי להתגונן, כי העיניים יותר חשובות מהיד, וכאשר הוא צריך לוותר על אחת מהן - הוא אפילו לא חושב ואין צורך לחשוב. החיים יודעים היטב שיש עיקר ויש טפל, כך שאם משהו עלול לפגוע בעיניים, מיד נרים את היד לגונן עליהן - גם אם היא תיפגע או תיחתך.

על דרך זה, "מבשרי אחזה אלוה-ה": גילוי האלוקות דומה לדמות האדם, והרי

ומלמד חסידות ובמידה מסוימת זה עיקר חיי - כל זה בגלל שאני איש הלכה. כל מה שמעניין אותי בחיים הוא רק הלכה.

למה יהודי צריך שהלכה תהיה כל חייו? כי הלכה היא רצון ה' יתברך, ומה יש ליהודי בחיים חוץ מרצון ה' יתברך? ! מכיוון שאני איש הלכה, אני רוצה לעשות רצון ה' יתברך.

כיצד עושים את רצון ה' יתברך? יש לנו תורה עשירה, מצוות עשירות, ריבוי עצום ומופלא - לא הרי זו כהרי זו. אמנם, למרות שרבותינו 'הזהירו' - מלשון האירו לנו - אור גדול, וכפי שאומר הבעל שם טוב על דברי חז"ל "הווי זהיר במצוה קלה כבחמורה", שצריך זוהר ודביקות אלוקית גם במצוה קלה, אבל אף על פי כן מדברי חז"ל אלו עצמם משמע שאכן יש מצוה קלה ויש מצוה חמורה. יש הרבה פרמטרים שמגדירים מהי מצוה קלה ומהי מצוה חמורה: לפי העונש, מה דוחה את מה - יש כללים שלמים בהלכה להגדיר זאת. אבל יש עוד כלל אחד גדול:

הוא מתרגש ממהו בקדושה, אלא שבכל הדברים - מה שעושים ולא עושים, מדברים או לא מדברים - הפנימיות בוערת בתוכם. אתם יודעים, בספר 'בעל שם טוב' על התורה יש אגף שלם, כמעט ספר שלם, רק על פרשת נח. מי בכלל היה חושב שבפרשת נח יש מה להגיד בחסידות? ... דווקא שם מדבר הבעש"ט על התפילה, מתוך דרשה על הפסוק: "בוא אתה וכל ביתך אל התיבה". הוא אומר שתיבה עניינה מילה - מילות התפילה. הבעש"ט אומר לנו שלא רק נאמר את המילים, אלא שנבוא אליהן פנימה. המילים של התפילה הן לא אקט חינוכי, דיבור מבריק או דיבור מועיל. צריך לבוא אל התיבה פנימה, עם כל האישיות שלך. ככה תתפלל, וככה תלמד תורה. אחר כך הבעש"ט מוסיף ואומר, שגם בדיבור של חול, אפילו בן אדם שמדבר דיבורים של חול עם חבר שלו, אפשר לייצר דיבור פנימי. כל דיבור יכול לעלות עד עולם האצילות.

למען האמת, אם נתבונן היטב מסביב, נראה שבאמת ככה מורכב העולם כולו. ישנה מציאות גשמית, אבל בתוכה "לעולם ה' דברך ניצב בשמיים", כמו שאמר הבעש"ט שהכוונה היא לדיבור האלוקי "יהי רקיע" שניצב ומעמיד כל הזמן את השמים. וכך בכל המציאות, הדיבור "תוצא הארץ דשא עשב" מקיים את הצמיחה בעולם, וכך הלאה.

על הפסוק "הבל הבלים אמר קהלת הבל הבלים הכל הבל", אומר המדרש ששבעת ההבלים הללו הם כנגד שבעה ימים של הבריאה: "חצבה עמודיה שבעה", שהם כנגד שבע הספירות. העולם עומד על הבל הפה של הדיבור האלוקי, שהם שבעת ההבלים האלה. מי שמתבונן פנימה, רואה בכל עלה את ההבל של ה' יתברך שמקיים אותו. צריך להתאמן על המבט הפנימי הזה, ומתחילים מעין טובה על החבר שלך, ועל מי שחתך אותך בפקק. ככה מסגלים מבט שמרגיש נוכחות אלוקית גמורה ואמיתית. לחיים !

נשהקיבוצניק הרגיע את הרב שטיינזלץ

הרב שפירא: עלתה פה שאלה על השולחן: מה אנשים שכמוני - לדוגמה - עושים פה ב"ט כסלו?

זו נקודה שצריך להתוועד עליה... קודם כל, אני אישית נצר למשפחה חב"דית, סב-סבי היה משמש אצל האדמו"ר ה'צמח צדק' - ר' לייב משרת. אחר כך המשפחה התרחקה לא מעט מחב"ד, אבל תמיד נשאר לנו קשר. אך זאת לא הסיבה שאנחנו מתוועדים פה ב"ט כסלו. אני אגיד לכם את האמת: אני בא להתוועדות כאן, עוסק בחסידות, לומד

מצוה קלה לביצוע: כמה יהודים בירושלים צריכים לדעת הלכות סוכה על בורין עם כל הפלפולים והעיונים, כדי שכל ירושלים תשמור כדבעי מצות סוכה? מספיק ר' שלמה זלמן אחד. צריך עוד כמה רבנים שיענו לשאלות פשוטות וכשהם נתקלים בבעיה הם הולכים לר' שלמה זלמן, יש עוד כמה ששומרים דף הוראות לבניית סוכה, ויש בעלי-בתים שבכלל לא צריכים לדעת שום דבר מהלכות סוכה: הם מוציאים כמה שקלים מהכיס, אומרים לבחור ישיבה "אתה למדת אצל הרב, אתה יודע - תבנה לי סוכה ואני נכנס". היהודי לא צריך לדעת כלום, וכשהוא נכנס לסוכה הוא מקיים את המצוה. מי שרוצה לשמור הלכה במצות סוכה יכול לשלם ולשמור מצוין. גם בכשרות, אני לא הלכתי לבדוק אם ניפו פה את הקמח, הפרישו חלה וכו'. היה משגיח, אני משלם על הרוגלעך ובכך גם שילמתי למשגיח, אני לא צריך לדעת הלכות כשרות! כמו כן לקשור ציצית, ובכלל המצוות שהן נעשות ב'אברים החיצוניים'.

לעומת זאת, ב'דעת אלוקים' - גם אם לכל ירושלים תהיה דעת אלוקים עליונה ונשגבה, זה לא יעזור לי. אפילו אם כולם יהיו לפידים בוערים של אהבת ה' - אני צריך להפוך לאיש אחר לגמרי בשביל שגם אני אהיה לפיד בוער. זוהי הנשמה של ההלכה. ולכן צריך לשמור על הנשמה, "שימו לב אל הנשמה" - זו מצוה אחרת לגמרי. אם אדם רוצה לאהוב את ה' כדבעי, לקיים מצות דעת אלוקים ולהיות דבוק בה' כדבעי - הוא חייב לעשות זאת בעצמו, ובעבודה פנימית. ולכן אני ואתם נמצאים פה היום. לחיים לחיים!

של הלב, "בכל לבבך".

הרב עדין שטיינזלץ הלך ללמד תניא בקיבוץ אלפיז בדרום, בעומק הנגב, במקום 'מנוגב' גם מתורה ומצוות... הרב עדין הגיע והסביר שכנפש כל יהודי יש מקום בו הוא נאמן לה' ואהבה מסותרת תמיד בוערת בקרבו, כך שאם יגידו לו למסור את הנפש - אפילו איש פשוט שאינו יודע כלום מיד ימסור את נפשו. האהבה נמצאת בו תמיד, רק שעד שהוא לא עומד במבחן - היא לא מתפרצת החוצה.

הרב עדין יושב בחדר האוכל, סביבו יושבים קיבוצניקים שנראים רחוקים מכל רחוק, וכאשר הוא דיבר על כך - הוא קצת היסט בקולו. פתאום קם מקצה חדר האוכל איזה קיבוצניק ז'לוב ענק ואומר לו: "הרב, אני שומע שאתה מהסס ולא בטוח. אני רוצה להגיד לך דברים ברורים" - כמובן יהודי בלי כיפה, 'מנוגב' - "אם יבוא לכאן גוי, יעמיד צ'לם, יצמיד לי רובה לראש ויאמר 'או שאתה משתחוה או שאני יורה' אני אומר לו שהוא יכול לגמור את כל המחשנית, אני לא אזוו מילימטר..."

"בכל נפשך" - זה עצם הקשר עם ה' יתברך, זו האמונה והאהבה לה', וזו הנשמה של הכל - המצוה הכי חמורה. אין עוד "בכל נפשך" בתורה.

הבעיה היא, שמצות סוכה למשל היא

חז"ל לימדו אותנו שתר"ג המצוות הן כנגד תר"ג האברים והגידים של האדם. ואם כן, גם במצוות יש חמורה ויש קלה. יש מצוות שנדחות מפני אחרות, בדרגמת אברים שהנשמה תלויה בהם. אבל לענייננו, מעבר לכל זה יש מצוות שהן כמו הנשמה עצמה.

אנחנו אומרים "ואהבת את ה' אלוך בכל לבבך", וחז"ל דורשים "בשני יצריך". אפשר לראות את "שני יצריך" כשני יצרים השוכנים זה ליד זה ועלי לעבוד עם שניהם; אבל האמת היא שהלב הנמצא בתוך הגוף הגשמי הוא היצר הרע - כפי שאומר הפסוק "ולא תתורו אחרי לבבכם" - משמע שהלב הוא זה שתר אחרי הדברים האלה. אבל גם ללב יש לב, והלב הזה אינו גשמי, וזהו "בכל לבבך". פירושו של דבר, שהנשמה שבלב - שהיא עיקרו - תתגלה ותבער.

הלב הגשמי לבדו הוא אחד האברים הכי פשוטים שיש בגוף, ולכן אפשר להחליף אותו בקלות יותר מממעט כל אבר אחר. מהצד הגשמי הטכני, הלב הוא בסך הכל מין 'פומפה' שמעבירה חמצן ודם מהכא להתם, ואפשר לקחת לב של מישוהו אחר שיחליף אותו. אבל עיקר הלב אותו אי אפשר להחליף לעולם, הוא "תנה בני לבך לי" - תן לי את הלב שלך! את הנשמה! עצם האישיות! כשאומרים שצריך לתת את הנשמה, הכוונה היא לתת את הלב

כמה יהודים בירושלים צריכים לדעת הלכות סוכה על בורין עם כל הפלפולים והעיונים, כדי שכל ירושלים תשמור כדבעי מצות סוכה? מספיק ר' שלמה זלמן אחד. אבל אם אדם רוצה לאהוב את ה' כדבעי, לקיים מצות דעת אלוקים ולהיות דבוק בה' כדבעי - הוא חייב לעשות זאת בעצמו

עוד ביטויים - מיצרי התאוות בשבי הנפש הבהמית, יש כאלה שאצלם זה מגיע לריחוק מעניינים של תורה ומצוות ועוד.

לכן, כל אחד שיוצא מאיזה מיצר בזכות ההתוועדות הזאת, יכוון להעלות את זה להתגברות וליציאה מן המצרים של כל ישראל בכל העניינים, ובכל הדברים הנצרכים - ובמיוחד לאחינו ואחיותינו השבויים, שהקב"ה יחזירם במהרה לחיק משפחותיהם ולחיק עם ישראל, אמן! לחיים!

בקבוק, כוסות, עיניים ודמעות

הרב שפירא: דיברנו קודם על מצוות שהן כמו נשמה למצוות האחרות. ביניהן ישנה גם מצוות הרבקות בה' ובתלמידי חכמים.

כזכור, אחד הנספים שעלה בסערה השמימה באסון מירון, יחד עם עוד 44 נשמות מיוחדות שעלו עם רבי שמעון, היה תלמידנו ידידיה פוגל ז"ל. בזכותו הבנתי משהו במהות מצוות הרבקות. ידידיה היה דמות מיוחדת. אמנם הוא לא היה קרוב אלי בשיבה, אבל הייתי ב'מקיף' שלו. ידידיה אהב מאוד צדיקים ואדמו"רים, ואילו לי היה קשה עם זה מאז ומתמיד.

אשתף אתכם בסיפור אישי: בגיל 15-16, בתור חסיד צעיר היה לי קשה עם כמה נקודות, והייתי בכפר חב"ד בשבת. באותה שבת הצמידו לי חסיד מבוגר - הלוואי והייתי יכול לדעת מיהו, זה היה לפני 45 שנה - והוא למד איתי חסידות באהבה ובמתקנות כזאת. אני שולח לו מפה נשיקה למרות שאיני יודע מיהו...

אותו חסיד ליווה אותי במשך כל השבת. בצהרי השבת הוא אומר לי: "אני רואה שמהו אצלך לא כל כך יושב טוב". אמרתי לו: "הכל היה נחמד וטוב, למדנו, למה לקלקל את האווירה?" הוא אמר לי: "לא, אני רואה שמהו מפריע לך". דחיתי אותו - הוא היה מבוגר ממני בכמה שנים - אבל הוא לחץ ואמר לי: "אם אתה רוצה להיות כאן באמת, אלה חסידים כאן. תפתח את הלב. דבר..." אמרתי לו: "הבעיה שלי היא לוח המודעות פה. מה הבעיה? כל מודעה עניינה לעשות נחת רוח לרבי... אני רוצה לעשות נחת רוח לקדוש ברוך הוא!"

המילים האלו היו קשות לי. לא גדלתי בהסתופפות אצל רבי, וזה היה קשה לי. זאת על אף שבבית הוריי יש הרבה מכתבים מהרבי - אך לא הסתופפות אצל הרבי. אותו חסיד אמר לי: "טוב, בוא נלך לאיזה חסיד גדול", והוא לקח אותי למשפיע ר' ישבעם סגל. השעה הייתה שתיים בצהריים. בבוך

כל אחד שיוצא מאיזה מיצר בזכות ההתוועדות הזאת, יכוון להעלות את זה להתגברות וליציאה מן המצרים של כל ישראל בכל העניינים, ובכל הדברים הנצרכים - ובמיוחד לאחינו ואחיותינו השבויים, שהקב"ה יחזירם במהרה לחיק משפחותיהם ולחיק עם ישראל

כוונה ליציאת מצרים

הרב אייל ורד: אדמו"ר הזקן אמר שכל מי שישמח איתו בשמחה שלו ב"ט כסלו, הוא יוציא אותו מן המיצר אל המרחב. ובפרק ל"ב בתניא הוא אומר לנו שכל ישראל הם נשמה אחת בגופים מחולקים. המשמעות של זה היא, שיהודי שיוצא מהמצר שלו מוריד כוח של יציאה מן המיצר בעבור כל עם ישראל, ואנחנו ממש זקוקים עכשיו ליציאה מן המיצר של אחינו השבויים שיצאו מאפלה לאורה במהרה וישוּבו לכיתם.

המיצר שממנו הם צריכים לצאת הוא כמו שהיה אצל אדמו"ר הזקן בכלל - המיצר היה מתוך התעבות של איזה דין שהיה הרבה יותר גדול והרבה יותר רחב ממה שרואים בגשמיות; ככה גם השבי של החטופים מגיע מהתעבות של כל מיני סוגים של מיצרים ושבי שנמצאים עם אחינו בית ישראל. יש למיצרים האלה

הוא אמר לי: "אני רואה שמשהו מפריע לך". אמרתי לו: "הבעיה שלי היא לוח המודעות פה. מה הבעיה? כל מודעה עניינה לעשות נחת רוח לרבי... אני רוצה לעשות נחת רוח לקדוש ברוך הוא!"

על השני. אדמו"ר הריי"ץ מסתכל היטב - היה שם נר קטן שדלק בקושי - והוא רואה את שניהם דומעים. יושבים אחד מול השני ו"פלגי מים ירדו עיני".

על מה הם בכו? הרב גייקובסון השמיע לנו קודם את דבריו של הרבי: "פשטתי את כותנתי", פשטתי את הכותונת העליונה ולבשתי כותונת של עולם הזה, של "חיזו דהאי עלמא". עכשו "איככה אלבשנה"? אני לא יודע איך אני לובש אותה חזרה! את הבעירה של תורה ומצוות! לכן עיניהם יורדות מים.

נוסף על כך, עיניהם ירדו מים על ש"דודי שלח ידו מן החור". החסיד רואה את חברו, ודבקות בתלמידי חכמים היא דבקות בה' יתברך - אז הוא רואה את ה"דודי שלח ידו מן החור". אני מסתכל פה וכולכם "דודי שלח ידו מן החור" - אלי, כל אחד ואחד מכם. יש לי מצוה מדאורייתא להידבק בכם! להידבק בחכמים ותלמידיהם, ועל ידי אכילה ושתייה! החסיד מסתכל ואומר: אני יודע בנפשי, "לב יודע מרת נפשו" - "פשטתי את כותנתי איככה אלבשנה". אבל אתה, נשמה! "חלק אלוקה ממעל ממש"! אתה "דודי שלח ידו מן החור" אלי! הקב"ה שלח אותך אלי כדי לעזור אותי, להזכיר לי, לחבר אותי ולהדביק אותי!

להבעיר את הנשמות כדבקותו של אדמו"ר הזקן! "התדבק בחכמים ותלמידיהם" - על ידי מאכל ומשתה, על ידי חיבור הלבבות. חיבור לבבות של יהודים הוא חיבור לבבות לקדוש ברוך הוא.

כאשר אדמו"ר הריי"ץ היה ילד, הוא פגש פעם שני חסידים גדולים של אביו - אדמו"ר הרש"ב - שגדלו יחד והיו חברים מאוד טובים, אך כאשר הם התחתנו הם הלכו כל אחד להתגורר במקום אחר. כשהם היו מגיעים לרבי, לאדמו"ר הרש"ב, הם היו הולכים להתוועד יחד באיזו פינה - שניהם בלבד. הרבי הריי"ץ מאוד רצה לראות מה קורה בהתוועדות שלהם, והוא ביקש מהם להצטרף אליהם - הבן של הרבי! אך הם אמרו לו: "מה פתאום, אין דבר כזה, רק שנינו". אין לזרם אתם.

החסידים לא היו פרייזים, אבל אדמו"ר הריי"ץ גם לא... גם הוא חסיד, ואפילו הבן של הרבי. הוא הלך וסידר איזה מחבוא בכוך שלהם, נכנס לפני שהם הגיעו וחיכה לראות מהי ההתוועדות של שני החברים. ואכן, מגיעים שני החסידים האלה, לכל אחד יש כיס בבגד העליון, אחד הוציא בקבוק משקה, השני הוציא שני כוסות, מוזגים את המשקה לכוסות, אומרים 'לחיים' - אך עוד לא מברכים ושותים. קודם הם יושבים ומסתכלים אחד

קמנו באזור שבע, מקווה, שעתיים חסידות, תפילה, סעודת יום השבת, דיברנו ודיברנו - והלכנו לר' ישבעם. נציין שכאשר אנחנו הלכנו למקווה, ר' ישבעם בדיוק יצא מהמקווה... בכל אופן, בשתיים בצהריים אנחנו דופקים בדלת ומבקשים להתוועד איתו, אשתו פותחת ואומרת: "אני אלך לבדוק איפה הוא", וכשהיא חוזרת היא אומרת: "הוא בברוך שאמר"... שאלתי, מה הוא עשה בכל השעות האלה?! אמרו לי שהוא התבונן בחסידות, והיה לי זה לפלא. על כל פנים, בסוף לא קיבלתי תשובה ובטח לא כזאת שסיפקה אותי, על אף שאני מודה באשמה - לא היה קל לספק אותי...

כאשר הגיע השלושים של ידידיה, שכאמור היה נוהג להידבק ולהסתובב אצל צדיקים, אמרתי לעצמי שאני חייב לפצח את הנקודה הזו. פעם באתי לחסידות אחת, ואני רואה את כולם מתפללים לכיוון של הרביה, וזה היה לי מאוד-מאוד קשה. ככה אני מתהלך עם השאלה הזו לכבודו של ידידיה, ואז אני שם לב שישנה מצוה לכאורה מוזרה ומשונה: כתוב "ובו תדבק" - מצוה ר' בספר המצוות של הרמב"ם - צריך להיות דבוק בקדוש ברוך הוא. אבל חז"ל אומרים: וכי אתה יכול להיות דבוק בקדוש ברוך הוא?! הרי הוא "אש אוכלה"! "אלא התדבק בתלמידי חכמים". אם כן, מה יוצא מדברי חז"ל? כאשר יהודי נדבק בתלמידי חכמים, אין לו מצוה לדבוק בהם. זו אינה המצוה - זו רק הדרך איך לקיים אותה. כשיהודי דבק בתלמידי חכמים - הוא דבק בה'.

הרמב"ם מפרט כיצד עושים זאת: משיא בתו לתלמיד חכם, עושה איתו מקח וממכר - "פרקמטיא" - ואוכל ושותה איתו. מה שותים שם?! פטל? אלא שמצוה ר' היא מצות ההתוועדות והטישים. לאכול ולשתות עם "חכמים ותלמידיהם", וכך גם הלשון בשולחן ערוך. ולמה באמת? "גדולה לגימה שמקרבת". מעשה המצוה הוא להידבק ב"חכמים ותלמידיהם", אבל עיקר המצוה אותה מקיימים - הוא שאני ואתם דבוקים בה'. כאשר אני ואתם מתקרבים, כולנו כאן "כאיש אחד בלב אחד" אף על פי ש"פרצופיהן שונים" ו"דעותיהן שונות" - על ידי כך אני לא רק דבק בפלוני ואלמוני הפרטיים, אלא באתי בשביל להידבק דרככם בו יתברך!

כולם חסידים פה? אפשר להגיד פה דברים חריפים של חסידים? מצות תלמוד תורה ברמב"ם היא רק מצוה י"א, ואילו מצות הדבקות בה' היא מצוה ו'... זהו פלא! יהודי צריך הרבה התוועדות, הרבה טישים, הרבה דבקות בתלמידי חכמים - ובסוף על ידי כך הוא גם יכול לתלמוד תורה. למה? כי הדבקות בתלמידי חכמים וכל מה שקורה בהתוועדות מובילים לכך שהאהבת ה' ויראת ה', האמונה והדבקות בה' וכללות עבודת ה' - כל אלו בוערים, ואז לימוד התורה שלו הוא אחר לגמרי.

כך גם ביחס לקיום המצוות: כשאדם בוער בנשמה של המצוות - כל המצוות הן אחרת לגמרי. כאמור, בשביל לשבת בסוכה כשרה לא צריך לעשות יותר מדי, אבל כדי להיות בוער - צריך לבוא להתוועדות. אנחנו פה בשביל

אותם שני חסידים מסתכלים אחד על השני ודומעים ודומעים. עובר הלילה, מתחיל לנצנץ הבוקר - והם מגלים שהם לא שתו כלום... אבל עכשיו צריך להתחיל את היום: ללכת למקווה, ללמוד חסידות ולהתפלל

מכירים: תאנאנאני... רגע תעצרו, אנחנו עוד ננגן את זה אחר כך, אבל תראו כמה זה נראה המשך טבעי ונכון, למרות שזה ניגון אחר לגמרי. הסיפור הוא, שהרב נריה זצ"ל שהזכרת, שהיארצייט שלו חל היום, הזדמן ל-770, בית המדרש המרכזי של חב"ד - דרך אגב, יש אגרות נפלאות של הרבי לרב נריה, מלאות בהערכה עצומה - ישב שם ושמע את הניגון הזה שנקרא "ניגון לשבת ויום טוב" של חב"ד. הרב נריה, שהיה לו חוש מוזיקלי, הרגיש שהניגון הזה בדיוק מתלבש על הידיד נפש' המוכר לנו, וכשהוא חזר לכפר הרא"ה הוא חיבר את שני הניגונים כהמשך טבעי, וכך הוא לימד את הדורות שממשיכים בדרכו. זה הסיפור של כולנו. האירוע הכללי של חזרת עם ישראל לארץ הוא אירוע כללי חשוב מאוד ודרמטי. אירוע תנ"כי ללא ספק. אבל איפה אני בסיפור הזה? איפה החלק שלי? את זה נותנת תורת החסידות. אפשר לומר שדווקא מי שצריכים הכי הרבה את תורת החסידות אלה תלמידי הרב קוק, כי כדי לבנות בנפש את התורה השלמה צריכים את הצד החסידי. הרב יעקובוביץ': ובכל זאת, ברמה האישית? איך התחברת להמשך הזה? הרב ורד: אענה בקצרה גם על זה. תשובה אחת היא, שלא תמיד אתה מחפש משהו, אלא הוא מוצא אותך... החסידות היא מין מגנט כזה ששואב אותי כמעט בלי בחירה. תשובה שניה, נקודתית יותר, היא הגירוש

כלום לא השתנה! הכל השתנה!

הרב יעקובוביץ': הרב אייל, יש לי שאלה אליך. איך אתה, בתור תלמיד בבית המדרש של "רואה האורות", הרב קוק, הגעת ל"טרגדיה" הזאת שאתה נמצא כאן ב"ט כסלו?... יותר מתאים שתהיה עכשיו באזכרה לרב נריה. לא שיש לי התנגדות, אבל אנחנו רוצים לשמוע - איך הגעת לתורת החסידות? הרב ורד: לחיים לחיים! האמת שלא ניחא לי לדבר בכלל על עצמי, והרי השאלה היא גם עליך וגם לך קוראים הרב אייל, אז אפשר להעביר את זה חזרה... בכל זאת אומר על העניין משהו כללי, דרך סיפור שעונה על השאלות האלה.

אתם יודעים שבבתי הכנסת של הצינונות הדתית שרים "ידיד נפש" לפני קבלת שבת במנגינה מסוימת: "מהר אהוב כי בא מועד וחנונו כימי עולם", ומיד אחר כך ניגון שכולם

כך אותם שני חסידים מסתכלים אחד על השני ודומעים ודומעים. עובר הלילה, מתחיל לנצנץ הבוקר - והם מגלים שהם לא שתו כלום... אבל עכשיו צריך להתחיל את היום: ללכת למקווה, ללמוד חסידות ולהתפלל. הם מחזירים את המשקה לבקבוק, זה שם את המשקה בכיס שלו, זה שם את הכוסות - והלכו לטבול במקווה...

זו הנשמה של ההתוועדות. אנחנו באנו לכאן כולנו בשביל שכל אחד יהיה ה"דודי שלח ידו מן החור", ובשביל שכל אחד יוכל להגיד פה: "פשטתי את כותנתי איככה אלבשנה"? אפשר להתפשט. מה עושים בהתוועדות? כל אחד מתפשט מכל העניבות והלבושים הצואים שלו. כלפי חוץ הוא נראה בסדר, 'נרליכע איד' - יהודי כשר, מענטש, אבל בהתוועדות אני מסתכל פנימה ואני יודע: "פשטתי את כותנתי". אני יודע מה קורה. תעזבו את הכותונת של היום-יום שלי, הכל הבל הבלים. תסתכלו מה קורה בפנים.

שוב, בשביל לקיים מצות סוכה אני יכול להיכנס עם הלבושים הרגילים, עם בוץ על המגפיים. אבל פה אני צריך לפשוט את כל הבוץ האמיתי. אני צריך לפשוט הכל בשבילכם, לאפשר לכם להיות "דודי שלח ידו מן החור" אלי.

מצות הדבקות היא הנשמה של כל המצוות, וזו מצוה שלא מספיק שמישהו אחר יודע אותה - צריך להפוך אותי בעצמי. אני חיפשתי בעולם יהודים שיהפכו אותי. באתי לפה - ופתאום מישהו "שלח ידו מן החור", הזכיר לי שאני "פשטתי את כותנתי". בשביל זה מתוועדים חסידים, כדי שסוף-כל-סוף נוכל לקבל איזה שמעק, איזה טעם, להריח קצת ריח-גן-עדן של הנשמה של המצוות. זו הלכה למעשה, זה דאורייתא, וזה העיקר של כל הדאורייתא - בשביל זה אנחנו פה! לחיים לחיים!

בדיוק היום היה לי דו-שיח עם תלמיד שקשה לו להתפלל, כי הוא מרגיש את כל הסיפור הזה שאין שינוי לכאורה ברצון האלוקי. אמרתי לו: "חביבי, לך תלמד חסידות ותבין שהקב"ה חפץ בך ורוצה אותך! הוא מחכה לך"

דודי שלח ידו - מרמת השרון לשדרות

הרב שפירא: אשתף בסיפור אחד שיש בו כדי לראות את ההרחבה הרוחנית אשר הרחיב ה' לנו במלחמה האחרונה, כמו שדיברנו בהתחלה.

ברמת השרון ישנו גרעין תורני במקום שאולי הוא הכי עוין בארץ ליהדות... ראש העיר, שכבר שנה אינו ראש העיר, נלחם בגרעין עד שהוא סגר את הישיבה - ישיבת רמת השרון - כך שהם היו צריכים לשכור איזה בית עם מקלט אפל, ועד היום הם שם, במצור ובמצוק. כמוכן התורה גדלה גם שם, אבל הוא פגע בהם מאוד.

בין חברי הגרעין ישנו גם מנהל בית הספר התורני שמטעם הגרעין. אמנם בגלל שזהו בית ספר ראש העיר לא היה יכול כל כך לפגוע בו, אבל היה הרבה מתח ביניהם... אותו מנהל, עוזי חסון שמו, ישב שבעה על אביו לאחר פסח האחרון בשדרות, ולפתע מגיע לשבעה ראש העיר שסגר את הישיבה, והוא לא הגיע לבד אלא עם אשתו! עוזי אמר לעצמו: "מה זה הדבר הזה?!" ראש העיר גר ברמת השרון, והוא טרח טרחה כזאת להגיע עד לשדרות,

שלהגיע אליו זו ממש הצלת נפשות.

עוד דבר שחיבר אותי לחסידות היה בשלב יותר מוקדם של החיים, כששבת אחת הלכתי להתפלל באיזה בית כנסת ועמד שם איזה בחור ודיבר דיבורים שלא שמעתי בחיים, והייתי כבר אז בשיעור ז' או ח'. סיפרתי לאשתי, והיא אמרה לי "נו?" "שאלתי מה נו?" "אז היא ענתה בפשטות: "לך אליו, תלמד איתו חברותא". ברוך ה', יש לנו חברותא עד היום. הוא דיבר אז על דרוש של ר' הלל מפאריטש, שהיה תלמיד של אדמו"ר הזקן, לפרשת נשא, משם התחלנו ללמוד ביחד עד היום. הנשמה מרגישה וצמאה, וככה נדבקים בחסידות.

אני רוצה לברך את כולכם, שתהיה לנו שנה חסידית טובה ומתוקה, מלאת חידוש המעיינות! מלאה בבשורות טובות ובאורו של משיח, וכמוכן במשיח בעצמו! לחיים!

מגוש קטיפי. כל כך הרבה דברים זוו באותם ימים, והרגשתי שאני חייב תורה חדשה. הרגשתי כמו טייפ של עצמי, ומשם התחיל החיפוש, והקב"ה עוזר ומוליך.

בכל אופן, אני רוצה לחזור לדבר על המיצר שאדמו"ר הזקן מדבר עליו. כמו המיצר המסוים הזה מאותה תקופה שאני הייתי בו, שאפשר לצאת ממנו דרך תורת החסידות. כשאדם מקיים איזו מצוה והיא נראית לו יבשה כזאת, או שהלימוד שלו בלי חיות, הביאור החסידי יכול להדליק הכל מחדש.

הרבה אנשים שואלים: מה פתאום 'תורת החסידות'? מה זו ההמצאה הזאת? הרי יש לנו תורת ה' מסיני! אחד המשלים שנותנים כדי להסביר את העניין הזה, הוא משל לאדם שנכנס לחדר חשוך ומדליק בו את האור. כלום לא השתנה, והכל השתנה. כלום לא השתנה, כי בחדר ישנם אותם חפצים שהיו בו לפני כן. התורה היא אותה תורה עם אותן מצוות. אבל באמת - הכל השתנה. לפני כן הכל היה בחושך, ועכשיו החדר מואר. כשמאירים משהו בטעם פנימי ומתוק, נוצרים חיבור וקירבה. בדיוק היום היה לי דו-שיח עם תלמיד שקשה לו להתפלל, כי הוא מרגיש את כל הסיפור הזה שאין שינוי לכאורה ברצון האלוקי. אמרתי לו: "חביבי, לך תלמד חסידות ותבין שהקב"ה חפץ בך ורוצה אותך! הוא מחכה לך, כמו שהבעש"ט אומר שאהבת הקב"ה ליהודי היא יותר מאהבת הורים זקנים לבנם היחיד שנולד להם לעת זקנתם!"

בין כל המצרים, אפילו התורה בעצמה יכולה להיות מיצר כשהיא נראית כמגבילה ויבשה. ופתאום מגיע איזה ביאור חסידי עמוק ומתוק ושופך אור חדש שהופך את המבט מן הקצה אל הקצה, ונותן יציאה אל המרחב, מרחב רוחני שבו "טעמו וראו כי טוב ה'",

ועוד עם אשתו, כשהמנהל כלל לא מכיר אותה! מילא איתו הוא התקוטט, כך שהייתה ביניהם איזו אינטראקציה... אבל איתה אין לו שום עניין!

והנה ראש העיר מספר לו למה הוא בא: בנם החייל נלחם בעזה, ואחרי איזו תקופה הוא יצא הביתה. אשתו לקחה את התיק שלו והתחילה לשים בגדים בכביסה בגד אחר בגד, ופתאום... היא מצאה ציצית! הכן של ראש העיר שנלחם לסגור ישיבה לובש ציצית! לא יהיה דבר כזה! טוב, האישה מחכה שהבן יתעורר, קוראת לו ואומרת: "מה זה?!"

ציצית?! "הוא אמר לה: 'אמא, תראי. לא כל מה שעובר עלינו בשדה הקרב מגלים לאימהות, אבל היה שם מסוכן ואני לקחתי ציצית כדי שהקב"ה יעזור לי... את חושבת שרק אני לקחתי? אפילו הדרוזים לקחו ציצית..." לאמא היה קשה עם זה מאוד.

הבן הולך עוד פעם לעזה וחוזר אחרי חודש וחצי. כמובן הולך לישון, והאמא במתח - מתחילה להוציא את הבגדים. יש ציצית. טוב, אין נחת, 'א' פרוץ', והיא ממשיכה. פתאום היא רואה... כיפה! כנראה היא למדנית גדולה, והיא אמרה לעצמה: מילא ציצית זה דאורייתא, אבל כיפה זה דרבנן! לאן תגיע?! היא ממש השתגעה מכך שיש כיפה! שוב, כשהבן קם משנתו היא אומרת לו: "מה זה הדבר הזה?! מה יהיה אחרי המלחמה?!"

הוא אמר לה: "אמא, אני אגיד לך את האמת, לא מספרים לאימהות מה כל הזמן קורה שם - זה מסוכן! אני כל הזמן עם ציצית כי מסוכן, אבל לפעמים אנחנו נכנסים למקום הרבה יותר מסוכן, ואז אני מוציא מהכיס במכנסיים את הכיפה ושם אותה על הראש מתחת הקסדה" - בלשונו הקדושה - "שיהיה לי בוסט", תוספת כוח... "ומה ששאלת מה יהיה אחרי המלחמה - נראה לי שאני נשאר עם זה..."

טוב, מילא שקורה לראש העיר דבר כזה - נעבעך, לא תמיד מצליחים בחינוך. אבל לפחות תגיף את התריסים! תשים מזויקה בפול ווליום כדי

שאף אחד לא ידע ולא ישמע מה יש לך בבית! למה אתה נוסע לאויב, ליריב שלך, עד שדרות כדי לספר לו מה שקרה?!

כנראה מה שקרה הוא ש"דודי שלח ידו מן החור". ללא שום "אתערותא דלתתא", הקב"ה שלח לנו במלחמה הזו מלמעלה התעוררויות מופלאות גם בגשמיות וגם ברוחניות ויצאנו לרווחה, ובעזרת ה' שיהיה זה סימן לגאולה השלימה. אבל הפלא הוא מה שקרה עם היהודי הזה, ראש העיר, שכאשר ה' "שלח ידו מן החור" התקיים בו מה שהסביר הרבי על המילים "ומעי המו עליו". פתאום הוא

גילה שהוא חייב ללכת עד שדרות, הוא חייב לספר את הסיפור, הוא לא יכול לשמור בבטן - "ומעי המו עליו". והוא מספר את זה ליריב הכי גדול שלו, כשהוא בעצם אומר: זהו! אמנם פשטתי את הכותונת ולבשתי בגדים אחרים, אבל הקב"ה הכניס לי את היד לתוך הקישקע, "ומעי המו עליו"!

לחיים לחיים! שנזכה לגאולה שלמה בהרחבה, בהתפשטות אלוקות, "תאיר ארץ מכבודך" - וכידוע הביאור בחסידות שגם ה"ארץ" בעצמה, הגשמיות, "תאיר מכבודך", במהרה בימינו בגאולה שלמה, אמן!

אפיקום

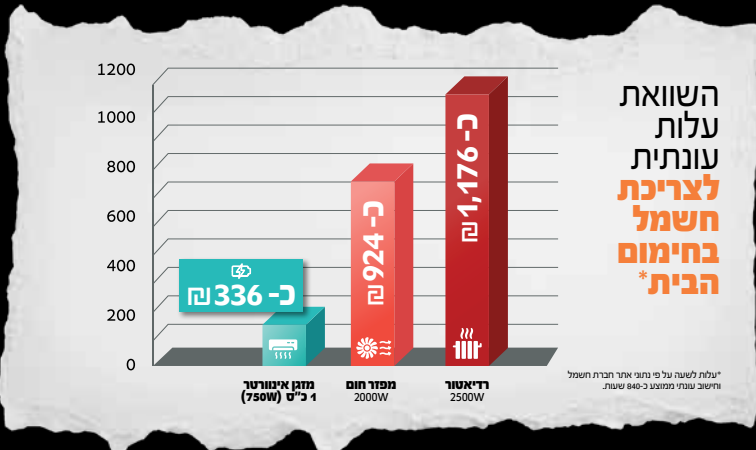
* העלות לשישה על פי פירסום באיור חשמל 2022. דרוש להבהיר לפי חשבון חשמל ממוצע של 4 חודשי חיוך, במשך 7 שעות ביום סדר כ-840 שעות. התבצע בתוקף עד ה-31.12.24. ר' בסל תשפ"ה. התמנתה לתמיכה מלבד סגל. בבקשה לתקן ויבצע. עד יומי המילה. מיד המון לא כולל מע"מ על ההחלפה ולא כולל תוספת קדחת האטה ואפ"י ושלפיות על פי תקן והתקנת. מפי ה"שירות הפעילות במזרח הירדן".

די לשרוף כסף על חימום!

החורף מפסיקים לשלם יקר על חימום הבית באמצעות רדיאטורים ומפזרי חום

היכנסו לחשמל הקרן והתקדמו למזגן אינוונטר חכם שחוסך לכם מאות שקלים בעונה וגם שומר על טמפרטורה נעימה ויציבה

מחירי חורף מיוחדים בחשמל הקרן!

<p>כולל הובלה והתקנה</p> <p>₪ 1,790</p> <p>מזגן אינוונטר תדיראן APOLLO 140 דגם 1 כ"ס דגם ++A</p>	<p>כולל הובלה והתקנה</p> <p>₪ 1,590</p> <p>מזגן אינוונטר טורנדו SAGA 12 דגם 1 כ"ס דגם ++A</p>	<p>כולל הובלה והתקנה</p> <p>₪ 1,490</p> <p>מזגן אינוונטר האירר Ozz 11 דגם 1 כ"ס דגם ++A</p>
--	---	---

- עמיד שחיקה מופחתת לאורך זמן
- נעים טמפרטורה אחידה ונעימה
- שקט פעולה חלקה ושקטה
- מהיר חימום החדר במהירות
- בטיחותי ללא סכנת כויות ושריפה

מוקד הזמנות ארצי: *2757 WWW.KERENBY.CO.IL

הרשת הזולה ביותר - מס' 1 במזגנים במגזר החרדי עפי" סקר אומניבוס של מכון שילוב 2024*

מבית קה"ב בני ישיבות	מזיניעין עילית רבי טרפון 25	נתיבות יוסף סמולו 10 (קרית טרייב)	חיפה ברכת משה 29	אשדוד אלעדוד בן הורקנס 16	בית שמש נחל ניצנים 8 (מתחת יש הסדר)	ביתר עילית החוזה מלובלין 35	ירושלים מלכי ישראל 53 גאולה	סיני ראשי ב"ב רבי עקבא 29
----------------------	-----------------------------	-----------------------------------	------------------	---------------------------	-------------------------------------	-----------------------------	-----------------------------	---------------------------

מסירות נפש ליצירה, אמנות ואמונה על אליעזר בוצר ז"ל

אבי טאוב

avitzvi60@gmail.com

פילוסוף: אורח רומנו

א. לפתע פתאום קיבלנו הודעה ולא האמנו: הלילה נפטר אליעזר בוצר האהוב. האיש הענק, כדור של אש, להביוור של אמונה ותעוזה, אמת ושכל, יופי ופשטות. אליעזר אהוב. איש מעורר השראה ואמונה. נואם כיכרות, לוחם בשדים של הדור, אמן רגיש מלא חמלה על כל אדם כמו על פרח, שלא יידרס.

ב. פגשתי אותך בפעם הראשונה בגירוש מגוש קטיף. אני, שלמדתי כמה שנים בנווה דקלים, הסתובבתי אנה ואנה, חסר אונים, אומלל ומפוחד. אתה ליהקת את חברות הנערים להתנגד לצבא בכל מיני דרכים יצירתיות שאין כאן המקום לפרטן. אני לא הכרתי את האנרכיזם, אבל כששמעתי אותו ממך הבנתי שאתה פשוט עושה את מה שנכון ומוכן להסתכן כדי שלא יהיה אסון. אבל לעצור את הצבא לא הצלחנו, ואת האסון כולנו קיבלנו בפנים ב-7.10.

ג. הפעם הבאה בה נפגשנו הייתה בעדי עד. אני הייתי אברך, אתה היית רבש"ץ, שועט על הרים וסלעים וברכב תמיד ילדים יפיפיים עם פאות מסתלסלות ברוח. תמיד בדרך לעוד משימה או הרפתקאה.

ד. הפעם הבאה שנפגשנו הייתה ביפו. לא זיהיתי אותך. השתנית בחדות. הפכת לאומן יוצר. איש שהוא רב מג של מילים. יורה דיבורי אמת ואמונה לכל הלבבות. יוזם חסר מעצורים. הקמת את 'ליבא' עם נועה היקרה, והצלחת להדביק את כולם בחלום הזה של אמנות רוחנית יהודית עצמאית חופשית ואמיתית. איכשהו זה הסתדר אצלך בראש, וכולם הבינו למה אתה נועה מתכוונים. אתה נתת לי בעצם את הבמה הראשונה בחיים, לעלות ולהקריא שירה שכתבתי. מבחינתך זה היה עוד אירוע, מבחינתי זה היה רגע מכוונן. הבנתי שאני כל כך רוצה את זה וזקוק לזה.

ה. לכל יוזמה או בקשה שביקשתי תמיד אמרת כן וברור. לא הבנתי אף פעם ממה אתה חי ואיך אתה מחיה את הכל סביבך.

ו. אמרתי לך פעמים רבות שבאחת השיחות שלנו דיברתי איתך על קירוב. על ללמוד תורה עם חילונים. באותה התקופה הייתי עמוק בתואר השני בפרשנות, כולי אחוז פילוסופיות ומחקרים, ספקות וכאבי לב. אמרת לי: אתה חייב שעבודת הקירוב שלך וכל מה שתעשה בחיים יהיו חלק מההתקדמות המקצועית שלך. מה? לא הבנתי ולא האמנתי. חזרת על זה שוב שוב. אמרת: אתה חייב לקרב רק אם זה

גם לישון שם. טרחתם על הכל! סאונד וסידור וכרטיסים והכל. היה ברור לשני הצדדים שזו לא תהיה הופעה שתתעשר ממנה. העברתם את כל ההכנסות אלי. זה היה מחמם לב והזוי. אתם עדיין מוסרים את הנפש על היצירה והאמנות והאמונה של בני ישראל. אתם מאמינים שבלבותינו בוערת אש אמת וחובה קדושה לשרת אותה.

ט. בלילה אחרי ההופעה הסתובבתי קצת בצפת ואז חזרתי למקום שבו הופעתי. אליעזר, אתה ישבת שם עם שני נגנים ועשיתם חזרות. באמצע החזרות התחלת שיר שהגיע אליך משום מקום. באיזשהו שלב איבדת אותו. ניסית לתפוס שוב. הנגנים שתקו ונתנו לך כבוד. כשהרגשת שהוא ברח המשכת כרגיל. אני התפעלתי מהיכולת שלך לעמוד ולעצור הכל, כמו רבי נחמן או סוקרטס להבדיל, שהיו נעמדים באמצע הרחוב כשתקפה אותם מחשבה, אתה עצרת ושירתת את ההשראה ועוררת אותה אצל כולם.

י. לפני יום כיפור התקשרת. אני התרגשתי. אמרת: אני צריך שתחליף אותי בלהיות חזן בקרצ'ניף. הבת שלי אמורה ללדת ואני צריך להיות בכוננות. אני התחמקתי, אבל דמיינתי אותך על הג'יפ, דוהר על ההרים והסלעים ישר לבית החולים.

יא. אנחנו אוהבים אותך מאוד אליעזר, הכהן הגדול, היכן שלא תהיה. אני לא מאמין שאני כותב לך ולא יודע אם המתים יודעים מן החיים ואם תדע כמה אהבתי אותך וכמה אתה יקר ואהוב לי.

מקדם את הקריירה שלך. חשבתי שהחלקת על השכל. ואז אמרת משהו עמוק מיני ים. אמרת: אם קירוב ונתינה יהיו עבורך צדקה, ויתור, הקרבה, כמו התנדבות שאתה עוזב הכל ויוצא אליה - הם תמיד יישארו מחוץ לחיים שלך. הם תמיד יהיו אקס טריטוריה. אתה תמיד תרגיש שאתה עושה את זה על חשבון דברים אחרים. אם תעבוד מהתשוקה, מהחלום הפנימי שלך, אם תתנדב ותיתן ותיצור ותשפיע למקום הזה - אתה גם תתפתח וגם לא תרגיש שאתה צריך להקריב את עצמך בייסורים. אתה תראה שהנשמות שקשורות לשורש נשמתך יבואו אליך דווקא אם תתאמץ להילחם על האמת שאליה אתה משתוקק. לא אם תחקה אחרים או תנסה להיות מישוה שנדמה לך שצריכים להיות כמוהו. לקחתי את היוזמה הזו בעומק לב. פתאום הגיעו אלי חברותות שלמדו מחשבת ישראל באוניברסיטת תל אביב. פתאום מצאתי את עצמי מעביר חבורת לימוד באוניברסיטת תל אביב. זה היה ברור גם כשפניתי למוזיקה, כשהבנתי שהיא השער הגדול שאיבדתי את הדרך אליו.

יב. כשהקמנו את 'בית אהבה ותפילה' בבית הכנסת 'אור החיים' ביפו, היית מוכן להגיע בכל ראש השנה כדי להיות חזן ובכל שבועות או שמיני עצרת כדי להעביר שיעור בליקוטי מוה"ר"ן, ודיבוריך בוערים כגחלי אש וכולם רמזים שמי שהבין הבין ומי שלא הבין - גם הבין.

יג. בקיץ שעבר הזמנת אותי [או שהזמנתי את עצמי, אני כבר לא זוכר] להופיע אצלכם בלבנות ולהיבנות בצפת. הזמנתם אותי

עוד יותר ועוד רחל שירה אזרד

אור הנרות ורוח הגבורה: מסיפורו של נתן שרנסקי ועד ליוסף הצדיק עמיטל בראלי, מנהל התוכן ברשות לזהות לאומית יהודית

חנוכה הוא חג של אור, אבל גם של גבורה – לא רק זו הפיזית, אלא במיוחד הרוחנית. סיפורו של נתן שרנסקי, כפי שמתואר בספרו "לא אירא רע", הוא דוגמה מעוררת השראה לאותה גבורה ורוחנית הנחוצה כדי לשמור על אמונה גם בתוך מציאות של חושך. שרנסקי, אסיר ציון במחנה מעצר סובייטי, הדליק מדי ערב את נרות החנוכה למרות הסיכון והעונשים הצפויים לו. במשך חמישה ערכים האירו נרותיו את החשיכה, אך בערב השישי החרימו השלטונות את החנוכייה, בטענה ש"מחנה אינו בית כנסת". שרנסקי, באומץ ובנחישות, הכריז על שביתת רעב עד שיוחזרו לו נרותיו.

מפקד המחנה, שניסה לשכנע את שרנסקי לוותר, הבין לבסוף שאין דרך אחרת. בתפנית מפתיעה הסכים להצעתו של שרנסקי להדליק את הנרות יחד איתו במשרד מפקד הכלא. שרנסקי הסביר למפקד כיצד לכסות את ראשו, ולענות "אמן". וכך, בחדר מפקד הכלא, הניח המפקד כובע על ראשו ושרנסקי ברח "ברוך אתה ה' שנתת לי לשמוח ביום זה של חנוכה חג חזרה אל דרכי אבותינו, ושתתן לי להדליק נרות חנוכה רבים בעירך ירושלים עם אביטל ומשפחתי, ושאוויבנו יעמדו לפנינו וישמעו את תפילתנו ונאמר אמן" המפקד ענה אחריו "אמן", ושרנסקי הדליק את נרות החנוכה. רגע של עמידה על עקרונות, במקום בו נראה היה כי הכול אבוד.

סיפורו של שרנסקי הוא חוליה נוספת בשרשרת הדורות של רוח הגבורה היהודית, המתחילה באבות וממשיכה בדורות רבים לאורך ההיסטוריה. רוח זו יונקת מרוחו של יוסף הצדיק. יוסף, שנמכר לעבדות ונזרק לכלא המצרי, מצא את עצמו במקום הנמוך ביותר – לא רק פיזית, אלא גם חברתית ורוחנית. הוא היה מוקף באנשים מהשכבות השפלות ביותר של החברה המצרית, במקום שעליו נאמר "זָרְמַת סוּסִים זָרְמַתִּים". יום יום הוא נאלץ לשמוע את הדיבורים ואת השפה הנמוכה של שכניו לכלא. יוסף, שגדל באטמוספירה רוחנית אחרת, שלמד תורה עם אבא יעקב, מוקף בשפלות חברתית.

כשהגיעה השעה ופרעה קרא לו מהבור, יוסף יצא לא רק כמי ששרד, אלא כמי שעמד במלוא הדרו. הוא דיבר בבטחה ובהשראה אלוקית.

כיצד ייתכן שאדם, היושב שנים בכלא, יכול לעמוד בבהירות שכזו לפני מלך?

יוסף מעיד על כך שרוח האדם היא כוח שאין לו תחליף. גופו היה בכלא, אך תודעתו נותרה חופשית. הוא היה שם רק פיזית, הוא לא היה שם רוחנית. זאת עוצמתו של יוסף, התודעה שלו משוחררת גם כאשר הוא נמצא בשיא השפל.

התודעה היא הכלי החשוב ביותר לשמירה על חירות פנימית, זו כוחה של תודעה – אותה עוצמה פנימית שמאפשרת לנו לשמור על זהותנו ועל דרכנו, גם כשכל התנאים החיצוניים מנסים לשבור אותנו. זוהי אותה רוח שהנחתה את המכבים במאבקם, והיא זו שממשיכה לפעם בליבם של חיילי צה"ל, העומדים באומץ מול אתגרים רבים ונלחמים בגבורה ובמסירות.

הרשות לזהות לאומית יהודית תקיים בשבוע הבא את שבוע הגבורה היהודית בירושלים – שבוע של סיורי גבורה וקדושה באתרים היסטוריים מרתקים ברחבי הבירה. האירוע המרכזי, "דורות רבים – סיפור אחד", יתקיים בסיום הסיורים ויחבר בין סיפורי העבר לרוח הגבורה של ימינו.

לפני כמה חודשים חזרתי ממפגש נשים, ואחת הנשים השמיעה לנו שיר חדש יחסית, עם קצב טוב ומילים פשוטות. השיר הזה הפך אותי. המילים שלו נגעו באיזה אמת פשוטה, שניסיתי אז לתת לה מילים. כמה חודשים אחר כך, המילים "עוד יותר טוב ועוד יותר טוב" נהפכו להיות פסקול של התקופה, מילים שכולם מכירים מנער ועד זקן, בנים ובנות מכל המגזרים.

חנוכה, חג האור המתגבר, נוגע בשאלה ראשית. מה עדיף – עוד יותר ועוד יותר או פחות ופחות? בית שמאי, ששייכים לעתיד לבוא, מחפשים מציאות מזוקקת. טוב טהור ונקי, כזה שעבר נפה אחרי נפה, ויצאה ממנו כמות קטנה, אבל תמציתית. ובית הלל, שמלווים אותנו בימי העולם, בסבלנות של הלל הזקן, אומרים להפך. נתחיל עם מה שיש, ואחר כך יהיה עוד יותר טוב ועוד יותר טוב...

התורה של חנוכה, תורת ה"עוד יותר טוב", היא עמוקה מני ים. חנוכה מזכיר לנו כל שנה מחדש לא להתיימן, לא להתעייף. הוא לוקח את האור הגבוה מכל גבוה, האור הגנוז שהיה בעולם ל"ו שעות, ונותן לנו אותו במנות קטנות. כל יום, עוד יותר ועוד, עד ל"ו נרות.

איזו שנה עברה עלינו. מחנוכה הקודם, שהגיע פתאום בתוככי מלחמה, כשהוא מסמן את החג הראשון של 'אחרי החגים', ועדיין מפונים, ושבויים, ומילואים, ונלחמים. וכמה עברנו מאז, ושוב מגיעים הנרות הקטנים ומזכירים לנו בקול עדין – שלהבות של נרות היישר מהנצח, היישר מאור המנורה – אל תתיישנו.

התקדמנו המון משנה שעברה, אבל אתם מאמינים שיכול להיות עוד יותר טוב? מאמינים שהעולם הולך לתיקון כל שנה מחדש? מאמינים לפלא שמתרחש עם כל להבה שמתווספת?

לפני שנים הייתי עסוקה בקניין של איזו מצווה. זה היה לי קשה ומאתגר, והסביבה שהחלישה באותה תקופה גרמה לכך שזה היה נראה לי בלתי אפשרי. אבל פעם אחת התגברתי, זו הייתה התגברות

קשה, מכבית כזו, שעושה קצת דווקא, קצת למרות, ועל אף. והצלחתי. את מה שקרה אחר כך לא יכולתי לצפות. קיבלתי מההתגברות הזו כוח לשנים אחר כך. כל פעם כשהייתי נחלשת (גם בדברים אחרים לגמרי! שדרשו התגברות למרות ועל אף) הייתי מושכת כוח מאותה התגברות קטנה. כמו חבל שהתעבה, או דרך שנכבשת, הטוב גבר ושטף.

בחנוכה אנחנו רחוקים יותר, אבל קרובים יותר. האור

מתגבר משנה לשנה, מלהבה ללהבה, יש טוב עצום שהדעת לא יכולה להכיל. אז לא בבת אחת, אומר לנו ה' יתברך, אבל להבה להבה, מדרגה מדרגה, אתם תחפשו מתחת לעשרה טפחים, ותגלו גם שם איך הדברים מתקדמים. העולם צועד לתיקונו, לריפוי. זה מעבר לדעת, אל תנסו לאחוז. בעומק הנרות יש הבטחה שהטוב ינצח, שכל טוב נבנה על הטוב שקדם לו, שכל אור מושך כוח מאור קודם יותר. אנחנו מתקדמים מיום ליום. משעה לשעה. זה לא בגדול, זה דווקא בקטן. לא לחכות למושלם. מה שאפשר עכשיו לעשות – לעשות. הבטחת הנרות תעמוד לנו, שבריוק מזה, מהקטן הזעיר הזה – יהיה טוב ועוד יותר טוב ועוד יותר טוב.

איך מתתיהו ניצח במלחמה?

איתי אסמן

החול לקומת החודש. רואים זאת במלחמה שאנחנו נמצאים בה ובתפילות לפני היציאה לקרב. אך אנחנו רחוקים משילוב מלא בין הערכים האלו. מי יהיו האנשים שיחברו את הקדושה עם הגבורה? זה תלוי בנו ובאמון שיש לנו בדור. כדי לדעת איך לפעול "בזמן הזה" אנחנו צריכים לדעת מה היה "בימים ההם".

מתתיהו ממשפחת חשמונאי קורא לכל עם ישראל "מי לה' אליי" ורכבות עמך ישראל הגיעו. איך זה קרה? הרב עמי שטיינברג שליט"א מסביר שבאותה תקופה הייתה תופעת התיוונות נוראית, אך מתתיהו לא הביט אל החיצוניות אלא אל הפנימיות, אל הנשמה, פך השמן הטהור שנמצא בכל יהודי ולעולם לא נטמא. היה לו אמון בקודש שקיים באומה ובכל יהודי. משם מגיעה הקריאה שלו וכך הוא הלהיב את ההמון, על ידי גרעין האמונה שהיה נטוע בלבבות. בימינו יש אנשים שחוששים לקרוא בשם ה', הם טוענים שזה לא מתאים לכולם וזוהי מרחיק. ויש כאלו שחושבים שעוד לא הגיע הזמן. לדעתי זו טעות ולפעמים זה מגיע מחוסר אמון בעם ישראל. זו בעצם אמירה שה', חלילה, לא שייך לכל יהודי, שהתורה והמצוות לא ניתנו לחלקים באומה. התודעה הזו חדרה לתוך המחנה האמוני במטרה לפרור את האחדות הוהותית בעם, בשם האשמות מגוכחות של הדתה וכפייה דתית. מי שחושב בצורה כזו, הוא מופעל על ידי קמפיין מניפולטיבי, והפחד מפעיל אותו. אנחנו חייבים להתנקות מההשפעות הזרות

אין הדבר תלוי אלא בנו

האלו, להתחיל להאמין בקודש הנטוע בלבבות, לקרוא בשם ה', ולדעת שזה הדבר שהכי מתאים לאומה הישראלית. להציע לאנשים ללמוד בחברותא, ללמוד איתם פרשת השבוע, לומר דבר תורה בהדלקת הנרות בעבודה ולהציע תפילין ונרות שבת. זה הדבר שהכי מתאים לנשמה הישראלית והתוכן שהכי מתאים לתקופה ההיסטורית שאנחנו נמצאים בעיצומה. בשם ה' נעשה ונצליח

הדלקת נרות חנוכה עם ברכה זו אחת המצווה הכי נפוצות בעם ישראל, נר איש וביתו, כל המשפחה מתכנסת סביב החנוכה בערב, מדליקים ושרים. כמעט בכל בית בישראל תודלק החנוכה, ואחריה ישירו "מעוז צור ישועתי", לפחות את הבית הראשון. מה יש בחג הזה ובמצווה הזו שכל כך התקבל בעם ישראל? אין לדעת, אבל אפשר לשער. חלק מדגישים בחנוכה את הניסים הגדולים שנעשו לאבותינו בימים ההם, כשהביטוי של נס פך השמן בבית המקדש כהודאה על השגחה ה' שאיתנו, אך פחות מדגישים את הגבורה והמלחמה. חלק מדגישים את גבורת המקבים שנאזרו בעוז וגבורה לניצח במלחמה אך שכחו להדגיש את השגחת ה' שהוא הנותן לנו כח לעשות חיל. בתחילת שיבת ציון נכתבו כל מיני שירים על חנוכה: "מי ימלא גבורות ישראל" במקום הפסוק "מי ימלא גבורות ה'", "על הניסים ועל הנפלאות אשר חוללו המקבים" במקום "אשר חולל ה' למקבים", וגם על הכר הקטן ששמונה ימים שמנו נתן, עם מחיקת שם שמיים. זהו כמובן סילוף המסורת וההיסטוריה. נדיר למצוא מי שמשלב את שניהם יחד בשלמות, הערצת הקודש עם גבורת המלחמה. הרב קוק זצ"ל כתב פתגמים לחודשי השנה שמתמצתים את עניינו הרוחני של החודש, וכך הוא כתב על חודש כסלו: "הברק האלוקי שבנשמת החשמונאים נתפוצץ לניצוצות, כשיתקבצו לאבוקה אחת - ישוב להגלות". החשמונאים היו לוחמים קדושים, הם איחדו בין הקודש ובין החול. המלחמה שלהם הייתה גם מלחמה רוחנית, בשם ה', ובאותו זמן הייתה גם מלחמת תרבות בתוך האומה פנימה בגלל השפעות זרות. חג החנוכה מייצג את האחדות בין הקודש והגבורה, ולאחר הגלות הברק האלוקי הזה התפוצץ לניצוצות וכל מחנה בעם לקח חלק. בקום המדינה עסקנו בעיקר בבניין החול החשוב של הביטחון והכלכלה, עם מעט רוח אחרי שואה נוראה שהרגה תלמידי חכמים רבים. היום הגענו למצב שיש הרבה מאוד יהודים שעוסקים בביטחון וכלכלה, וגם יהודים רבים שעוסקים בקודש ולומדים בשיבות. החיבור בין הניצוצות יחזור להיות ברק אלוקי. אנחנו בדיוק עכשיו בתפר ההיסטורי בין קומת

Asmanitai@gmail.com

להצטרפות לקבוצת ווטאפ של טיפ יומי לקירוב
נא לשלוח הודעה ל-052-5665005

גם אתם יכולים להוסיף תורה!
להצטרפות לצעירי ראש יהודי - 054-839-3457

מכירים בעלות תשובה או בדרך? הפנו אותן
למדרשת שושנת אביב בתל אביב. יעל 053-367-3434

דרושה תרומה להדפסת חוברת שתופץ באלפי עותקים

חוברת 'האור שבך' - 101 טיפים לאהבת ישראל

העברה בנקאית - בנק מזרחי - 20 סניף - 430 חשבון - 580293 ע"ש - ראש יהודי	משלוח החל מ- 50 חוברות בעלות 120 ש"ח בלבד!	אפשרויות הנצחה
--	---	-------------------

מתאים כמתנה לתלמידים, צוותי חינוך, חיילים, עובדים, גרעינים, מוסדות
וכל מי שתחום הקירוב בליבו

לפרטים עדי - 0547261502

אני מרגיש כמו אסיר בכלא

בני הזוג עסוקים מצד אחד מאוד בכל הדברים התפעוליים
בניהול העסק, אבל לא מתמודדים באמת עם עצמם ועם
הקשר.

זוגיות טובה היא יכולת לפתח חברות אמיצה בנפש, חברות
עם האדם הקרוב ביותר אליי.
"אז איך מגיעים לזוגיות הטובה הזאת?" שאל אליהו

"המצב המושלם שאליו צריך לשאוף בזוגיות הוא מצב של
פנים אל פנים, זהו מצב של התכללות, שהופכים להיות
לאדם אחד.

בחופה תמיד מסובכים אותנו ממצב של זה לצד זה למצב
של פנים אל פנים.

זה מצב שבו לומדים לזהות את הצרכים, החולשות
והרצונות של בן או בת הזוג ומצליחים לראות אותם
כאנשים ייחודיים אינסופיים"

"אבל איך תכלס זה אמור להתבטא?" שאל אליהו
"ברמה הפרקטית זה אמור להתבטא בכך שהזמן הפנוי
שלכם (אחרי שמילאתם את החובות התפעוליים שלכם

בבית) אמור להתחלק בינכם.

חלק מהזמן הפנוי הוא סביב העולם של מירי וחלק
מהזמן הפנוי הוא סביב העולם שלך אליהו"

"מה שמתסכל אותי זה שאנחנו כל הזמן רק סביב
העולם שלה והיא כל הזמן מנסה לשנות אותי בהתאם".
התלונן אליהו

"מירי צריכה ללמוד לאפשר לך להיות מי שאתה ועם
זאת ללמוד להסדר, לשפר ולייעל את התקשורת
וההתקמות הזוגית בתוך הקשר.

מתוך ייאוש ותחושת חוסר שיתוף פעולה היא מושכת
אותך לאיזה תבנית ומנסה לשנות אותך ואת זה צריך
לתקן" הסברתי

"אז מה אני אמורה לעשות אם אין לי פה שיתוף
פעולה?"

"אנחנו נלמד יחד לפתח מערכת יחסים של פנים
בפנים, מערכת של התכללות שתהפוך אתכם לאדם
אחד שלם, להיות קשובים ורגישים אחד לצרכים של

השני" הסברתי

"למה את מתכוונת להיות קשוב?" שאל אליהו
"לדוגמה, לפני שאתה יושב באיזה מקום, תראה אם למירי
יש מקום לשבת.

לפני שאתה הולך לעבודה, לתחביבים או למפגש חברים,
תברוק מה מצבה של מירי, האם טוב לה? האם היא זקוקה
למשהו? אולי היא צריכה את הנוכחות שלך?

במצב הזה לומדים להסכים להישען על היכולות הטובות
שיש במירי ולהעזר בהם במקומות שבהם אתה מתקשה.

כשתרגיש טוב טוב שאתם יחידה אחת, לא תוכל להיות
שמה ומאושר כשמירי עצובה.

לכן, כל ההחלטות שאתה עושה, אתה לא עושה אותם
באופן עצמאי אלא בשיתוף עם מירי, כי היא מושפעת
באופן טבעי מכל החלטה שאתה לוקח על עצמך, כי אתם
יחידה אחת וכל תווה משפיעה על כל היחידה.

קשוב אליה ולזהות את הצרכים שלה.
ואת מירי, אני ממשיכה לחזק אותך שלא תותרי, תמשיכי
להסתכל פנימה לקשר הזוגי למרות כל התסכול שרוך
בוה, בסוף הוא יתעורר ויסתובב, אל תגררי למגרש הזה".
"את מרגישה שאני צריך יותר לעזור בבית? להיות שותף
טוב יותר?" פנה ושאל אותה

"אני לא מחפשת שותף, אני מחפשת בן זוג" ענתה מירי
"רגע, אבל שותפות זה כבר מצב טוב יותר מהמצב של
אחור באחור" עניתי

"מה זה מצב של שותפות?" שאל אליהו
"זה מצב שבו בני הזוג ניצבים זה לצד זה, ממש כמו בחופה
עם מבט לאותו הכיוון.

יש לכם חזון ורצונות משותפים שמחברים בינכם, אתם
יכולים לנהל משק בית ולקבל ביחד החלטות.

זו התנהלות שהיא בעיקר תפעולית, ממש כמו שותפים
לעסק עם הרבה כבוד הרדי ואווירה נעימה".

"במשך השבוע הוא עסוק בקריירה שלו, בסופי שבוע
בתחביבים שלו ואפילו למעגל החברים שלו אני לא נכנסת.
היה לי כבר הרבה יותר קל לחיות לבד!" התעצבנה מירי
"אני באמת לא מבין מה היא רוצה ממני.

זה שלה אין חיים זה לא אומר שגם אני אמור לוותר על
החיים שלי" הגיב אליהו בכעס.

"את מבינה? הוא בכלל לא מרגיש את הכאב שיש לי על
כל הקשר הזוגי הזה שלא קיים פה בכלל" הפעם מירי
פנתה אלי

"את לא חושבת שאם היא תמצא תחביב שהיא אוהבת זה
ישפר את המצב שלה ויהיה לה הרבה יותר עניין בחיים?"

אליהו פנה אלי בתגובה
"לא" עניתי

"אז אני מצטער להגיד לך, אני לא יכול להמשיך ככה. אני
מרגיש כמו אסיר בכלא".

"אשמח לעזור לך לנסות להשתחרר מהתחושה הזאת
ולהבין את הדברים בדרך אחרת.

חשוב להבין שיש שינויים דינאמיים בהתמקמות
הנפשית שלנו בתוך הקשר ואת השינויים האלה
אנחנו נרצה לנתב בצורה הנכונה ביותר על מנת
שהקשר יוכל להיבנות.

אלו מצבים בנפש שמשפיעים מאוד על המבנה הזוגי"
"למה הכוונה מצבים?" שאלה מירי

"יש 3 מצבים של התמקמות בתוך הקשר הזוגי:
א. מצב של אחור באחור
ב. מצב של זה לצד זה
ג. מצב של פנים בפנים.

המצב ההישרדותי והגרוע ביותר שאפשר להגיד
שכמעט ולא מתקיים קשר, הוא מצב של **אחור
באחור**.

זהו מצב שבני הזוג או שהגיעו מלכתחילה עם חוסר
אמון ביכולת של קשר זוגי אמיתי או שהגיעו לייאוש
מעצמם ומבן זוגם ואז כל אחד מהם מפתח חיים
ועולם משל עצמו.

כל אחד מסתכל לכיוון שונה.
כשאתה ממוקם ככה, אתה מבין שאתה נשוי ואתה מסתובב
עם כל המחוייבויות המגבילות האלה (במקרה שלך כמו
אסיר) אבל ברמה הנפשית אתה לא מצליח באמת להרגיש
נשוי".

"על זה בדיוק אני נאבקת, אני לא מוכנה להמשיך ככה"
התעצבנה מירי

"את לא מוכנה להשלים עם המצב הזה של אחור באחור
והכעס שלך הוא הפניה של הפנים שלך לכיוון אליהו.
התסכול הגדול הוא שמירי מגלה שאתה ממשך להפנות
את הגב אליה ולהתעסק בעולמך".

"איך אני אמור לשנות את המצב? מה אני אמור לעשות?"
שאל אליהו

"אתה צריך לסובב את הפנים שלך לכיוונה.
לפתח מודעות עמוקה ורגישה למה שהיא עוברת, להיות

"נו, זה בדיוק מה שאני רוצה. בואי תעזרי לנו להגיע
למקום הזה" אמר

"הבעיה שאין פה עומק בקשר וזה לא מאפשר בניה
אמיתית.

כשהילדים שלכם יעזבו, תגלו שכל הקשר היה סביב תפעול
הבית ופתאום תבינו שצריך להכיר פה אדם מהתחלה,
לבנות קשר רגשי עם המון קירבה ושיחות עומק"

"אז אני כבר אעדיף להכיר מישהו חדש שלא פגע בי כל
כך הרבה ואין בינינו כל כך הרבה משקעים" הגיבה מירי

"אני דווקא רואה את דני ורינה, יש ביניהן שותפות מאוד
מוצלחת ומכבדת, נראה שהזוגיות שלהם מושלמת". אמר

אליהו בתגובה למה שאמרתי
"הרבה פעמים זה נראה מבחור כמו זוגיות מושלמת, אבל
אין פה באמת חברות נפשית אלא חברות עסקית.

זה מצב שמשקף לרוב מעין בריחה.

להידלק מחדש מכוח האפר

אחרי שחשב שיותר לא יפגוש בחייו את יהדותו, קיבל היהודי הברזילאי לידיים שלו דרישת שלום מעולם האמת < אפשר לראות את האפר כחסר משמעות ותועלת, ואפשר לראות את האש הבוערת שיצרה אותו ויכולה להידלק בכל רגע מחדש > הסוד של בית חשמונאי: ההסתכלות על ההעדר והחיסרון כדחיפה אל התיקון והשלמות >> התועדות לימי החנוכה

להתייצב כנגד היוונים? איך הם לא נפלו לייאוש במצב הביש בו היו שרויים? כיצד מצאו קרן אור גם בתוך החושך הסמיך שעטף את הכל?

"בבית שני, כשמלכי יוון גזרו גזרות על ישראל", כותב הרמב"ם בהלכות חנוכה אודות הרקע לקביעת חג החנוכה כימי שמחה והלל, "וביטלו דתם ולא הניחו אותם לעסוק בתורה ובמצוות ופשוטו ידם בממונם ובבנותיהם, ונכנסו להיכל ופרצו בו פרצות וטמאו הטהרות, וצר להם לישראל מאד מפניהם ולחצונם לחץ גדול - עד שריחם עליהם אלוקי אבותינו והושיעם מידם והצילם וגברו בני חשמונאי הכהנים הגדולים והרגום והושיעו ישראל מידם..."

"וכשגברו ישראל על אויביהם ואבדום - בכ"ה בחודש כסלו היה, ונכנסו להיכל ולא מצאו שמן טהור במקדש אלא פך אחד, ולא היה בו להדליק אלא יום אחד בלבד, והדליקו ממנו נרות המערכה שמונה ימים..."

כלומר, לפי הרמב"ם, בעיצומו של יום כ"ה בכסלו הושגה ההכרעה המוחלטת על היוונים, ואז מצאו את פך השמן שממנו הדליקו לראשונה את ההדלקה של היום הבא - בערב כ"ו בכסלו. על פי זה שואלים רבים: למה אנחנו מדליקים נרות כזכר לנס פך השמן כבר בליל כ"ה בכסלו, כאשר הנס המקורי החל רק למחרת - בערב כ"ו?

רבי דוד סולובייצ'יק ובעל 'ערוגת הבושם' משיבים שהרמב"ם לשיטתו בעניין דישון המנורה והטבת הנרות: מדי יום, לאחר דליקת נרות המנורה בלילה, היה על הכהנים לרשן את המנורה, דהיינו: "כל נר שכבה - מסיר הפתילה וכל השמן שבנר ומקנחו, ונותן בו פתילה אחרת ושמן אחר במידה, והוא חצי לוג. וזה שהסיר - משליכו במקום הדשן אצל המזבח עם דישון המזבח הפנימי והחיצון ומדליק נר שכבה..."

דישון המנורה - איך בדיוק מגדירים את הפעולה הזו? ניתן לראות בזה 'הכשר מצוה' בלבד, כהכנה להדלקה שתהיה בין הערביים. אבל הרמב"ם רואה בזה מצוה בפני עצמה, שהרי כך כתב:

שיחבר את חלקיה מחדש.

הנגר הגיע הביתה, נטל את החלקים ובחן אותם תחילה כדי לבצע עבודה מדויקת, ואז הבחין בתגלית מדהימה. בעוביו של אחד מחלקי החנוכייה, הסתתר לו פתק שנכתב עליו בכתב יד: "אני נמצא במחנה ואוסף שברי עצים בכדי לשמח ולרומם מעט את רוחם של אחיי. כשלעצמי, אינני יודע אם אזכה לצאת מכאן בחיים וגם לא אם אראה את יום המחר... לכן בקשתי אל מי שימצא את המנורה הזו, שידליק בה נרות לעילוי נשמתו - שלמה לוי".

הנגר מיהר לשתף את בני הבית בממצא המפעים, אבל כשהבא קרא את מכתבו של יוצר החנוכייה הוא נפל על הרצפה מתעלף. לאחר שהעירו אותו והוא שב לעצמו אמר האב בקול רועד: "זה אבא, זה אבא שלי...". ככל שהדבר בלתי נתפס, התברר שהחנוכייה שמשום מה עוררה את תשומת ליבו של הילד, נבנתה על ידי סבו היהודי שנרצח בשואה... עבור הילדים, התגלית הייתה כפולה: מלבד דרישת השלום מהסבא אותו לא ראו מעולם, הם שמעו כעת מאביהם לראשונה שהם יהודים... גם האב שחשב שהוא סיים מכבר עם הפרק של יהדותו ואלוקיו בחייו לא יכול היה שלא להודות שמסובב הסיבות הוא היחידי שיכול היה לשגר לו את המפגש המפתיע כל כך עם אביו הי"ד. אורה של החנוכייה האיר את החשכה הרוחנית בה הייתה שרויה המשפחה, הם עברו לאזור אחר בעיר בו התקיימה קהילה יהודית גדולה ובהמשך עלו ארצה והתיישבו בכפר סבא, כשבכל שנה בחג החנוכה הם מקיימים את צוואתו של הסבא ומדליקים בחנוכייה שבנה את נרות החנוכה.

חג החנוכה מסמל את ניצחון הרוח על החומר. למרות שכל התנאים היו לרעתם ומלחמתם נראתה חסרת סיכוי, מתתיהו ובניו לא נפלו לייאוש ויצאו להילחם ביוונים ובאיטליים הכוזבים שביקשו להנחיל לעם ישראל. היו להם אויבים רבים, מבית ומחוץ, אבל הם לא הסכימו להניח לחושך שלטון ללא מצרים, והאירו את האפלה במסירות נפשם ובהדלקת מנורת המקדש.

והשאלה נשאלת: מה נתן להם את הכוח

היהודי הזה, נשוא סיפורנו, שרד את המחנות בשואה האיומה, איבד רבים מבני משפחתו וידידיו ואיבד גם את אמונתו... לאחר השואה הגיע לברזיל, כשבליבו גמלה ההחלטה להעלים מילדיו את עובדת היותם יהודים, מתוך מחשבה שההשתייכות לעם הנרדף עלולה רק להמיט עליהם צרות. הוא נכנס לעסקי יהלומים וראה ברכה בעמלו.

כשאחד מילדיו הגיע לגיל שלוש עשרה, הוא יצא איתו למרכז קניית מקומי כדי שיבחר לו מתנת יום הולדת יפה כבכל יום הולדת. בר מצוה? חלילה וחס. האב ובנו עברו מחנות לחנות מבלי שדבר מה דיבר אל ליבו של הילד. ואז, בדרכם לחנות מתנות נוספת, הם חלפו בסמוך לחנות יודאיקה ואת עינו של הילד צדה חנוכייה ישנה שנחה לה בחלון התצוגה. "אבא, בוא ניכנס לרגע לחנות הזו", ביקש הילד וכעבור רגע הם כבר היו בפנים. האב הביט על החנוכייה שהציתה את סקרנותו של בנו, ולא הצליח להבין איך היא עשתה את זה. זו הייתה חנוכיית עץ ישנה, פשוטה ומאולתרת - ודאי לא משהו שצפוי למשוך את עינו של ילד צעיר המחפש לו מתנת יום הולדת. "כמה היא עולה?" התעניין האב שרק רצה לשמח את בנו; הוא היה בטוח שהמוכר יקוב בסכום של כמה פרוטות ריאל ברזילאי לכל היותר, אך המוכר דיבר על כמה אלפים! להפתעת האב הסביר המוכר: "הערך של החנוכייה הזו איננו בשל החומר אלא בשל הסיפור המיוחד שמאחוריה! יהודי שהיה במחנות הריכוז ביקש לעודד את רוחם השופה של יהודי המחנה, והחליט לבנות חנוכייה. הוא ליקט שברי עצים, הדביק אותם זה לזה ויצר את החנוכייה הזו. הוא לא שרד את השואה, החנוכייה כן..."

הסיפור ריגש את הילד, והאב והמוכר אמרו "מזל וברכה" לאחר שהראשון נתן ביד המוכר את מלוא הסכום.

בימים הבאים, הילד הציג את החנוכייה לחבריו, סיפר לכולם את סיפורה והרגיש מחובר אליה מאוד. אבל באחת הפעמים שהוא הרים אותה ממקומה, נשמטה החנוכייה מידיה וכמה מחלקיה נשברו. הילד נחרד עד עמקי נשמתו, ונרגע רק לאחר שאביו הבטיח להביא לביתם נגר מקצועי

"דישון המנורה והטבת הנרות בבוקר ובין הערביים - מצות עשה". אם נחدد, דישון המנורה ונטילת הפתילות הישנות והאפר שבה והנחתם בצד המזבח (במקום תרומת הדשן), לשיטת הרמב"ם, הם כעין מצות הדלקת הנרות ולא רק הכשר והכנה אליה.

לענייננו, אם כן, לשיטת הרמב"ם שהלילה הראשון בו דלקה המנורה היה ליל כ"ו בכסלו, כבר התקיימה מצות דישון המנורה ביום כ"ה! לא פלא, אפוא, שאנחנו חוגגים לדורות את חנוכה כבר מליל כ"ה.

אמנם, לאחר שראינו את מרכזיותו של דישון המנורה בקביעת חג החנוכה ואת היותו מצוה בפני עצמה, בואו ננסה להבין את מהותו וסיבת חשיבותו. לכאורה, מדוע מייחסת התורה לאפר חשיבות עצמית גדולה? הרי הוא אינו אלא תוצאה הכרחית של מצות ההדלקה - אם מדליקים נרות או מקריבים קורבנות, ממילא יש גם אפר. אלא שמעיון באזכורו של האפר במקורותינו אנחנו רואים שהתורה רואה בו חשיבות גדולה עד שהיא אוסרת למעול בו, מצוה נבלע במקום בו הניחוהו.

מבאר זאת אדמו"ר הזקן בסידורו (עם דא"ח - דברי אלוקים חיים, בו נדפסו תורותיו על דרך החסידות) באופן נפלא: כשאנחנו רואים לפנינו אפר, זהו למעשה דבר שהיה קיים והתכלה לו. אבל כשמביטים בעומק הדברים, אנחנו רואים את האפר באורח חיובי יותר - במבט זה רואים באפר היכש וחסר החיים את האש שיצרה אותו. מתוך האפר הדומם צצה ועולה החיות, ההתלהבות והעוצמה של האש שיקרה קודם לכן והולידה אותו.

האפר משמש משל למצב בו היהודי חש יובש וחוסר ערך וחשיבות מערכו ומערך פעולותיו, כאפר דומם. הוא מרגיש רע בשל מצבו הרוחני הלא מרנין. "מי אני? הכל הבלים חסר משמעות", הוא אומר לעצמו בהלקאה עצמית מייסרת.

אומרת התורה: האפר הוא בעל חשיבות! אם תטיב את מבטך תראה שהוא בסך הכל תוצאה טבעית והכרחית לאש הקודש שלך. אילו לא היית חווה את ההשתוקקות והכיסופים, לא היית כל כך מיוסר מהעדרם. מי שהוא עיוור מלידה יצטער על הילוכו כסומא באפלה הרבה פחות מאשר זה שידע מהי ראייה ואיבד אותה... אם כן, תחושת האפר של האדם היא תולדה של אור ואש. והמסר אליו ברור: אל תיפול לדרכון עקב חסרונך הזמני, ואדרבה - תחושת הכאב והצער אינה אלא סימפטום לשלהבת נשמתך שכבר האירה בך ועוד תאיר בעתיד. לכן, אל תתחשש לתחושת האפר הזו, אלא הנח אותה בצד המזבח ותרום את הדשן.

פעם נכנס לאדמו"ר ה'צמח צדק' אחד מחסידיו והתלונן בפניו על כך שבזמן התפילה חודרת לראשו מחשבות זרות, מהן הוא אינו מצליח להשתחרר. "אני מבקש להתחבר לתיבות התפילה ולהתרומם אל על", אמר החסיד בכאב, "והמחשבות האלה מבקשות להשאיר אותי למטה מטה".

אמר לו הצמח צדק: "מחשבות זרות יש לך? ובכן, מה בכך?..."

"רבי", אמר החסיד, "לא מדובר באמצע העסקים, נכנסות בי מחשבות זרות באמצע התפילה!"

הסביר הצמח צדק את שוויון הנפש שבו

שמע את מצוקת החסיד, ואמר: "אם כואב לך על כך והמחשבות הללו מייסרות אותך, הרי שהן אכן 'מחשבות זרות'. אלו מחשבות זרות לך! ואילו אתה - אתה באמת מחובר לתפילה ורצונך האמיתי הוא לעמוד הכן לפני קונך".

כך נאמר גם אנחנו ביחס לתרומת הדשן: אם אתה חש 'אפר' בשל המחשבות זרות שלך, סימן שהייתה - וישנה - אצלך אש קודש של דבקות בה".

כשם שתחת קרני אור חזק ובהיר ניתן לשים לב גם לכתם כמעט בלתי נראה, כך גם כשיהודי מתרומם ומתעלה בעבודתו לקונו הוא מרגיש לפתע בהיותו חסר ובלתי שלם. דווקא ההתרוממות היא שיוצרת אצלו רגש של שפלות. וכמו שאמר איוב שלגבי הקב"ה, גם שמיים טהורים ובהירים אינם נראים ככאלה - "רשימים לא זפו בעיניו".

כך מסביר אדמו"ר הזקן במאמרו את סיבת אמירת "סלח לנו" בתפילת העמידה, מיד לאחר קריאת שמע: "וזהו שאומרים בשמונה עשרה 'סלח לנו', אחרי שנתעורר בקריאת שמע באהבה ויראה באמרו 'ואהבת'. שהיא הנותנת: מאחר שנתפעל ברשפי אש אהבה ויראה, יהיה יותר חוטא בעיניו". כלומר, ביחס למצב התקשורתו של אדם לקב"ה עכשיו, הוא כבר איננו שבע רצון מאופן עבודתו הקודמת.

מסיבה זו גם נקבעה אמירת תחנון מיד לאחר תפילת העמידה: התפילה נמשלה בספר הזהר ל"סולם" שניצב ארצה וראשו מגיע השמיים, וככל שאנחנו עולים בו אנחנו הולכים ומתקרבים לקב"ה. והרי התפילה נתקנה, כידוע, "במקום קרבנות" שעניינם התקרבות. ולכן, דווקא לאחר שהגענו לשיא - לתפילת העמידה בה אנחנו נדמים למלאכים ועומדים בכיטול מוחלט לקב"ה - אוראזו אנו חשים את חסרונותיה ופגמיה של עבודתנו, היא נעשית בלתי מספקת בעינינו ואנו מכים "על חטא".

זהו האפר - אותה תחושה חיובית ונכונה של חיסרון והעדר של יציבות שיש לנצל אותה כדי לתקן את הדרוש תיקון ולהמשיך את מסלול ההתקרבות וההשתלמות.

"עשרה ניסים", אמרו חז"ל, "נעשו לאבותינו בבית המקדש", וביניהם "לא נראה זבוב בבית המטבחיים", ו"לא הסריח בשר הקודש מעולם", על אף שאלו הם דברים טבעיים המצויים בכל מקום בו עוסקים במלאכה בבשר. מדוע, אם כן, לא נעשה נס שכלל לא יהיה אפר במקדש כתוצאה מהבערת האש?

אבל לדברינו - רמז יש בדבר למעלה והיתרון שבו. הרגשת האפר היא שיוצרת ומלבה את האש מחדש. הזיכרון של האש הקודמת והמבט אל האפר הדומם בהווה, הם שדוחפים אותנו לשחזר את ההצלחה, לשוב ולהתלהט בלהט וחיות בקיום מצוה ולהמשיך בהתפתחות עבודתנו לטובה ולברכה.

בהעבדת, יש להכיר גם

במציאות האפר השלילי. מלבד האפר של תרומת הדשן שהונח בצד המזבח ונבלע במקומו, היה גם אפר שנלקח בשתי ידיים והוצא אל מחוץ למחנה. ומשמעות הדברים בעבודת ה' היא, שהאפר החיובי ששימש לתרומת הדשן היא המרידות, וזה שאין לו מקום במקדש ה' הוא אפר העצבות.

מה בין מרידות לעצבות?

בעוד שהמרידות היא טעם מר על המצב בהווה לצד תקווה ורצון להגיע לעתיד טוב יותר, העצבות היא כבדות, ייאוש וחוסר תקווה. המרידות מקורה בקדושה, והעצבות בקליפה. רגש העצבות כמו לוחש לאדם: אתה נמצא בכי רע, בשפל המדרגה, והחמור ביותר - כאן תהא קבורתך. אתה נפלת לבור עמוק ותעית בדרך, ללא מוצא. חבל שתתאמץ לשווא. לטובתך, הרם ידיים והתייאש כבר עתה...

את העצבות הזאת עלינו לזרוק מחוץ למחנה, ואסור להניח לה דריסת רגל כלשהי בליבנו ובסביבתנו. כמה חיוניים דברי הצדיקים שאמרו שביכולת העצבות להוריד את האדם לשפל תחתיות כזה ששום עבירה לא תוכל להוריד אותו...

זהו הסוד של כוהני בית חשמונאי: הם לא התרשמו מהחשכה הגדולה ששררה מבית ומחוץ. הם ושכמותם - כיוסף הדציק שעשה את דרכו מאיגרא רמה לכירא עמיקתא, ומשם עלה למעלה מעלה - יודעים את סוד האפר. הם הכירו שהירידה יכולה להיות - וצריכה להיות - צורך עלייה. האפר שלהם היה מרידות על המצב ולא אפר של ייאוש כתוצאה ממנו.

לחיים, לחיים ולברכה! יהי רצון שנוכח לחוג את חג החנוכה בגאולה האמיתית והשלמה במהרה, ונשוב להחליק את נרות המערכה בבית מקדשנו ותפארתנו, אמן.

דמיונובע

להקשיב לאין סוף שבתוכי

קורס דמיונובע
מאפשר לך מעוף מקצועי
מכיוון מפתיע

"דמיונובע עזר לי ביכולת להגיע לליבם של התלמידים ולעורר בהם מוטיבציה" צביה פייער, מורה

"דמיונובע נתן לי כלים פרקטיים שמשתמשים ליישום בתוך העבודה שלי כפסיכולוג" צבי שורק, פסיכולוג חינוכי

"דמיונובע עזר לעוקף חסמי תודעה ואפשר למטופלים להפגש עם נקודת הבחירה בנפש" חנה דיין, יוצעת זוגית ופרטנית

"דמיונובע הוא הכלי המדויק שבו אני עוזר לספורטאים להצליח לבחור מה הדרך הנכונה ביותר עבורם" מנח סמיה, מאמן מנטאלי לספורטאים

"דמיונובע נתן לי כלים להתמודד עם בעיות מורכבות ולפתור אותם מהשורש" אבי חזן, עובד סוציאלי

"דמיונובע סייע לי להקשיב ולהבין טוב יותר את עולמי הפנימי, ומתוך כך להיות אדם, רופא, מנהל, ויום טוב יותר" דר' יוסי בהגן, רופא יום ענולוגי בתחום הרפואה

"דמיונובע פתח לי את הלב ושדרג לי את יכולת ההבנה בכתיבה וניגון" ספיר רובי, משוררת ומוזיקאית

"דמיונובע העשיר משמעותית את יכולת היצירתיות והמשחק שלי" אלינור מיכאל - דואן, יוצרת וסוקנית

גם בוואטסאפ
אפרת 058-5099660

לפרטים ולהרשמה חייגו למכון: 02-5099660
אז נכנסו לאתר שלנו dimyonevea.com

לחושבי הצפון < קמפוס גבעת חביבה | לחושבי המרכז דדום וירושלים > כפר הנוער בן שמן לחושבים מרחבי הארץ והעולם > 008

? איך יודעים שיש אמת אחת? אולי באמת כ'ל אחד והאמת שלו'?

יש לשאלה זו תשובות רבות, אך העמוקה והפשוטה מכולן היא שה' אחד ושמו אחד, חותמו אמת, ותורתו - "תורת משה אמת" - לא תשתנה לעולמים. המחשבה שיש אמיתות אחרות עוקרת את יסוד אמונתנו. ולא רק האמונה, אלא גם המציאות סותרת את הטענה שאין אמת אחת. האם כשאדם יאמר ביום שעכשיו לילה - זו אמת? וכשיטען שהוא המשיח - זו אמת? המציאות פשוטה: בשעות מסוימות יש יום ובאחרות לילה, והניסיון להתעלם מכך חושף את הגיחוך שבטענה שאין אמת אחת. אכן, יש דעות שונות הרואות חלקים שונים של האמת, אך ככל שראיינונו כוללת יותר, כך היא ודאית יותר והאמת שבה ברורה. אשרינו שאנו דבקים במשה אמת ותורתו אמת.

? אני יודע שהרבה צדיקים מדליקים את החנוכייה בהתעוררות גדולה, מה כל כך מיוחד במצווה הזו?

אצל אדמו"רים וצדיקים גדולים, כל מעשיהם הם בדבקות מיוחדת, זוהי צדקותם ואשרי הזוכה להידבק בהם. ואף על פי כן יש מעלה מיוחדת למצוות הדלקת נר חנוכה, שהיא כוללת לא רק את ניצחון הקדושה על הטומאה ותורת ישראל על חכמת יוון. מצוות הדלקת נר חנוכה היא המצווה היחידה שהיא המשך ישיר של אחת ממצוות המקדש, ובכך כל בית יהודי הופך להיות כבית מקדש מעט, וכל עובד השם - ככהן ממשפחת הכהנים הגדולים. אפילו האפיקומן בליל הסדר הוא רק זכר בשינוי צורה לקרבן פסח, אך כאן, אף שנשתנתה צורת ההדלקה ממנורת המקדש, עדיין ההדלקה קשורה לעבודת הכהנים, ועל כן מתעוררת בלב עובדי ה' התרגשות קדושה כמעין הרגשת קדושת המקדש.

? מה אפשר לקחת מימי החנוכה לעבודת השם?

הרמב"ם הביא בהלכות חנוכה שעצם חזרת המלכות לישראל, אף שהייתה לזמן מוגבל של מאתיים שנה, היא סיבה עמוקה לשמחה והודאה. ורבנו בחיי הדגיש בחובות הלכות שההודאה על הניסים היא מהחובות העליונות ביותר הבאה מיד אחר האמונה, ולכן הוא מביא אחרי שער היחוד את שער הבחינה - שער ההתבוננות בטובות ה'. בימינו אנו, בחודשים האחרונים, עינינו רואות כיצד ציר רשע שלם שאיגד גויים רבים ועצומים והיווה ענתת אימה על עם ישראל, נמסר בדרך פלא ביד גיבורי ישראל. כשם שבימים ההם ניתנו "טמאים ביד טהורים ורשעים ביד צדיקים", כך בזמן הזה מתגלה יד ה' בהצלת עמו וארצו, ועלינו להודות ולהלל על הניסים הגלויים והנסתרים כאחד.

ת.ד. 52589 רמת גן < העלון טעון גניזה • karovel.co.il
לתגובות ויצירת קשר qarov.elecha@gmail.com • לפרסום: 052-4061065

קרוב אליך

עלון שבועי לעבודת השם בדרך החסידות

אתה מחפש ללמוד בעומק. לעבוד את ה' בחבורה. מתוך הקשבה לעצמך. לחבר ולתורה.

מיועד לתלמידים העולים לכיתה ט'
ומחפשים לשלב עבודת הלב והרגש ברוח חסידית
בתוך עומק של תורה ומצוינות לימודית.

הרב דוד טברסקי
ראש הישיבה

הרב מרדכי הכהן
ראש מסלול רשפי לב

רשפי לב

הלימוד. הלב. האש.

ישיבה תורנית תיכונית עם פנימייה מלאה,
בקמפוס ישיבת בני עקיבא הדרום רחובות.

להרשמה לערב היכרות, ביקור בישיבה ולפרטים נוספים:
08-9474190 בין השעות 16:00-19:00, לבקש את ר' יוסף המזכיר.
ניתן גם לשלוח הודעות (בלבד) למס' 050-4842500
rishfei.lev@gmail.com | www.rishfei-lev.com